

İRAN'A KARŞI HAKSIZ SAVAŞ TIRMANIYOR

ABD emperyalist saldırısı, İran içinde bir siyasî kriz ve yarılma yaratmamış; aksine ABD içinde çelişkileri büyötmüştür. ABD'de bu saldırıya yönelik toplumsal destek oluşturulamadığı gibi, Cumhuriyetçi kanat içinde dahi bir yarılma ortaya çıkmıştır.

Yeni Demokrasi

gazetesi

25 MART - 8 NİSAN 2026 • SAYI: 206 • FİYAT: 30 TL • ISSN: 2630-5526

DÜNYA, EGEMENLERE BIRAKILMAYACAK KADAR BİZİMDİR

DÜNYA

7

ABD-İSRAİL SALDIRGANLIĞI VE EMPERYALİST REKABETİN ORTA DOĞU AYAĞI!

ABD-İsrail'in özgürlük anlayışı Irak'ta, Afganistan'da tescillidir. Gazze'de gerçekleşenler onun özgürlüğünün talan ve yağma-da sınırsızlık anlamına geldiğini göstermiştir. Faşist Molla rejimi İran halkının en büyük düşmanıdır; ancak panzehiri de ABD'nin özgürlük hamlesi değildir. İran halkı kendi kaderini belirleyecek kudrete sahiptir.

GÜNCEL

15

ONLARIN "UCUZ ELEKTRİĞİ" HALKA AĞIR FATURALAR ÇIKARIYOR!

Türkiye'de enerji santrallerindeki yüksek kârlılık emperyalistlere ve onların yerli iş birlikçilerine akıyor. Halk ucuz elektriğe kavuşamıyor, kavuşamadığı gibi yaşam alanları talan ediliyor. Talana direnirse de polis jopuyla, biber gazıyla karşılanıyor. Devlet tarafından sunulan projelerdeki tüm kâr kapılarını ve iş birlikçiliği görmemiz gerekiyor.

SAYFA 12-13

KOLEKTİF DOĞRULTU/

Geleceği Kurmak için Çoğunluğu Kazanmak

Karakaya köylüleri direnişini sürdürüyor

Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyünde yapılması planlanan taş ocağı ve kırma-eleme tesisine karşı köylülerin mücadelesi sürüyor.

Karakayalıların Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) olumlu raporunun iptali için açtığı davanın duruşması 17 Mart tarihinde Çorum İdare Mahkemesi'nde görüldü.

Eyleme Munzur Çevre Derneği, Partizan, SOL Parti, PSAKD ve DEM Parti de katılarak destek verdi. Eylem boyunca sık sık, "Havama, Suyuma, Toprağıma Dokunma", "Direne Direne Kazanacağız!", "Çelikler Holding Cehennem Ol Git", "Çelikler Holding Köyümüzden Defol!" sloganları atıldı.

Eylemin ardından kitle mahkeme salonuna geçti. Köylülerin avukatları mahkemede bilirkişi raporunun gelişigüzel hazırlanmış olmasına tepki göstererek kararın iptalini istedi. Duruşma 1 ay sonraya ertelendi.

Duruşmanın ardından açıklama yapan Avukat Deniz Özgün Kaplan ÇED olumlu raporunun Valilik tarafından verilmiş olmasının yapılacak projenin siyasî niteliğini gösterdiğini belirtti. Bilirkişi raporundaki eksikliklere değinen Kaplan, tek başına hukukî mücadeleyle kazanım sağlanmayacağını fiili mücadelenin önemli olduğunu vurguladı.

"BİLİRKİŞİ RAPORU GERÇEKLERİ ÇARPTIRIYOR"

Karakaya Köyü Kültür ve Dayanışma Derneği basın açıklaması adliye önünde basın açıklaması gerçekleştirdi. Basın açıklamasını Karakaya Köyü Kültür ve Dayanışma Derneği Başkanı Servet Demirkaya okudu. Demirkaya basın açıklamasında bilirkişi raporunda yer alan

tarım ve meyveciliğe doğrudan zarar verecektir."

RAPORDA 60, GERÇEKTE 600

Demirkaya bilirkişi raporunun gerçekleri yansıtmadığını belirterek hayvancılıkla ilgili rakamların yalan olduğunu açıkladı: "Köyde yalnızca 60 büyükbaş hayvan bulunduğu belirtilmiştir. Oysa

vurguladı. Demirkaya ayrıca taş ocağını etki sahasında inanç yerlerinin de yer aldığını belirtti.

Demirkaya son olarak "Biz Karakaya köylüleri olarak toprağımızı, suyumuzu, tarımımızı ve yaşam alanlarımızı savunmaya devam edeceğiz" diyerek mücadeleyi sürdüreceklerini vurguladı.

"İBRAHİM'İN İRADESİYLE MÜCADELE EDECEĞİZ"

Taş ocağının yapılması planlanan alanda da bir araya gelen köylüler açıklama yaptı. Açıklamada konuşan bir köylü, taş ocağı alanının köy ile iç içe olduğu gösterdi. Ayrıca Çelikler Holding'in siyasî desteklerle hareket ettiğini belirtti. Köylü konuşmasının devamında Komünist Önder İbrahim Kaypakkaya'nın mücadele geleneğini sahiplenerek onun gibi direneceklerini şu sözlerle vurguladı: "Bugün bu düzen işçi ve köylüyü yok etmeye şartlanmıştır. Biz İbrahim'in yolundayız, o dirençle mücadele edeceğiz. Çelikler Holding'in parası olabilir, siyasî ayağı olabilir; ancak bizim de irademiz var. İbrahim'in iradesiyle mücadele edeceğiz. Buradaki insanların hepsi aynı kararlılık ve düşüncededir."

Eylemin ardından İbrahim Kaypakkaya'nın mezarı da ziyaret edildi.

"meyve üretiminin olmadığı" iddiasını yalanladı: "Faaliyet yalnızca 250 metre mesafede 21 bin 320 metrekarelik organik armut bahçesi bulunmaktadır. Bilimsel olarak da bilindiği üzere taş ocaklarında oluşan yoğun toz; bitkilerin yapraklarını kaplayarak fotosentezi engellemekte, çiçeklerin döllenmesini zorlaştırmakta ve meyve verimini ciddi şekilde düşürmektedir. Dolayısıyla söz konusu faaliyet, bölgede yapılan

köyümüzde 200 büyükbaş ve yaklaşık 400 küçükbaş hayvan bulunmaktadır. Bu yanlış veriler üzerine yapılan tüm su ve çevre hesaplamaları da doğal olarak hatalıdır."

Demirkaya, taş ocağı sahasının bilirkişi raporunda köy merkezine 300 metre mesafe olarak yazıldığı belirtti. Ancak gerçekte taş ocağı köy muhtarlığına yaklaşık 180 metre mesafede olduğunu

Avrupa'da tutsaklarla dayanışma eylemleri düzenlendi

18 Mart Uluslararası Politik Tutsaklarla Dayanışma Günü kapsamında İsviçre, Avusturya ve İngiltere'de çeşitli eylemler düzenlendi.

Eylemlerde devrimci tutsaklarla dayanışmanın önemi vurgular yapılırken tutsaklar üzerindeki tecridin kaldırılması çağrısı yapıldı.

İSVİÇRE

İsviçre Devrimci Tutsaklarla Dayanışma Platformu tarafından Basel, Bern, Cenevre ve Zürih'te 18 Mart günü saat 18.00'de eş zamanlı olarak eylemler örgütlendi.

Türkçe, Almanca ve Fransızca okunan açıklamalarda tutsaklarla dayanışma çağrıları yapıldı.

Yapılan açıklamalarda "Faşist TC devleti devrimcilere, demokratlara ve ilerici herkese yönelik ciddi gözaltı ve tutuklama saldırıları yapılmaktadır. TC devleti, 'yüksek güvenlik' adı altında F, R, S ve Y (kuyu tipi) tipleri olmak üzere farklı isimlendirmelerle ağır tecrit hapishaneleri inşa etmektedir.

"Egemen sınıfların politikalarını rahat bir biçimde hayata geçirmek için tutsak ettiği devrimcileri sahiplenmek ve tecridi kırmak gerekmektedir. 18 Mart, zindanlarda direnen devrimci-politik tutsaklarla dayanışmayı büyütme günüdür. Bugün, teslim alınmak istenen iradeye karşı kolektif bir duruşun; devrimci onurun ve mücadele kararlılığının ifadesidir. Tecrit politikalarına, hak gasplarına ve insanlık dışı uygulamalara karşı sesimizi yükseltiyoruz" denildi.

AVUSTURYA

Avusturya'nın Viyana ve Innsbruck kentlerinde de eylemler düzenlendi.

ATİGF, Partizan ve devrimci-demokratik kitle örgütleri ile çok sayıda kişinin katıldığı eylemlerde, tutsaklara yönelik baskılar protesto edilirken uluslararası dayanışmanın önemi vurgulandı.

Eylemler boyunca sık sık dayanışma çağrıları yapılırken "Tecrit politikalarına, hak gasplarına ve insanlık dışı uygulamalara karşı sesimizi yükseltiyoruz" denildi ve tutsakların yalnız olmadığı vurgulandı. Katılımcılar, hapishanelerde yaşanan hak ihlallerine karşı uluslararası kamuoyunun daha güçlü tepki göstermesi gerektiğini belirtti. Özellikle hasta tutsakların durumu ve iletişim haklarına yönelik ihlaller kınandı.

Eylemde Partizan okurları Türkiye, Hindistan ve Brezilya'dan devrimci tutsakların fotoğraflarını taşıdılar.

LONDRA

İngiltere'nin başkenti Londra'da eylem gerçekleştirildi.

Bugün Woodgreen Kütüphanesi önünde yapılan eylemde sık sık "Politik Tutsaklara Özgürlük", "Politik Tutsaklar Onurumuzdur" ve "Bedel Ödedik, Bedel Ödeteceğiz" sloganları atıldı.

Katılımcılar tutsakların mücadelesinin sahiplenilmesi ve dayanışmanın büyütülmesi çağrısı yaptı.

AGEB ve Partizan da eyleme katılarak destek verdi.

POLİTİK
GÜNDEMİRAN'A KARŞI HAKSIZ
SAVAŞ TIRMANIYOR

ABD emperyalizminin ve Siyonist İsrail'in İran'a yönelik saldırganlığı ile İran'ın verdiği yanıtın kapsamı ve etki düzeyi, emperyalistler arasındaki ve bölgedeki çelişkilerin seyrini etkilemektedir. İran, tüm bölgenin yeniden düzenlenmesinin bir parçası olan bu saldırganlığa, tüm bölgeyi ateşin içine çekecek bir yaklaşımla karşılık vermektedir. Saldırıları İsrail ile sınırlı tutmamış; ABD askerî üslerinin bulunduğu bölge ülkelerini de hedef haline getirmiştir. Arap devletlerinin yanı sıra Kıbrıs, Azerbaycan ve Türkiye de füzelerin hedefi olmuştur. İran, aldığı hasara paralel olarak politik ve askerî yanıtlar vermektedir. Hürmüz Boğazı'nı seyrüsefere kapatarak tüm dünyayı bir petrol krizine sürüklemeyi göze almaktadır. Bu durum da Rusya ve Çin'in açık ya da örtülü desteğine ilişkin şüphelere haklılık kazandırmaktadır.

ABD ve İsrail, saldırılarını ekonomik ve sosyal altyapının yanı sıra, özellikle İran liderliğine yönelik nokta atışları şeklinde sürdürmektedir. İran ise hem İsrail'e hem de ABD askerî üslerine yönelik saldırıların yanında, Irak ve Lübnan'daki ittifak güçlerinin eylemleriyle gücünün halen yaygın olduğunu göstermektedir. Özellikle Lübnan ve Irak'ta açılan askerî cepheler, onun bu savaşta yalnız olmadığını ortaya koymaktadır. Lübnan'da Hizbullah'ın, 2024 Kasım ateşkesinden sonra yeniden İsrail'e yönelttiği etkili saldırılar, "zayıfladığı" varsayılan cephelerin güç topladığını göstermiştir. İran'a yönelen emperyalist ve Siyonist saldırı, bölgesel savaşı körükleyen ve olgunlaştıran sonuçlara doğru evrilmektedir.

Zaman zaman dile getirilen ateşkes, özellikle İran liderliğine ve kadrolarına yönelik saldırıların durmaması ve rejimin bu saldırılara karşı direncini artırması nedeniyle, İran tarafının rızasını almaktan uzaktır.

Genel durum bununla da sınırlı değildir. ABD Başkanı Trump'ın açıklamaları incelendiğinde, emperyalistler arası çelişkilerin de çok yönlü olarak büyüdüğü görülmektedir.

ABD emperyalizminin bu saldırısının, Çin ve Rus emperyalizminin bölgedeki

ana damarını kesmeye yönelik olduğu açıktır. Buna karşılık, Çin ve Rusya'nın İran'ı ciddi düzeyde desteklediği; İran Dışişleri Bakanı Abbas Arakçı'nın açıklamalarından ve İran füzelerine sağlanan uydu desteğinden anlaşılmaktadır. Abbas Arakçı, Çin ve Rusya'nın kendilerini desteklediğini, ilişkilerinin "stratejik ortaklık" düzeyinde olduğunu ifade etmiştir. Trump ise Hürmüz Boğazı'nda seferlerin güvenliğini sağlamaya yönelik adımların aynı zamanda Çin'e bir hediye olduğunu, bu nedenle Çin'in kendilerine yardım etmesi gerektiğini belirtmiştir. Trump, bu çağrısına yanıt alamadığında ise mart sonunda planladığı Çin ziyaretini erteleyebileceğinin işaretlerini vermiştir.

Trump, Hürmüz Boğazı'nın İran tarafından kapatılmasına karşı "Batı emperyalist ittifakını" yardıma çağırmıştır. Japonya'dan Fransa ve İngiltere'ye kadar tüm "dostlarına" çağrı yaparken, bu bölgedeki petrole kendilerinin değil, onların ihtiyaç duyduğunun altını çizmiştir. ABD'nin İran'a karşı hem NATO güçlerini hem de Japonya ve Güney Kore gibi ülkeleri yönlendirme çabası dikkat çekicidir.

ABD'nin olası bir "petrol krizi" gerekçesiyle İran'a karşı cepheyi genişletme girişimi başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Japonya ve Güney Kore gibi ülkelerin bu çağrıyı reddetmesi beklenen bir durumdur. Ancak ABD'nin İngiltere, Fransa, Almanya ve İtalya gibi NATO müttefiklerinin, bu savaşın NATO savaşı olmadığı gerekçesiyle çağrıyı geri çevirmesi, ittifak içinde halihazırda süren güvensizliği ve çelişkileri derinleştirmiştir. Trump, gelen olumsuz yanıtlar karşısında bunun sonuçları olacağı yönünde tehditte bulunmuştur.

ABD emperyalizminin başkanından dışişleri bakanına ve senatörlerine kadar uzanan siyasî temsilcileri, her gün İran'ın artık yenildiğini ve tükendiğini, yeni saldırıların ise daha kapsamlı ve yıkıcı olacağını dile getirmektedir. İran'ın askerî gücünün ve altyapısının yok olduğu iddia edilmektedir. Ancak gelişmeler, Netanyahu'nun ve yakın çevresinin dahi İran saldırılarının hedefi olduğu yönündeki iddiaları gündeme getirmiş; İran'ın askerî saldırıları azal-

mamış, rejim içinde beklenen çözümler ve kriz durumu ortaya çıkmamıştır.

ABD emperyalizmi, savaş cephesini yeni aktörlerle genişleterek politik meşruiyetini artırma çabasına girmiştir. ABD ve Siyonizm, tüm güç ve olanaklarıyla İran'a yönelik saldırılarını sürdürmektedir. Bu saldırılar hem mevcut hem de yeni ortaya çıkan lider kadroları hedef almaktadır. Bu yolla rejimi bir yönetim krizine sürükleyerek zayıflatmayı ve olası bir kara operasyonunu kolaylaştırmayı amaçlamaktadır. Zira İran'ın direnci arttıkça ve rejim tüm saldırılara rağmen savaşı yönetmeyi sürdürdükçe kara operasyonu ihtimali daha sık dile getirilmekte ve daha güçlü bir olasılık haline gelmektedir.

ABD emperyalist saldırısı, İran içinde bir siyasî kriz ve yarılma yaratmamış; aksine ABD içinde çelişkileri büyüt-müştür. ABD'de bu saldırıya yönelik toplumsal destek oluşturulmadığı gibi, Cumhuriyetçi kanat içinde dahi bir yarılma ortaya çıkmıştır. Trump'ın, kendi hükûmeti içinde bile tam bir hizalanma sağlayamadığı görülmektedir. Terörle Mücadele Merkezî Koordinatörü Joe Kent, 17 Mart'ta İran saldırısını eleştirerek istifa etmiştir. Hükûmet içinde, Başkan Yardımcısı Vance da dahil olmak üzere birçok yetkilinin saldırıya itiraz ettiği iddiası güçlü biçimde dile getirilmektedir. Meclis ve Senato'da ortaya konulan itirazlar ise kamuoyuna açık şekilde ifade edilmektedir.

Bu durum, Trump'ın saldırısına politik ve moral destek oluşturmakta zorlanmasına yol açmaktadır. Hem ABD içinde hem de Batı ittifakı içerisinde bu eksende ciddi bir çatışma ve çelişki olduğu açıktır. Trump'ın, tüm dünyayı kuşatan "her şey değişiyor, dünya değişiyor, kurallar değişiyor" söylemleri eşliğinde İran'a yönelik saldırısında, bu değişimin hedefi olan aktörlerden yardım isteme noktasına geldiği görülmektedir. ABD'nin, Trump liderliğinde güç kullanarak hegemonyasını pekiştirme, egemenliğini koruma ve "yeni dünya"nın doğumuna ebelik etme girişiminin hiç de kolay olmayacağı ortaya çıkmıştır.

ABD emperyalizmi, güç kaybeden başat

emperyalist güç olmanın tüm sancılarını yaşamaktadır. Başat güç olma konumunu korumak için taşları yerinden oynatma, güç ilişkilerini yeniden tanımlama ve bölgeleri uygun şekilde dizayn etme çabası dirençlerle karşılaşmakta; iç çözümler güç kazanırken karşıt ittifaklar ise güç tazelemektedir. Bu durum, ABD'yi daha fazla saldırganlık yoluna itmektedir. İran'a yönelik saldırının tüm gündemi işgal ettiği süreçte, Rusya Ukrayna cephesinde ilerlemeler kaydetmektedir. Trump, her ne kadar İran saldırısını başlattığında Ukrayna'da bir barış istediğini dile getirse de Rusya, daha fazla saldırı gerçekleştirerek Ukrayna'da yeni kazanımlar elde etmeyi tercih etmiştir.

ABD, İran saldırısıyla eş güdümlü olarak Pakistan üzerinden Afganistan'a yönelik bir savaş başlatmıştır. Pakistan'ın bu saldırganlığı, Afganistan'da sivil-asker ayrımı gözetmediği gibi çocukları da hedef almaktadır. Bu cephede süren saldırganlık, İran'a yönelik saldırıların gölgesinde kalmıştır. Ancak bu durum, Pasifik Asya'yı ısıtan bir çatışma ve saldırı dalgası olarak göz ardı edilmemelidir. Zira bu saldırının, Çin ile ABD arasındaki hegemonya mücadelesinden bağımsız olmadığı açıktır.

ABD emperyalizmi, tüm bölgeyi ve dünyayı bir savaş girdabına doğru çekmektedir. İran rejimi içinde bir çözümler, bozulma ya da kriz sonucu teslimiyet veya çöküş belirtileri ortaya çıkmazsa, saldırıların dozu artacaktır. Bu durum, dünyanın farklı noktalarındaki tarihsel anlaşmazlıkların tetiklenmesine ve bunların emperyalist mücadelelerin kaldırıcı haline gelmesine yol açacaktır. Bu da savaş tamamlarının daha güçlü çalmasına neden olacaktır.

Emperyalist saldırganlığa ve savaşlara karşı antiemperyalist mücadele hattı, ittifakları ve kitlelerin bu bilinçle örgütlenmesi hayati önemdedir. Çünkü ancak bu haksız savaşlara ve tüm gerici saldırılara "dur" diyebilecek bir güçtür. Emperyalist saldırganlığa ve savaşlara karşı, devrimci bilinçle örgütlenmiş halkın mücadelesi ve seferberliği kurtuluşu getirecek; emperyalist boyunduruğu parçalayarak ezilen uluslara ve halklara özgürlük yolunu açacaktır.

ORTA DOĞU KRİZİNDE ÇİN'İN EKONOMİK HESAPLARI SARSILIYOR

ABD ve İsrail'in İran'a başlattığı saldırı dalgası aylardır süren tehdit mesajlarının ardından halihazırda bekleniyordu. Müzakere masası sadece saldırıyı ertelemek ve diplomatik baskının sınırlarını test etmek için kullanılan geçici bir araç işlevi gördü. Askerî operasyonun başlamasıyla birlikte Orta Doğu'daki güç dengeleri yeniden hareketlenirken bu gelişme yalnızca bölgesel bir güvenlik meselesi olmaktan çıkıp emperyalist rekabetin yeni bir sahnesine dönüştü.

İran'a yönelik saldırılar özellikle enerji güvenliği ve ticaret yolları bakımından dünya ekonomisini doğrudan etkileyecek bir krizi tetikleme potansiyeli taşıyor. Bu nedenle savaşın seyri yalnızca Washington, Tel Aviv ve Tahran arasındaki ilişkilerle sınırlı kalmayacak; başta Çin olmak üzere emperyal güçlerin stratejik hesaplarını da doğrudan etkileyecektir.

STRATEJİK HESAPLAR

Son yıllarda ekonomik ve askerî kapasitesini hızla artıran Çin, Orta Doğu'daki istikrarsızlığın dünya ekonomisi üzerindeki etkilerini yakından takip ediyor. İran, Çin'in enerji tedarik zincirinde önemli bir konuma sahipken bölgedeki geniş çaplı bir savaş Pekin'in ekonomik çıkarlarını ve küresel ticaret ağlarını da tehdit edebilir. Bu nedenle Çin yönetimi bir yandan savaşın yayılmasını önleyecek diplomatik çağrılar yaparken diğer yandan güç dengelerinde ortaya çıkabilecek yeni fırsatları dikkatle hesaplıyor.

Çin Dışişleri Bakanı Wang Yi, 1 Mart'ta yaptığı açıklamada "müzakerelerin ortasında İran'a saldırmayı ve egemen bir ülkenin liderine suikast düzenleyerek rejim değişikliğini kışkırtmayı" kabul edilemez olarak nitelendirdi. Pekin yönetimi aynı zamanda Tahran'daki vatandaşlarından birinin hayatını kaybettiğini duyurarak Çin vatandaşlarına İran'ı mümkün olan en kısa sürede terk etmeleri çağrısında bulundu. Bu açıklamalar, Çin'in krizi doğrudan askerî bir angajmana dönüştürmeden diplomatik düzlemde yönetmeye çalıştığını gösteriyor.

ENERJİ BAĞIMLILIĞI VE HÜRMÜZ BOĞAZI'NIN ÖNEMİ

Çin'in temkinli yaklaşımının arkasında güçlü ekonomik nedenler bulunuyor. Dünyanın açık ara en büyük petrol ithalatçısı olan Çin, günde 11 milyon varilden fazla petrolü yurt dışından satın alıyor ve Orta Doğu'daki deniz trafiğinde yaşanabilecek ani bir kesintiye doğrudan maruz kalıyor. Çin'in petrolünün yaklaşık yarısı Suudi Arabistan, Irak ve Birleşik Arap Emirlikleri gibi ülkelerden geliyor ve bu sevkiyatların büyük bölümü Hürmüz Boğazı üzerinden geçiyor. Basra Körfezi'nden çıkan tankerler için kritik bir geçit olan bu boğazdaki herhangi bir aksama Çin'in enerji arzını doğrudan tehdit ediyor. Denizcilik veri şirketi Kpler'e göre İran, Çin'in deniz yoluyla yaptığı petrol ithalatının yaklaşık yüzde 13,4'ünü karşılıyor ve bu da Tahran'ı Pekin için önemli bir stratejik ortak haline getiriyor. Ayrıca İran'ın Hürmüz Boğazı'ndan geçecek petrol tankerleri için ödemelerin dolar yerine Çin yuanı ile yapılmasını şart koşmayı değerlendirdiği iddia edildi. Gelişme petrol fiyatlarını yukarı çekti. Bu iddia bile iki ülke arasındaki derin ekonomik bağı gözler önüne seriyor.

Enerji bağımlılığı yalnızca petrolle sınırlı değil. Analiz şirketi Trivium China'ya göre Çin'in kükürt ithalatının yaklaşık yüzde 40'ı Körfez bölgesinden geliyor ve küresel gübre üretiminde kullanılan girdilerin yüzde 30'undan fazlası da Hürmüz Boğazı'ndan geçiyor. Bu nedenle bölgede yaşanabilecek uzun süreli bir kesinti yalnızca enerji piyasalarını değil, küresel tarım ve sanayi üretimini de etkileyebilecek sonuçlar doğurabilir.

ÇİN'İN EKONOMİK VE STRATEJİK DÖNÜŞÜMÜ

Bununla birlikte analistler, Çin'in enerji güvenliğinin son yıllarda belirli ölçüde güçlendiğine dikkat çekiyor. Yenilenebilir enerji kapasitesindeki hızlı artış, ulaştırma sektörünün giderek daha fazla elektrikleştirilmesi ve yerli petrol ve gaz arama faaliyetlerinin genişletilmesi Pekin'in kırılganlığını azaltmaya yönelik önemli adımlar olarak görülüyor. Buna rağmen İran'ı içeren bir savaşın uzaması halinde Çin'in yeni enerji ve hammadde tedarik hatları bulmak için küresel ölçekte yoğun bir rekabete girmesi kaçınılmaz olabilir.

Çin'in Orta Doğu ile ilişkileri son yirmi

yılda önemli ölçüde genişledi. Ekonomik büyümenin hız kazanmasıyla birlikte enerji talebi de artmış ve bölge Pekin için kritik bir petrol ve gaz tedarik merkezi haline gelmiştir. Günümüzde Çin dünyanın en büyük ham petrol ithalatçısıdır ve bu petrolün önemli bir bölümü Basra Körfezi'nden gelmektedir. Bu nedenle Orta Doğu'daki istikrar Çin için yalnızca ekonomik değil aynı zamanda stratejik bir mesele olarak görülmektedir. Aynı dönemde Çin, ticaret, altyapı yatırımları ve enerji projeleri aracılığıyla bölgedeki birçok ülkenin en önemli ekonomik ortaklarından biri haline geldi. Bölge ayrıca Çin'in Asya, Avrupa ve Afrika arasında yeni ticaret koridorları kurmayı hedefleyen "Kuşak ve Yol Girişimi" için de kritik bir konumda bulunuyor. İran ise bu strateji içinde özel ve karmaşık bir yere sahip. Batı yaptırımlarına rağmen Çin, İran'ın en büyük ticaret ortağı olmaya devam ediyor ve İran petrolünün önemli bir kısmı çeşitli araçlar ve alternatif ticaret mekanizmaları aracılığıyla Çin'e yöneliyor. Bu durum Tahran için hayati bir ekonomik çıkış kapısı oluştururken Pekin'e de indirimli enerji kaynaklarına erişim sağlıyor.

ÇİN EKONOMİSİ SARSILIYOR MU?

İran'ı içeren bir savaş bu denklemi ciddi biçimde sarsma ihtimaline sahip. Basra Körfezi dünyanın en kritik enerji koridorlarından biri olmayı sürdürürken bölgede yaşanacak bir istikrarsızlık küresel enerji piyasalarında dalgalanmalara yol açabilir ve Çin ekonomisini doğrudan etkileyebilir.

Çatışma aynı zamanda analistlerin "Çin'in Hürmüz ikilemi" olarak adlandırdığı stratejik sorunu da görünür kılıyor. Çin ekonomisi büyük ölçüde Orta Doğu'dan gelen enerji akışına bağlı ve bu enerji sevkiyatının önemli bir kısmı Hürmüz Boğazı gibi dar geçitlerden geçiyor. Pekin son yıllarda Rusya, Orta Asya ve Afrika'dan enerji ithalatını artırarak kaynaklarını çeşitlendirmeye çalışsa da Körfez bölgesi Çin'in enerji stratejisi açısından vazgeçilmez olmaya devam ediyor.

Bu durum Çin'in Orta Doğu politikasının temel bir özelliğini de ortaya koyuyor: ekonomik nüfuzun askerî angajmanla desteklenmemesi. Amerika Birleşik

Devletleri onlarca yıldır bölgede askerî üsler ve güvenlik ortaklıklarıyla belirleyici bir rol oynarken Çin daha çok ticaret, yatırım ve diplomasiye dayalı bir strateji izledi. Pekin kendisini taraflar arasında arabuluculuk yapabilecek bir aktör olarak sunmaya çalıştı ve 2023'te İran ile Suudi Arabistan arasında sağlanan diplomatik yakınlaşma bu yaklaşımın en dikkat çekici örneklerinden biri oldu.

Ancak mevcut savaş bu stratejinin sınırlarını da ortaya koyuyor. Çin İran ile güçlü ekonomik bağlara sahip olsa da İsrail veya diğer bölgesel aktörler üzerinde belirleyici bir siyasî etkiye sahip değil. Bu nedenle Pekin'in krize verdiği yanıt büyük ölçüde diplomatik açıklamalar ve itidal çağrılarıyla sınırlı kaldı. Bu tablo aynı zamanda ABD ile Çin arasındaki küresel rekabetin Orta Doğu'daki yansımalarını da gösteriyor. Washington askerî varlığı sayesinde bölgedeki güvenlik mimarisini şekillendirme kapasitesini korurken Çin ekonomik gücüne rağmen güvenlik alanında sınırlı bir rol oynuyor. Bununla birlikte uzun süreli bir kriz, bölge ülkelerinin dış ortaklıklarını çeşitlendirme arayışını hızlandırabilir ve Çin'in diplomatik nüfuzunu genişletmesi için yeni fırsatlar yaratabilir.

Sonuç olarak Çin sosyal emperyalizmi ekonomik bağlarını derinleştirirken çatışma ve savaştan uzak kalmayı tercih ediyor. Savaş ve çatışma gibi dış riskler, Çin ekonomisi için özellikle hassas bir dönemde ortaya çıkıyor. Pekin yönetimi kısa süre önce ekonomik büyüme hedefini 1991'den bu yana en düşük seviyelerden birine çekti. Bu ayarlama, zayıflayan tüketici talebi, uzun süredir devam eden emlak sektörü krizi ve yerel yönetimlerin artan borç yükü gibi bir dizi yapısal sorunun ekonomide yattığı baskıyı yansıtıyor. Çin yönetimi, ihracattaki artışın bu iç ekonomik zayıflıkları dengelemeye yardımcı olacağını umuyordu. Ancak bu strateji giderek daha karmaşık bir hal alıyor. Pekin, bir yandan ABD ile devam eden ticaret gerilimi nedeniyle önemli pazarlara ve kritik teknolojilere erişimde sınırlamalarla karşı karşıya kalırken diğer yandan küresel talepteki dalgalanmalar ihracat odaklı büyüme modelinin sürdürülebilirliğini zorlaştırıyor.

Bu nedenle Orta Doğu'da uzun süre-

li bir çatışmanın ortaya çıkması Çin ekonomisi açısından yeni bir belirsizlik katmanı anlamına geliyor. Deniz ticaret yollarında yaşanabilecek aksaklıklar, enerji maliyetlerinde olası artışlar ve küresel finansal piyasalardaki istikrarsızlık Pekin'in ihracat odaklı toparlanma stratejisini ciddi biçimde zayıflatabilir. Enerji fiyatlarındaki yükseliş üretim maliyetlerini artırırken ticaret yollarındaki riskler Çin'in küresel tedarik zincirindeki rolünü de baskı altına alabilir.

HALKLAR YIKIMIN SORUMLUSU DEĞİL; BEDELİNİ DE ÖDEMEYECEKLER

İran'a yönelik saldırılar ve savaş emperyalist güçler arasındaki rekabette açıkça bir tehdit mesajı içerirken aynı zamanda halklara da gözdağı verilmek isteniyor. Haksız savaşların en çok etkileneni halklar olurken emperyalistler meydan okumaya, tehdit etmeye, savaş kışkırtıcılığı yapmaya devam ediyor. İran, Lübnan, Suriye örneklerinde görüldüğü gibi, savaş yüzünden halklar evlerini terk etmek, göç etmek zorunda kalıyor, çoğu zaman katlediliyorlar, Gazze'de somutlaştığı gibi bir halkın yaşam alanları yok ediliyor, hatta direnen halk soykırıma uğruyor. Ekonomik ve hegemonyal güç mücadelesi içerisinde fatura yine bu savaşın tarafı olmayan halklara kesilecek. Emperyalistlerin hedefleri ve çıkarları doğrultusunda başlattıkları savaşlarda bedeli ödemek zorunda kalan yine halklar oluyor. Her stratejik hamle, her bombalama, her askerî manevra, emperyalistlerin çıkarlarına hizmet ederken halklar taraf olmadıkları savaşın etkilerini yaşamak zorunda kalıyor. Halkların sadece bir nesne olarak görüldükleri haksız savaşların tarafı olmamak, bunun yerine haklı savaşlarda birer özne olabilmek halkların bedel ödemediği ancak hesap sorduğu bir tarihi dönemece işarettir. Ne Çin sosyal emperyalizmi ne Molla rejimi ne de sömürgeci ABD ve İsrail halklara umut vadedebilir. Onların vadettikleri savaş, ölüm, yıkım ve göç yollarıdır. Antiemperyalist tavır halkların tek gerçek seçeneğidir. Bu bilinçle yol alınmalı, halkların umudunu kendi ellerinde aramasının olanakları yaratılmalıdır. Bugün, halklar sadece savaşın ve yıkımın kurbanı değil, aynı zamanda kendi tarihlerini yazabilecek özne konumundadır. Antiemperyalist tavır, bu tarihsel öznenin yolunu açar ve halkların umutlarını yeniden yeşertir. Umudu, dayanışmada ve özgürlük mücadelesinde aramak gerekir; çünkü halkların gerçek kurtuluşu kendi ellerindedir.

BORÇLA AYAKTA DURAN "DAYANAKLI" EKONOMİ

İktidar sahipleri tarafından Türkiye ekonomisinin şaha kalktığı defalarca dile getirildi. Hatta Avrupa'nın Türkiye'yi kıskandığından bile dem vuruldu. Halihazırda da ülkenin yüksek gelir grubuna girdiğinden övgü ile bahsediliyor. Ülke ekonomisi ise farklı bir gerçeğe işaret ediyor. Nitekim sokaktaki sade insan, geniş yoksul emekçi kesimler bu durumu her gün yaşamlarında deneyimliyorlar. Gerçek ile anlatılan hikâye hiç aynı değil.

Türkiye ekonomisinin temel özelliğinin bağımlı karakteri olduğunu ısrarla vurguluyoruz. Bu karakteristik özellik, egemenlik ilişkilerini anlamamız açısından da önemli bir veri sunmaktadır.

Türkiye ekonomisinin bağımlı karakteri, ülke kaynaklarının yağmalanmasının önünü açmakla kalmıyor; aynı zamanda ülke dinamiklerini köreltiyor ve bu bağımlılık ilişkisini daha da derinleştiriyor. Bunun sonucu olarak uluslararası sermayenin desteğine duyulan ihtiyaç artıyor. Dahası, siyasî ilişkilerin seyrini de bu durum belirliyor. Mehmet Şimşek'in ve önceki bakanların sıklıkla yaptığı gibi, uluslararası sermaye gruplarından adeta para talep etmeye zorlayan bir ilişki söz konusu.

Sadece iktidarda olanlar değil, iktidara hazırlananlar da bu gerçekliğin farkında oldukları için, toplumsal rıza üretmeden önce uluslararası sermaye çevrelerinin desteğini yokluyor. Ülke ekonomisini anlamak için bu ilişkiyi, yani onun bağımlı karakterini, referans noktası olarak almalıyız. Anlatılan bu aynı hikâyeyi bir kenara bırakıp, gündemin öne çıkan başlıklarından hareketle ekonomik tabloya daha yakından bakalım.

Her bayram olduğu gibi, bu bayramın da öne çıkan başlıklarından biri emekli ikramiyeleri oldu. Emekli ikramiyelerinde artış olup olmayacağına dair tartışmalar ise sonuçsuz kaldı; sembolik bir artış dahi gerçekleşmedi. "Kaynak yok" denilerek emeklilerin beklentisi boşa çıkarıldı. Emeklilere reva görülen yoksulluk, hatta sefalet koşulları, bir tercih meselesidir.

Emeklilere "kaynak yok" diyen siyasî iktidar, büyük sermaye gruplarından alması gereken vergilerden rahatlıkla vazgeçebiliyor ya da faiz ödemeleri

yoluyla milyarlarca lirayı uluslararası sermayeye aktarıyor. Yani tercihini, emeklilerin yaşam koşullarını iyileştirmekten yana değil, büyük sermaye çevrelerinin kasalarını doldurmaktan yana kullanıyor.

Köprü ve otoyolların özelleştirilmesi tartışmalarına da bu bağlamda bakmak gerekir. Sorun sadece iktidarın ekonomik sıkışmışlığı değil, aynı zamanda kaynakların sermayenin insafına terk edilmesidir. Diğer bir ifade ile sermayeye kaynak yaratma tercihidir. Özelleştirme hedeflerinin yer aldığı OVP'nin anlattığı da esasta buydu. Uluslararası çevrelerin desteğini almak için bir irade beyanı olan ilgili metnin hedef olarak ortaya koyduğu şey tam da sermaye transferinin önünü açma iradesiydi. O irade şimdi maliyetini halka çıkardığı tercihleri pervasızca hayata geçiriyor.

SICAK PARA EKONOMİYİ ERİTİYOR

Türkiye ekonomisinin kronik sorunlarının başında sıcak paraya duyulan ihtiyaç var. Bu durum uluslararası sermayenin insafına terk edilmiş bir ekonomi gerçekliğini ifade ediyor. Borçlanma olgusu ekonominin sürdürülebilirliği için vazgeçilmez bir çıkışsızlık oluyor. Türkiye dünyada en maliyetli borç alan ülkeler arasında ikinci sırada geliyor. Kuşkusuz bu durum yüksek gelir grubundaki ülkeler için değil, risk olasılığı yüksek ülkeler için geçerli. Borç ekonomisi sadece devletin yüksek faizle borçlanması ile sınırlı bir durum değil.

Devlet borçlanma sorunsalına sürdürülebilirlik kazandırmak için borcu toplumun geniş emekçi kesimlerine dolaylı bir şekilde yayıyor. Vergilerin kalemlendirilmesi, artması ya da sosyal yardımların sınırlandırılıp kısıtlanması, ücretlerin düzenlenmesi bu ilişkiden direkt etkileniyor. Bir anlamda borçların faturası geniş halk kesimlerine pay ediliyor. Sonuç sürekli yoksulluk!

Uluslararası sermayeye aktarılan kaynaklar söz konusu olduğunda sorun edilmeyen durum, emekliler söz konusu olunca "yok" denilerek gerekçelendiriliyor; dahası, geniş halk kesimlerinin boğazını sıkan sefalet de tam olarak bu ilişkiden besleniyor.

Devletin borçlanması ise, aynı anlama

gelmek üzere, geniş halk kesimlerinin borçlanarak yaşamayı öğrenmesinden başka bir şey değildir.

ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'inin İran'a yönelik saldırıları birçok tartışmayı beraberinde getirdi. Savaşın kilitlendiği noktalardan biri de Hürmüz Boğazı oldu. Dünya petrol ticareti açısından Hürmüz Boğazı, Donald Trump'ın NATO'yu hedef almasına varan açıklamalar yapmasına neden olacak kadar önemli bir konudur.

Enerji tedariki açısından kritik bir bölgede başlayan bir savaş, doğal olarak dünya ticaretini doğrudan etkileyecektir. Türkiye ekonomisi de iddia edildiği gibi şoklara karşı dirençli değildir. Artan fiyatlar gündelik yaşamı doğrudan etkileyecektir. Ücretler enflasyon karşısında erimekle kalmayacak; savaşın faturası da dolaylı vergiler yoluyla bir kez daha halka yüklenecektir. Üreticiler ise artan girdi maliyetleriyle baş edebilmek için ya tefecilerin ya da bankaların kapısını çalmak zorunda kalacaktır. Hayatlarını sürdürebilmek için borçlanarak yaşamayı öğrenmekten başka seçeneği olmayan bir ülke gerçekliği söz konusudur.

Ekonomik kriz, egemen sınıfları "teğet geçse" de geniş kesimler her geçen gün yaşam koşullarının daha da kötüleştiği gerçeğiyle yüzleşiyor. Yoksulluk ise şaşılabilecek bir durum değil; sömürü sistemi, yoksulluğu hem üretiyor hem de ondan besleniyor. Bu, sistemin doğasıdır. Bununla birlikte, her sömürü sisteminin ortak özelliği, yoksulluğa sürdürülebilir bir nitelik kazandırmasıdır. Türkiye gibi bağımlı ülkeler ise yoksulluğu sürdürülebilir kılmak için esas olarak borçlanma seçeneğine başvurmaktadır. Ülke ekonomisinin özeti onun çıkışsız bir borç sarmalına mahkûm olmasıdır. Borç sarmalına sürdürülebilirlik kazandırmasının tek koşulu maliyetini geniş halk kesimlerine fatura edilmesidir. Yani yoksulluğu istikrarlı bir şekilde topluma yaymaktır.

Emeklilere kaynak bulamayan siyasî iktidar uluslararası sermaye çevrelerine sermaye transferi yaratmak için kaynak yaratmakta pek mahirdir. Ya yüksek faiz ödemelerinin faturası geniş kesimlerin kısıtlı bütçelerine yıkılıyor ya da eldeki kaynaklar bu çevrelerin insafına terk ediliyor.

EKONOMİK KRİZ VE SAVAŞ

HAZIRLIKLARI: ALMANYA

Avrupa ekonomisinin “motor gücü”nü temsil eden Almanya, son yıllarda hızlanan bir militarist yönelime sahiptir. Zorunlu askerliğin yeniden gündeme gelmesi, ordunun büyütülmesi, savunma bütçelerinin artırılması ve genç nüfusun askerî mekanizmaya dahil edilmesine yönelik adımlar bunun göstergeleridir. Alman egemen sınıfları bugün yalnızca askerî bir reform yapmamaktadır; aynı zamanda emperyalist rekabetin keskinleştiği bir dönemde kendi konumlarını yeniden tahkim etmeye çalışmaktadır. Bugelişmeler, kapitalist krizin derinleştiği koşullarda Alman emperyalizminin militarizmi yeniden merkezî bir politika haline getirdiğini göstermektedir.

Alman devleti ordusunu büyütme ve askerî kapasitesini artırmak için kapsamlı bir plan yürürlüğe koymuştur. Mevcut durumda yaklaşık 182 bin askerden oluşan Bundeswehr’in (Almanya Federal Cumhuriyeti’nin Silahlı Kuvvetleri’ne verilen ad) önümüzdeki yıllarda 260 bin askere çıkarılması ve yüzbinlerce yedek kuvvet oluşturulması planlanmaktadır. Bunun için gençlere yönelik anketler, sağlık taramaları ve “gönüllü” askerlik uygulamaları devreye sokulmakta; hedeflenen sayıya ulaşamazsa zorunlu askerliğin tamamen geri getirilmesi tartışılmaktadır. Bu politikaların arkasındaki gerekçe ise “Avrupa’nın en güçlü konvansiyonel ordusunu kurmak”tır.

Bu militarist yönelimin arkasında yalnızca güvenlik kaygıları yoktur. Emperyalist sistemin yapısal krizleri, devletleri militarizme ve savaş ekonomisine yöneltmektedir. Fransa’yla birlikte Avrupa Birliği ve Batılı emperyalistlerin sürükleyicisi olan Almanya ekonomisi uzun yıllar boyunca Avrupa kapitalizminin belirleyici gücü olarak görülmüştür. Ancak kriz koşulları işçi ve emekçilerin omuzuna yüklenmekte, fabrikalar kapanmakta ve işsizlik artmaktadır. Bu kriz, sermayenin militarizme yönelmesinin de zeminini hazırlamaktadır. Son dönemde artan enerji maliyetleri, küresel ticaretteki daralma, sanayide yaşanan gerileme ve bazı fabrikaların kapanması gibi gelişmeler Almanya’daki “ekonomik istikrarın” sarsıldığını göstermektedir.

Bu koşullarda, savaş tamtamlarının çalınması ve bölgesel savaşlarla birlikte bir dünya savaşının kapıyı çalmış olmasıyla savunma sanayisine dönük yatırımlar egemen sınıflar için yeni bir çıkış alanı haline gelmektedir.

Alman tekelleri krizden çıkışı savaş ve silah üretiminde aramakta, Avrupa’nın en büyük silah şirketi Rheinmetall gibi şirketler üzerinden emekçi halkın kanı ve canı üzerinden kârını katlamaktadır. Rheinmetall’in yöneticileri açıkça “çok para kazandıklarını” ifade etmekte ve savaşın yarattığı talebin şirketler için büyük fırsatlar sunduğunu dile getirmektedir. Bu durum emperyalist sistemin temel karakterini bir kez daha ortaya koymaktadır: Kapitalist tekeller için savaş yalnızca bir yıkım değil aynı zamanda büyük bir kâr alanıdır.

Bu süreçte Alman hükûmetinin politikaları ile büyük silah şirketlerinin çıkarları arasında açık bir uyum bulunmaktadır. Devlet bütçesinden ayrılan askerî harcamalar arttıkça savunma tekellerinin kârları da artmaktadır. Böylece militarizm yalnızca askerî bir politika değil aynı zamanda kapitalist ekonominin krizden çıkış aracı olarak da kullanılmaktadır.

Ancak bu militarist yönelim yalnızca ekonomik değil, aynı zamanda siyasî bir hesaplaşmanın da parçasıdır. Emperyalist dünya düzeninde güç dengeleri, krizin etkisi ve derinliğiyle birlikte hızla değişmektedir. ABD hegemonyasının sarsılması, Çin’in yükselişi ve Rusya ile Batılı emperyalistler arasındaki gerilimler yeni bir uluslararası rekabet sürecini doğurmaktadır. Bu koşullarda Almanya da kendi emperyalist çıkarlarını daha bağımsız biçimde savunmak istemektedir. Bugün Almanya, emperyalist rekabetin gereği olarak ABD’ye olan askerî bağımlılığını kırmaya çalışmakta ve kendi çıkarlarını daha bağımsız biçimde savunmayı hedeflemektedir. NATO içerisinde önemli bir güç olmasına rağmen Alman ordusunun uzun süre ABD’nin askerî gücüne dayanması egemen sınıflar açısından bir sınırlılık olarak görülmektedir. Bu nedenle Avrupa’da daha bağımsız bir askerî kapasite oluşturma fikri giderek güç kazanmaktadır. Bu doğrultuda Almanya yalnızca kendi ordusunu büyütmele

kalmamakta, aynı zamanda Avrupa’da ki askerî iş birliklerini de güçlendirmeye çalışmaktadır. Yine iç uyumsuzluk ve çelişkilerle dolu NATO’nun konumu, Almanya’nın “bağımsız” askerî kapasite oluşturma yönündeki çabalarını pekiştirmektedir, kendi çıkarları doğrultusunda sürece hazırlık yapma telaşını güçlendirmektedir.

Bu süreç aynı zamanda uluslararası ilişkilerde yeni ittifak arayışlarını da beraberinde getirmektedir. Alman hükûmetinin son dönemde Çin ile ekonomik ve stratejik ilişkileri geliştirme girişimleri bu bağlamda değerlendirilmelidir. Alman sermayesi, uluslararası ticaret ağlarını genişletmek ve yeni pazarlar bulmak için Çin ile ilişkilerini sürdürmek istemektedir. Aynı zamanda bu ilişkiler, ABD’nin uyguladığı ekonomik ve siyasî baskılara karşı bir denge unsuru olarak da görülmektedir.

Ancak emperyalist güçler arasındaki bu rekabetin nihai sonucu, tarihsel olarak defalarca görüldüğü gibi dünyanın yeniden paylaşımına yönelik çatışmaların yoğunlaşmasıdır. Emperyalizm çağında savaş, kapitalist rekabetin kaçınılmaz bir sonucudur. Bugün Almanya’nın ordusunu büyütmesi ve militarizmi güçlendirmesi de bu genel eğilimin bir parçasıdır. Bununla birlikte Almanya halkında bu militarist politikalara yönelik ciddi tepkiler de bulunmaktadır. Özellikle genç nüfus arasında zorunlu askerliğe karşı güçlü bir muhalefet ortaya çıkmaktadır. Ülke genelinde düzenlenen protestolarda on binlerce öğrenci “savaş için ölmek istemiyoruz” sloganlarıyla sokaklara çıkmıştır. Bu durum Alman devletinin militarist politikalarının toplumda henüz geniş bir meşruiyet bulamadığını göstermektedir. Yapılan araştırmalar da gençler arasında savaş korkusunun hızla arttığını ortaya koymaktadır. Gençlerin önemli bir bölümü savaş ihtimalini en büyük tehdit olarak görmektedir. Bu korku tesadüfî değildir. Çünkü emperyalist rekabetin giderek sertleştiği bir dönemde savaş ihtimali de gerçek bir tehlike haline gelmektedir.

Alman egemen sınıfları bu tepkileri yatıştırmak için militarizmi “savunma” söylemiyle meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Ancak gerçekte savunulan şey

halkın güvenliği değil, Alman emperyalizminin çıkarlarıdır. Tarihsel deneyimler bunu açıkça göstermektedir. 20. yüzyılda iki paylaşım savaşını başlatan güçlerden biri olan Almanya’nın militarist geleneği bugün yeni bir biçim altında yeniden güç kazanmaktadır.

Bugün Almanya’da artan hayat pahalılığı, ekonomik belirsizlikler ve sosyal sorunlar geniş halk kesimlerini etkilemektedir. Halk günlük harcamalarını kısmağa başlamıştır. Buna rağmen devlet bütçesinde askerî harcamaların sürekli artırılması sistemin önceliklerini ortaya koymaktadır. Bu gelişmeler emperyalizmin doğasının bir sonucudur. Emperyalizm yalnızca ekonomik sömürüyü değil aynı zamanda militarizmi ve savaş da beraberinde getirir. Kapitalist kriz derinleştikçe egemen sınıflar militarizme sarılır. Bu nedenle Almanya’daki militarist dönüşüm yalnızca ulusal bir politika değil aynı zamanda emperyalist sistemin genel eğiliminin bir parçasıdır.

Bu koşullarda işçi sınıfı ve emekçi halkların önünde iki seçenek bulunmaktadır: Ya emperyalist devletlerin savaş politikalarının arkasına dizilmek ya da bu politikalara karşı enternasyonalist bir mücadele yürütmek. Tarih, halkların gerçek çıkarlarının emperyalist çıkarlarda değil, emperyalizme karşı mücadelede olduğunu göstermiştir.

Sonuç olarak ekonomik kriz, emperyalist rekabet ve siyasî hesaplar Alman egemen sınıflarını daha güçlü bir ordu kurmaya ve savaş ekonomisine yöneltmektedir. Bu süreç, yalnızca Almanya’nın değil tüm dünyanın geleceğini etkileyecek gelişmelerin habercisidir. Emperyalist güçler arasındaki keskinleşen rekabet, halkların kanı üzerinden dünyanın yeniden paylaşımını hedefleyen çatışmaları derinleştirecektir.

Almanya’da yükselen gençlik protestoları ve militarizme karşı gelişen tepkiler bu açıdan önemli bir potansiyel taşımaktadır. Ancak bu tepkinin kalıcı bir antiemperyalist mücadeleye dönüşebilmesi için işçi sınıfının devrimci örgütlenmesiyle birleşmesi gerekmektedir. Emperyalist savaşlara karşı gerçek çözüm kapitalist sistemi ortadan kaldıracak devrimci mücadeledir.

ABD-İSRAİL SALDIRGANLIĞI VE EMPERYALİST REKABETİN ORTA DOĞU AYIĞI!

ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'i tarafından 28 Şubat sabahı, adına "Epik Öfke" adı verdikleri bir saldırganlıkla başlayan ve İran'ın aynı sertlikle verdiği yanıtla ortaya çıkan savaş, yeni taktik hamlelerle devam ediyor. Trump'ın "Epik Öfke" adlı saldırısı, adından da anlaşılacağı üzere, İran'daki Molla rejiminin bölgedeki itibarını ve ABD karşıtlığını besleyen söylemini tasfiye ederek, İran'ın temsil ettiği değerleri kendi hegemonyasını kurmak için değersizleştirmeyi hedefliyordu.

Epik, kelime anlamı itibarıyla "görmeli, destansı, havalı ve kahramanca" demektir. Uzun yıllar diplomatik ve ekonomik yaptırımlarla zayıflatılan İran'a, özellikle bombardıman yoluyla darbeler vurmak ABD karşısında teslim bayrağını çekmesini sağlamak isteyen ABD-İsrail, istihbarat bilgilerine dayanarak 28 Şubat'ta saldırıyı başlattı. Saldırının ilk anda daha çok stratejik alt yapıyı, askerî karargâhları, füze rampalarını ve nükleer tesisleri hedef aldığı görülse de özellikle istihbarat bilgilerine dayanarak Molla rejiminin beynine ve askerî kurumlarına yönelik kapsamlı bir saldırı olduğu kısa zamanda ortaya çıktı. Hamaney, Devrim Muhafızları Komutanı ve diğer Savunma Konseyi üyelerinin öldürüldüğü ilk saldırıda iklim ABD/İsrail lehine gibi görünse de dengeler kısa sürede değişti. Özellikle Trump'ın Hamaney'in öldürüldüğünü ilan ettiği açıklamasında yapmış olduğu "Devrim Muhafızları Ordusu ve diğer güvenlik güçlerinin çoğu artık savaşmak istemiyor" sözlerinin aksine İran devleti hızlıca misilleme eylemlerine girişti. Başta İsrail olmak üzere ABD'nin özellikle Körfez ülkelerinde bulunan askerî üslerine yıkıcı saldırılar gerçekleştirdi.

Yaşanan savaş tek başına ABD-İsrail

ile İran arasında bir savaşa sıkıştırmak kuşkusuz eksik okuma olacaktır. Söz konusu gelişme emperyalist güçler arasındaki rekabetin ve sistemin kriz dinamiklerinin Orta Doğu coğrafyasındaki somutlaşmasıdır. Mesele ABD ve İsrail açısından basit bir "rejim muhalifliği" değildir. Büyüyen ve geri dönülmez bir yola doğru hızla giden ekonomik kriz gölgesinde dünyanın yeniden dizaynında atılmış önemli hamlelerden birisidir. Bu anlamda ABD-İsrail saldırganlığı ile başlayan savaş, sadece bölgesel çatışma dinamikleriyle sınırlı değil, başta dünya ekonomisi olmak üzere politik-askerî konumlanmaları etkileyecek kapsamdadır. ABD emperyalizmi, krizin derinleşmesine paralel olarak gerileyen hegemonyasını yeniden tesis etme hedefiyle Güney Amerika'da Venezuela üzerinden giriştiği saldırganlığı; Küba, Kanada, Grönland üzerinden ise şimdilik diplomasi savaşıyla sürdürmekte, ancak bu süreç artan bir dozajda ilerlemektedir.

Uzun bir süredir hem askerî, hem ekonomik olarak rakiplerine (ve hatta kimi müttefiklerine de) karşı "caydırıcılık yaratma", "kırılganlığı artırma" politikası izleyen ABD emperyalizmi İsrail açısından bölgenin "en büyük güvenlik sıkıntısı" olarak gördüğü İran'a "Maduro Zaferi(!)"nin sarhoşluğuyla kapsamlı bir saldırı dalgası başlattı. "Maduro Zaferi" ile Venezuela egemenlerini kendine tabi kılan, bir nevi kendi uşaklarını üreten ABD emperyalizmi benzer yolla İran'a da diz çöktürmeyi hedeflemiştir. Arka planda bunu kolaylaştıracak, halihazırda gelişmiş iç muhalefet dalgasını da kullanmaya çalışan Trump, doğrudan rejim güçlerine saldırılarla gelişen ve meydanlarda büyüyen isyan hareketini kendisi hegemonya çabalarına yedeklemeye çalışmıştır. Hamaney ve tüm Savunma Konseyi üyelerine yönelik

gerçekleştirdiği suikast ile bir yönetim boşluğu oluşturma ve toplumsal muhalefeti de arkasına alarak yeni ve uyumlu bir yönetimin önünü açması onun için pek mümkün görünmüş ve rejimi savaşla biat etmeye ikna etmeyi hedeflemiştir. Ancak evdeki hesap çarşıya uymadı; İran'da rejimin beynine vurulan darbeler halkın emperyalizme ve Siyonizm'e arka çıkmasına yol açmadı. Rejimin faşizmine rağmen halk emperyalizmin ve Siyonizm'in demokrasisine inanmadı. Bombardımanla yıkılanın sadece rejimin itibarı olmadığını, asıl olarak halkın kurtuluş imkânı olduğunu İran halkı en başından beri biliyordu. Çünkü onlar için Humeyni de Hamaney de gücünü hiçbir zaman halktan almadı...

Emperyalist aklın, İran'daki faşist rejimin gücünü ve olası birçok hamlesini ön göremediğini ileri süremeyiz. Ancak Hamaney'e gerçekleştirilen suikast ile İran'ı aşil topuğundan vurduğunu düşünen ABD emperyalizminin, her ne kadar büyük bir iç toplumsal isyan sırasında saldırısını başlatmış olsa da İran'da halkın antiABD'ci ve antiemperyalist dinamiklerini yeterince hesaba katmadığını ileri sürebiliriz. Nitekim saldırıyla birlikte isyan dalgası kendiliğinden sönmüldü. Bu durum bir anlamda beklenti içinde oldukları iç isyanın oluşan boşlukla birlikte büyüme potansiyelinin gerçekçi olmadığını da ortaya çıkardı. Bu, aynı zamanda egemen sınıflar arasından rejim muhalifi kliklerin ABD saldırganlığından güç alarak ortaya çıkmasına da engel olmuş oldu. Bütün bunlar ABD ve İsrail'in Hamaney'e ve Savunma Konseyi üyelerine yönelik gerçekleştirmiş olduğu suikast ile beraber kazandığı askerî başarının politik olarak gölgede kalmasına yol açan gelişmelerin en önemlileri oldu.

Şu ana kadar ABD-İsrail tarafından ger-

çekleştirilen askerî saldırganlığın hem yönetsel anlamda hem de ekonomik olarak İran'a faturası ağırdır. İran egemen sınıflarının dinî lideri öldürülmüş, askerî kurmayı tasfiye olmuş, birçok askerî karargâhı imha edilmiş, ekonomik alt yapısı vurulmuş ve zaten krizlerle, yaptırımlarla karşı karşıya kalan yapı daha ağır darbeler almıştır. Ancak İran egemenlerinin bu saldırganlığa karşı zihinsel toparlanması fazla zaman almadı ve karşı saldırısı ABD-İsrail'in beklentisinin belki de çok üstünde bir sertlik ve netlikle gerçekleşti. İsrail doğal hedefti; ama aynı zamanda ABD'nin Körfez'deki arka bahçesi İran'ın hedef tahtasındaydı. Sadece askerî üsler değil ekonomik hedefler de saldırganlığın ilk anından şimdiye kadar hız kesmeden yoğun bir şekilde vurulmaya devam ediyor. Özellikle ABD'nin bölgedeki gözü, kulağı olan radar merkezleri İran tarafından ya imha ya da tahrip edildi; ABD'nin donanma gücüne de yoğun saldırılar gerçekleştirildi. ABD-İsrail'in rejimin liderliğini hedefleyen stratejisine İran asimetrik savaş yöntemleri ile karşılık vermektedir. İran, daha çok yıpratıcı, kendini saldıran koruyan, sadece askerî ve politik değil aynı zamanda tüm dünyayı da etkileyecek ekonomik hamlelerle caydırıcılık yaratan bir stratejik konumlanma içindedir.

İran şu üç ana nokta üzerinden, doğal olarak sahip olduğu avantajları kullanarak emperyalist saldırganlığı püskürtmek hedefindedir.

Birincisi bölgesel müttefik ağlarıdır. İran, Orta Doğu'da farklı siyasî ve askerî aktörlerle kurduğu ilişkiler üzerinden bölgesel bir etki alanı oluşturmuştur. Bu ağ, olası bir savaş durumunda ABD ve İsrail'in askerî hedeflerini geniş bir coğrafyada baskı altına alabilecek bir kapasite yaratmaktadır. Nitekim ABD

ve Siyonizm'e karşı aynı çizgide duran Hizbullah ile hayata geçen budur. Aynı zamanda en büyük bölgesel müttefiklerinden olan Yemen üzerinden de bir tehdit oluşturmaktadır. Ama bunların da ötesinde Çin ve Rusya keza Demokratik Kore ile ilişkiler, başka bir caydırıcılık ve saldırgan güçlerin temkinli hareket etmesine yol açmaktadır.

İkincisi ise füze ve insansız hava aracı teknolojileridir. İran, son yıllarda bu alanlarda önemli yatırımlar yapmış ve özellikle uzun menzilli füze kapasitesini geliştirmiştir. Bu durum ABD üsleri ve İsrail için ciddi bir caydırıcılık unsuru oluşturmaktadır.

Üçüncü unsur ise İran'ın, enerji yolları üzerindeki jeostratejik konumudur. İran, dünya petrol ticaretinin önemli bir bölümünün geçtiği Hürmüz Boğazı üzerinde belirleyici bir etkiye sahiptir. Bu durum İran'a ekonomik ve askerî açıdan önemli bir koz sağlamaktadır. 28 Şubat'tan bu yana Hürmüz Boğazı'na yönelik İran'ın izlediği strateji, petrol fiyatlarının hızla artmasına neden olmuştur. Resmen kapatılmamış olsa da sevkiyatlara yönelik saldırı tehdidi dahi boğaz trafiğini neredeyse sıfırlamış durumdadır. Bunun yarattığı ekonomik fatura ise Brent petrol fiyatlarının varil başına savaş öncesinde yaklaşık 70 dolar civarında seyrederken, savaş sonrasında 119 dolara kadar yükselmesi olmuştur. Bu gelişmenin dünya ekonomisine etkisi, ilerleyen günlerde daha yakıcı hissedilecektir.

Var olan krizli yapıyı daha karanlık günlerin beklediği aşikâr. Nitekim petrol fiyatlarının yükselme eğilimini gören Trump, 9 Mart akşamı yaptığı açıklamada "İran'da savaş büyük ölçüde bitti" demiş; petrol bir anda 100 doların altına düşmüştür. Ancak hemen sabahında hem İran'ın hem ABD-İsrail'in karşılıklı saldırılarını gören piyasanın refleksi gecikmemiş ve petrolün varil fiyatı yeniden 100 doların üzerine çıkmıştır.

15 Mart'ta açıklama yapan Rusya Doğrudan Yatırım Fonu Başkanı Kirill Dmitriev, varil başına petrol fiyatlarının şu anda hızlı bir yükseliş trendinde olduğunu ve ulaşımı engelleyen ve üretimi doğrudan etkileyen arz aksamaları nedeniyle önümüzdeki 2-3 hafta içinde 150 doları aşabileceğini belirtti.

Savaşan tarafların başarıları olsa da henüz kazanan yok ve savaşın seyri henüz netleşmiş değil. Daha belirgin olarak kısa süreli bir savaş ile zafer kazanmayı hedefleyen ABD-İsrail açısından belir-

sizliğin kendisini göstermeye başladığını söylemek gerekir. Her ne kadar Trump tarafından "savaşı kazandık" gibi sözler dile getirilse de hem sahadaki göstergeler hem de savaşı kazandık söyleminden sonra sarf ettiği "Hürmüz için herkes elini taşın altına koymalı" çağrısı bir çelişkiyi ortaya koymaktadır. Özellikle Çin'den Hürmüz Boğazı için "destek talebi" değerlendirmeye muhtaç bir çağrıdır. Bu savaşın hem Çin hem de Rusya açısından hem avantajları hem de dezavantajları vardır. Kısa vadede ekonomik olarak sürecin kazananı olan iki emperyalist güçten bahsediyoruz. Ancak savaşın uzun vadeli faturasıyla bir bütün emperyalist sistemin krizi derinleşecektir. Öte yandan Çin ve Rusya'nın bu süreç boyunca İran'a örtülü istihbarat desteği bilinmez değildir. Bu anlamda Rusya ve Çin sahada olmasa da savaşın taraflarıdır. Nitekim savaş, İran'ı aşan boyutuyla emperyalist rekabetin bir ayağı haline gelmiş; bu durum, her iki gücü müttefiki konumundaki İran aracılığıyla dolaylı taraf haline getirmektedir.

Savaş, şu anda sürdürülebilir bir seyir izlemekte ve uzun vadeye yayılma eğilimi göstermeye başlamıştır. Kısır döngü olasılığı her iki taraf için de mevcuttur; ancak özellikle ABD için tedirginlik sebebidir. Enformasyon savaşının bilgi kirliliği, karşılıklı propaganda ve antipropaganda yöntemleri göz önüne alındığında, savaşın şiddeti ve kullanılan teknik-teknolojik teçhizat halen, savaşın dozajının artmasına yol açacak boyuta ulaşmamıştır.

Karşılıklı tehditler, kullanılan teçhizatın daha büyük çaplı olacağına dair açıklamalar ve her iki tarafın da savaşı uzun süre sürdürebilecek güçte olduklarını vurgulamaları, belirsizliği artıran faktörlerdir. ABD ve İsrail, her ne kadar zafer açıklamaları yapsalar da, politik hedefin halen oldukça uzağında oldukları bir gerçektir. Kısım de bu durum, politik ve kesin bir başarı elde edilemeyeceği izlenimini yaratmaktadır.

Bu nedenle Hamaney'in ve Askerî Konsey'in imha edilmesini zafer olarak propaganda eden taraf, yeni zaferini Hürmüz Boğazı'nın açılması üzerinden tanımlamayı hedeflemektedir.

Burada ABD-İsrail açısından bazı önemli dezavantajları göz önünde bulundurmak gerekir. Şiddeti ve boyutu henüz tam olarak netleşmese de hem İsrail'e hem ABD üslerine ve donanmasına hem de ABD'nin Körfez'deki uşaklarına yönelik İran'ın askerî saldırıları bir açmaz yaratma-

ya devam etmektedir. Müttefik güçlerin hem Irak hem de Lübnan cephesinden sahadaki etkin konumlanması da hesap edilmesi gereken faktörlerdir. Bununla birlikte ABD NATO'da, daha özeldi ise emperyalist müttefiklerinde kenetlenmeyi sağlayamamıştır. Özellikle İtalya ve İspanya'nın saldırıya karşıt konumlanmaları, diğer emperyalistlerin ise, hele ki İngiltere dahil beklenen desteği sunmaması ABD'nin hesaplarını kuşkusuz etkilemiştir. Bununla birlikte bölgedeki dayanak noktalarından Körfez'deki uşaklarının İran'ın saldırıları nedeniyle salt savunma anlayışıyla sınırlı kalmaları esaslı olarak ABD'nin (tabii İsrail'in de) İran karşısında yalnız kalmasına yol açmaktadır. Bu İran açısından bir avantaj yaratmaktadır. ABD müttefik güçlerinin ilerleyen süreçteki etkin ya da edilgen konumlanması savaşın seyrini direkt etkileyecek faktörlerden olacaktır. Ancak henüz bunun test edileceği bir aşamada değiliz.

Öte yandan Türkiye de bu savaşta ABD'nin bölgedeki ileri karakolu rolüne uygun bir saldırgan tutum içinde olmamıştır. Bu, emperyalizmin de bir tercihidir. Şimdilik temkinli olma, uyarma ve olası ara buluculuklara hazır olma rolünü oynayan TC buna devam etmektedir. Olası bir iç çatışmada "tampon bölge oluşturma" hedeflerini dillendiren Türk hâkim sınıflarının, bu ihtiyacı ortaya çıkaran somut koşullar oluşmadan sahada olmayacağını tahmin etmek zor değildir. Nitekim İsrail ile aynı cephede açıktan bir konumlanış iç siyasî dengeleri etkileyecektir. Bununla birlikte TC'yi de içine alacak şekilde bir askerî konumlanma, savaşın mezhepsel bir savaşa evrilmesine de yol açabilecek etkiye sahiptir. Bunun bölgesel savaş anlamına geleceği aşikâr. Tekrar etme pahasına, hiçbir emperyalist güç henüz tüm kriz koşullarına rağmen bölgesel savaşı göze almaktan imtina etmektedir. Çin ve Rusya'nın dolaylı konumlanma izleniminden dahi kaçınması bunun en önemli nedenlerindendir.

ABD'nin bir başka açmazı ise iç siyasî gelişmeleridir. ABD kamuoyunun yüzde 75'i, Cumhuriyetçilerin ise yüzde 25'i savaş karşıtı bir duruş sergilemektedir. İç siyasette Trump'ın özellikle son süreçte ortaya çıkan Epstein dosyaları nedeniyle kendisine yönelik suçlamaları gölgeleme amacıyla saldırdığına dair kanı yaygındır. Kuşkusuz bu saldırıyı bir kişinin kişisel kaygıları ya da çıkarı sonucu başlattığını söylemek mümkün olmaz, doğru da değildir. Nitekim saldırının adı olan "Epik Öfke" tarihsel bir düşmanlığın ürünüdür. Bu düşmanlık ABD açısından

bölgede fethedilemeyen bir kale olarak tanımlanan İran'a yönelik politik-askerî-ekonomik düşmanlığı tanımlamaktadır. Buna rağmen ABD kamuoyunda oluşan savaş karşıtlığı saldırganlığın boyutunu da etkileyen-dizginleyen faktörlerden birisi olmaktadır. Bu anlamda ABD'nin askerî kayıplarını gizleme çabası sadece uluslararası itibarını (!) koruma, yenilmezlik propagandasına karşıt etkisi, otoritesinin sarsılmasını engellemeye yönelik bir hamle değil, aynı zamanda iç kamuoyunda kayıplardan dolayı var olan tepkiyi körükleyecek etkisini kırmaya da yöneliktir.

Sonuç olarak 28 Şubat'ta başlayan saldırganlık ve gelişen savaş kontrol edilebilir şiddette devam etmektedir. Boyutlanması ya da diplomasi masasına oturulmasına yönelik ibrenin nereye doğru evrileceği henüz netleşmemiştir. ABD/İsrail açısından rejimin rotasında düzeltmeler hedefiyle başlayan saldırı, İran'ın bölgesel etkisini dünden daha fazla kırmayı hedefleyen bir içeriğe evrilmeye başlamıştır. İran ise asimetrik savaş stratejileri ve jeostratejik avantajları üzerinden caydırıcılık oluşturmaya çalışmaktadır. Şiddetinin boyutu ne olursa olsun, haklar için yıkım, kan ve gözyaşı yine yeniden kapıyı çalmakta, bombalar halkın yaşam alanlarında patlamaktadır. Emperyalistler açısından ekonomik etkisi ise acısı halklardan çıkarılacak yeni saldırılar anlamına gelecektir. Savaşanlar emperyalistler ve uşaklarıdır. Yıkımı yaşayanlar ise yine halklardır.

Gericisi İran Molla rejimini yıkarak İran'a özgürlük getireceğini söyleyen ABD-İsrail'in özgürlük anlayışı Irak'ta, Afganistan'da tescillidir. Gazze'de gerçekleşenlerin onun özgürlüğünün talan ve yağmada sınırsızlık anlamına geldiğini göstermiştir. Faşist Molla rejimi İran halkının en büyük düşmanıdır; ancak panzehiri de ABD'nin özgürlük hamlesi değildir. İran halkı kendi kaderini belirleyecek kudrete sahiptir. Önemli olan bunu sınıfsal bir mecraya kanalize edecek önderliğe sahip olmasıdır. Bununla birlikte emperyalist saldırganlığa karşı ulusal direniş hattı, sınıfsal içerikle bütünleşmeli, direniş iki mecradan aynı kanala akmalı ve İran halkının kurtuluşunu yaratmalıdır.

Bugün dünya haklarına düşen görev ise İran halkının bu kurtuluş mücadelesine omuz vermek, onu desteklemek ve her cephede ABD emperyalizmi başta olmak üzere emperyalist saldırganlığa karşı antiemperyalist mücadeleyi büyütme.

TARİHSEL SÜREÇTE SUÇ KAVRAMINA BİR BAKIŞ

Suç kavramının tarihçesine dair bir okuma yaptığımızda, suçun, insanların bir arada yaşamaya başlamasıyla birlikte ortaya çıktığını görüyoruz. Bireyler, ilk toplulukları oluşturduklarında suçu üreten zemini de yaratmış oldular. Suçun bu tarihteki anlamı, yeni kurulan toplulukların, yeni olanın kalıcılığını ve devamlılığını sağlamak, hayatta kalma şansını artırmak olarak değerlendirilebilir. Yazınsal hukukun bulunmamasından dolayı, suça dair kararlar tarih öncesi (erken dönem) topluluklar bağlamında ve suçun oluşumu da topluluğun geleneksel kurallarına göre belirlenmektedir. Yani, bu yeni toplumsal yaşam suç kavramını geliştirdiği gibi tabu ve geleneksel kuralları da ortaya çıkarmıştır. Toplumsal düzeni, grubun ilerleyişini ve kabilenin kurallarını ihlal etmesi suç olarak nitelenlendirildi. Suçun karşılığında ceza, topluluk tarafından verilmekte ve bu ceza çoğunlukla dışlama, sürgün etme veya misilleme şeklinde uygulanmaktaydı.

Suç ve cezaya dair ilk köklü değişiklikler devletlerin kurulmasıyla gözlemlendi. Benzer bir amaçla, toplumsal düzeni korumak için yazınsal hukuk ortaya çıkmıştır. Tarihte bilinen en eski yazılı hukuk metni olan Hammurabi Kanunları, suç ve ceza kavramlarını

sistematikleştiren ilk örnektir. MÖ 18. yüzyılda Babil Kralı Hammurabi tarafından hazırlanan kanunda, hırsızlık, saldırı, mülkiyet ihlalleri gibi birçok davranışı suç olarak tanımlanmıştır. Bu dönemde suç, tanrısal düzeni ve devlet otoritesini sarsan aykırılıklar olarak görülürdü.

TANRI İLE DEVLETİN GÖLGESİNDE SUÇ VE CEZA

Antik Çağdan Orta Çağa ve erken modern döneme kadar suç kavramı tanrının buyruğu ve dinî kurallar etrafında şekillenmiştir. Bu iç içe geçme durumuyla birlikte işlenen her suç hem devlete karşı gelme hem de tanrıya karşı gelerek işlenen bir günah olarak görüldü. Dinî otorite ile devletin birlikte karar verdiği suçlar, yine onlar tarafından cezalandırılıyordu. İlk insan topluluğundaki kısmi demokratik karar mekanizmasının yerini

tanrı almış, devlet ise onu koruyan bir ilahi güç kazanmıştır. Tanrı ve devletin suç ve ceza üzerindeki ilişkisini, tanrıyı düzenin ilahi kaynağı, devleti

ise tanrının yeryüzündeki gölgesi olarak tanımladığımızda suç, bir yasaya karşı gelmekten öte bu ilahi düzeni ihlal eden eylem haline gelmektedir. Dolayısıyla işlenen bir suç, ritüel veya gösteri gibi cezalandırılmaktadır; çünkü suç salt olarak bir yasa ihlali değil tanrının -devletin- otoritesini çiğnemektedir. Foucault'nun deyiimiyle "Suç, egemene yönelmiş bir saldırdır; ceza ise egemenin yaralanmış gücünün yeniden kurulmasıdır." Bu anlamda ceza, yalnızca suçlunun cezalandırılmasını değil sarsılan ilahi düzenin tekrar toparlanmasını da amaçlamaktadır. Yine Foucault Hapishane'nin Doğuşu (1975) kitabında cezalandırma gösterisine dair şöyle demektedir: "Ceza töreni, egemenin gücünün yeniden ortaya konduğu bir ritüeldir."

SINIF ÇELİŞKİSİNİN TOMURCUĞU: SUÇ VE SUÇUN FİLİZLENMESİ

Bugün üstüne düşündüğümüz, tanımladığımız, her kavram gibi suç kavramı da tarihsel süreçte insanın toplumsal yaşam biçimleriyle ve üretim araçlarıyla kurduğu ilişkiler üzerinden birçok defa değişime uğramıştır. Marx, Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı (1859) adlı eserinde, "Toplumsal maddi üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve düşünsel yaşam sürecini belirler." diyerek bunu vurgulamıştır. Marx'ın bu vurgusunu suç kavramı üzerine detaylandırdığımızda, yine onun ifadesiyle dayanak verebiliriz. Altyapı, ekonomik ilişkileri ve bu ilişkiler etrafında şekillenen üretim ilişkilerini oluşturan maddi unsurları tanımlamaktadır. Üst yapı ise toplumdaki tinsel, düşünsel ve siyasal süreçleri ve kurumları kapsamaktadır. Hukuk, suç ve ceza gibi kavramlar üst yapının bir parçasıdır. Bizim suç ile ilgili düşünmemizin ve atfımızın temel odağı, üst yapının, altyapının bir yansıması olduğu ve altyapıya hâkim olan sınıfın üstyapıyı şekillendirdiği olacaktır. Yani, üst yapıdaki hiçbir unsur, durum, altyapıya egemen olan sınıfın çıkarları ile çelişmemekte, onu beslemektedir. Bu anlamda suç ve ceza, egemen sınıfın ihtiyaçlarına göre belirlenmektedir. Buna dair aktarımımızı, yine Marx'ın Ekonomi Politikin Eleştirisine Katkı kitabındaki bir paragrafta sonlandırır-

biliriz: "Varlıklarının toplumsal üretiminde, insanlar, aralarında, zorunlu, kendi iradelerine bağlı olmayan belirli ilişkiler kurarlar; bu üretim ilişkileri, onların maddi üretici güçlerinin belirli bir gelişme derecesine tekabül eder. Bu üretim ilişkilerinin tümü, toplumun iktisadi yapısını, belirli toplumsal bilinç şekillerine tekabül eden bir hukuki ve siyasal üstyapının üzerinde yükseldiği somut temeli oluşturur. Maddi hayatın üretim tarzı, genel olarak toplumsal, siyasal ve entelektüel hayat sürecini koşullandırır. İnsanların varlığını belirleyen şey, bilinçleri değildir; tam tersine, onların bilincini belirleyen, toplumsal varlıklarıdır."

KAPİTALİZMİN "DEMOKRATİK" SİLAHI HUKUK

Altyapı-üst yapı ilişkisinde suç ve hukukun tanımını yaptıktan sonra şunu söyleyebiliriz ki hukuk, tarafsız veya ezilen sınıfın çıkarları doğrultusunda değil; egemen sınıfın çıkarlarını koruyan bir aparat işlevi görmektedir. Çünkü; üretim araçları kapitalist haydutların elindedir, devlet ve hukuk da onların mülkiyetini korumaktadır. Sınıflar arası bu çelişkiyi somutlaştırmak için küçük bir parantez açabiliriz: Mülkiyet suçları ağır bir suç olarak sayılır ve ceza yaptırımı da buna göre ağırdır ancak emek sömürüsü egemenlerin hukukunda hiçbir suç teşkil etmez. Egemen sınıfın Marksist ideolojiye karşı duyduğu korku ve nefretin dayanağı da Marksistlerin üretim araçlarındaki mülkiyete, sömürüye, karşı açtığı savaştır. Nitekim üretim araçları özgürleştirildiğinde sömürüye dayanan sistemleri yerle bir olacak, "dünyaları" başlarına yıkılacaktır. Bu anlamda üretim araçlarının özgürleştirilmesi, üst yapıyı da doğrudan değiştirecek, toplumsal normlar ve kavramlar üzerindeki tahakküm de dağılarak azınlık grubun çıkarlarına göre değil toplumdaki çoğunluğun çıkarlarına göre şekillenecektir.

Bu başlığın altındaki alt başlığımız ise egemen sınıf ideolojisinin suçu bireyselleştirmesi, ekonomik-siyasî koşulları yönetsel olarak yok sayması olabilir. Suçu ortaya çıkaran itki, bireyin var oluşu değil, içinde yaşadığı koşullardır.

Kapitalist sistem, kendi işleyişini sürdürmek için çalışan anaakım psikoloji, hukuk, sosyoloji, felsefe gibi aygıtlarla sürekli tanımlar üretirken, gerçek ve doğru tanımlama ancak toplumsal deneyimlerle ortaya çıkmaktadır. Bu gerçekliği yadsıyan ve dönüştüren sistemin suç tanımı da egemen sınıfın düşüncesinden kopmamakta, ondan ayrı var olamamaktadır. Mao Zedong'un (1937) *"Doğru fikirler nereden gelir? Gökten mi düşerler? Hayır. Beynin içinde doğuştan mı vardır? Hayır. Doğru fikirler yalnızca toplumsal pratikten gelir."* sözüyle belirttiği gibi düşünce, kavram, toplumsal ilişkilerin ve dolaşısıyla toplumsal pratiğin ürünüdür. Bu yönüyle sınıflar arası savaşında, bilim egemen sınıfın boyundurluğu altında yansız değildir. Onu özgürleştirmek yine ve yine mülkiyetin özgürleştirilmesiyle mümkündür. Ancak o zaman suç kavramının doğru tanımlaması toplumsal yaşamda hâkimiyet kazanacak ve hukuki yaptırımlar halkın ihtiyacına göre belirlenecektir.

Bir diğer alt başlığımız da suçun koşulları olsun. Bir şeyin yaratımı koşullara bağlıdır, bu yadsınamaz bir gerçekliği barındırır. Kapitalist üretim ilişkilerinin egemen olmasıyla birlikte insanların üretim tarzları, yaşadıkları şehirler, yaşam koşulları, toplumsal ilişkileri ve daha birçok temel örüntüsünde büyük değişiklikler meydana gelmiştir. Tüm bu değişimler beraberinde suç ve cezaya dair düşünsel ve kavramsal değişiklikleri de yaratmıştır. Engels'in de İngiltere'de Emekçi Sınıfın Durumu'nda (1845) belirttiği gibi suç, yoksulluk ve kötü yaşam koşulları ile ilişkilidir. Yine aynı eserinde Engels, sömürü tahakkümünün, sanayileşme sonrasında suç oranını nasıl artırdığını şöyle ifade ediyordu: *"(...) çürütücü bu etkiler içinde çalışma sınıfı bireyinden dürüst ve ahlaklı bir sonuç beklenmesi ne kadar safça olurdu! Mevcut sosyal düzen için duyulan aşağılama, en uç biçimiyle—yasaya karşı suçlarda—çok belirgindir. Eğer işçiye yozlaştıran etkiler olağanüstü bir şekilde yoğunlaşırsa, o kişi suçu işler; çünkü mevcut toplum onu bu noktaya kadar zorlamıştır."*

Suçun koşulları, kaçınılmaz olarak yoksulluk, eşitsizlik, işsizlik ve Engels'in de vurguladığı gibi sınıf baskısının varlığıyla kendisini yaratmaktadır. Bugün, kapitalist sömürü çarkı suç için tüm koşulları oluşturmaktadır. Ancak bugünü farklı kılan bir diğer durum da suç oranlarındaki gizlenemeyen artıştır. Bu da elbette, kapitalist emperyalist sistemin derinleşen krizinin şaşırtılmayacak sonucudur. Çelişkilerin

derinleşmesi, egemenlerin baskısını artırmasına ve vahşi karakterini süslü maskelerle gizleyemeyecek duruma getirmiştir.

CEZA SİSTEMİ EGEMEN SINIFIN DÜZENİNİ KORUMAK İÇİNDİR

İlk insan topluluklarından günümüze, suç karşısında uygulanan cezalar her zaman düzenin korunmasına yöneliktir. İlk insan topluluğunda, kabilenin varlığını korumak için kolektif bir düşünüş ile şekillenen ceza yaptırımları sonraları tanrı-devlet himayesine alınmış ve sanayileşme ile birlikte tanrı, yerini kapitalist sistemin azınlık üyelerine bırakmıştır. Bugün cezanın temel işlevi, sömürü düzeninin korunmasına, ahlıkla ve yoksullukla boğuşan işçi sınıfının disiplini sağlamak ve toplumsal kontrolü sürdürmektir. Nitekim, fabrikada aykırı bir sese tahammül edilemez, grev ve isyanlar ise büyük bir suç olarak görülür. Emek sömürüsünün suç olarak görülmediği ancak emek sömürüsüne karşı mücadele eden işçinin yaptıkları suç, ahlaksızlık ve ihanet olarak tanımlanır. Bununla birlikte kapitalist sistem içindeki en büyük suç unsuru mülkiyet suçu olarak görülmektedir ve bu "suçu" işleyenler, devlet tarafından sert bir şekilde cezalandırılırken, toplumsallıkta da o kişi fişlenir. Duymaya alışık olduğumuz, hakkı için greve çıkan işçilerin işten atılma nedenlerini düşünelim. Birçoğuna İş Kanunu madde 25/2'den işlem gerçekleştirilmiştir. Bu madde, "işçinin ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan davranışları" olarak tanımlanır ve bu yolla hem o işçiye toplumsal yaşamında küçük düşürmeyi hem de başka bir iş yerinde çalışmasını engellemeyi amaçlar. Bu işten çıkarma şekli, Orta Çağ ve erken modern çağa kadar var olan gösteri idamlarını andırır. Değişen şey, "demokrasi" burjuvazinin tekeline geçmiş ve bir azınlığın mülkü haline gelmiştir.

Egemen sınıflar tarafından suç, bir baskı aracı olarak kullanılmaktadır. Lenin'in, Devlet ve Devrim (1918) eserindeki tanımlamasıyla; *"Devlet, bir sınıfın diğer sınıfı bastırmak için örgütlenmiş gücüdür."* Yine aynı eserinde Lenin, *"Hukuk ve devlet, egemen sınıfın egemenliğini koruyan bir baskı aracıdır."* ifadesiyle, hukuk ve adaletin egemen sınıf ideolojisine göre belirlendiğini vurgulamıştır. Bugün hâkim olan ceza sistemini, Lenin'in de öğretileriyle egemen sınıfın güçlü bir aygıtı olduğunu görüyoruz. Ondandır ki devrimci-demokratlar, egemen sınıfın mahkemelerini ve karakollarını tanımamakta; buraları devrimci propaganda yapılacak eylem

alanı olarak görmektedir.

TÜRKİYE'DE SUÇ VE CEZANIN POLİTİKASI

Türkiye, yarı sömürge bir ülke olarak, kapitalist emperyalist krizin sonuçlarını ağır yaşayan bir konumdadır. Emperyalist güçlerin etkisi altındaki Türkiye'de, Avrupa ve Amerika'daki burjuva demokrasilerden farklı olarak demokrasi sopasını gizlemez, saldırılarını daha sert gerçekleştirir. Örgütlenmiş bir grevin, aykırı söylemin ve mücadelenin büyüklüğüne-küçüklüğüne bakılmadan ezilmesi zorunluluk olarak görülür. Son dönemde Türk egemen sınıfları, kendi krizlerinin üstesinden gelmek, egemenliklerini korumak için suç çeşitliliğini oldukça artırmıştır. Bugün gerçekleştirilen her grev suç teşkil etmekte, ekoloji direnişleri saldırılarla karşılaşmakta, öğrencilerin hak talepleri saldırganca bastırılmakta, kimlik ve inançlar yok sayılmakta, LGBTİ+ların var oluşları gerici-faşist yasalarla yasaklanmakta ve aile yılı safsatasıyla kadınların ve LGBTİ+lar üzerindeki erkek tahakküm ciddi oranda artmaktadır. Bununla birlikte ceza sistemindeki baskıcı kararlar hapisanelerdeki hak ihlallerinde de kendisini ciddi anlamda göstermektedir. En temel insan hakları hiçbir gerekçe sunulmadan ihlal edilmektedir; siyasî tutsakların sağlık hakları ile birlikte iletişim, sosyalleşme, okuma ve yazma gibi haklarını gasbeden sistem, tutsaklar üzerindeki tecrit politikalarını her geçen gün artırarak uygulamaktadır. Tüm bunlar, Türkiye'nin feodal ve siyasal ve ekonomik pozisyonundan ayrı düşünülemez. Türkiye'nin demokrasisinin özgünlüğünü, Yeni Demokrasi Gazetesi'nin Kolektif Doğrultu bölümünde, "Demokrasi için Örgütlenmek ve Savaşmak!" başlığıyla yayımlanan yazının bir parçasını aktararak özetleyebiliriz:

"TC'nin, kuruluşundan itibaren sahip olduğu bu tahammülsüzlük hali onun zayıf bir burjuva sınıfına, esas olarak feodal sınıflara, ilişkilere, yapılara dayanan bir devlet sistemine dayanmasından kaynaklanır. Burjuvazinin, feodalizme karşı mücadelesi sürecinde gelişen demokrasi bilgisi, kültürü bizimki gibi devletlerde sadece 'dışarıdan' ve mahsuru olmayacak kadar geçerlidir. Tüm emperyalizm için de bu 'yeterli' bir demokrasidir! Kendi ülkesinde gelişmiş demokrasi anlayışını uygulayan emperyalist devletler bizimki gibi ülkelerdeki sınırlı ve esasen anti demokratik uygulamaları destekler. Kuşkusuz bu onun sınıfsal niteliğinin kaçınılmaz bir sonucudur. Onun çıkarları devrimini

yapamayan ve yapamayacak durumda olan 'geri kalmış' devletlerden yanadır. Bu nedenle en gerici güç odakları ile de büyük ve tam bir dayanışma içinde hareket ederler... Göstermelik ve sınırlı itirazları, tartışmaları da bu gerçeklik üzerine bir örtü gibi çekmek üzere kullanırlar."

TÜRKİYE'DE BÜYÜYEN SUÇ DALGASI VE ADALET MÜJDELERİ

Bununla birlikte Türkiye'deki suç oranlarındaki artış, bizim ifademizi somutlaştırmaktadır. İstatistiklere göre, Türkiye'de savcılığa gelen suç dosyası sayısı 2015 yılında 13,3 milyon iken 2024 yılında bu sayı 22,4 milyona yükselerek yüzde 70'lik bir artış göstermiştir. Türkiye Raporu Araştırma Merkezi'nin verilerine göre hırsızlık, cinayet, yaralama ve uyuşturucu ile bağlantılı suçlarda yoğunluk belirtilmektedir. Hapishanelerdeki doluluk oranı ise 2005 yılı ile 2024 yılı karşılaştırıldığında yüzde 369'luk bir artış görülmektedir.

Ekonomik siyasî krizin girdabından kurtulamayan Türk egemen sınıfları, suça dair suni gerekçeler yaratarak çözümsüzlüğü güdüleyen yaptırımlarını müjdelemektedir. Son olarak atanan Adalet Bakanı Akın Gürlek, burjuva-feodal basın temsilcileriyle bir araya geldiği iftar yemeğinde 12. yargı paketinde "suça sürüklenen çocuklar" konusunda düzenlemeler yapılmasını istediklerini belirterek, *"çocukların yetişkinler gibi ağırlanmış müebbet hapis cezası almasını sağlayacağız"* dedi. Geçtiğimiz aylarda 11. yargı paketinden çıkarılan "suça sürüklenen çocuk" düzenlenmesi, Akın Gürlek'in açıklamalarıyla tekrar bir tehdit olarak kendisine gündemde tekrar yer buldu. Her değişen bakanlık koltuğu sonrası gelenekselleşen yeni düzenleme müjdelerini bir kez daha duymuş olduk. Her değişen koltuk, egemen sınıfların çıkarlarını korumak için ne kadar da istekli olduğunu gösterememe kaygısıyla üstüne düşen görevi yerine getirmektedir.

Suç kavramı ve bu bağlamda adalet mekanizmaları, ancak egemen sınıfların aparatı olmaktan kurtarıldığında toplumsallaşacaktır. Kapitalist sistemin sömürü düzenini korumak ve sürdürmek için araçsallaştırdığı ceza mekanizmasını, işçi sınıfı üzerindeki bir yük olmaktan çıkarmak için sınıf mücadelesini yükseltmek gerekmektedir. Toplumu etkileyen suç davranışlarını sona erdirmek ise suç üretme makinesi olan tüm dünyada kapitalizmi ve bağlaşıklarını alaşağı etmekle mümkün olacaktır.

İRAN KÜRDİSTANI REFORMİZM İLE ULUSAL KURTULUŞ ARASINDA

Orta Doğu bir kez daha fırtınanın merkezine yerleşmiştir. ABD emperyalizminin 28 Şubat'ta Siyonist İsrail'le gerçekleştirdiği saldırılar, bir tasfiye ve dizayn operasyonunun masaya sürüldüğünü göstermektedir. Bu operasyon ABD'nin stratejik rakipleri olan Çin-Rusya blokunu kuşatma hamlesidir.

Bu zemin üzerinde, İran Kürdistanı'nda faaliyet gösteren hareketlerin "İran Kürdistanı Siyasî Güçler İttifakı" adı altında bir araya gelmesi, konjonktürel bir savunma refleksinden ziyade ulusal dinamiklerin birliği açısından önemlidir. "Seküler, federal ve demokratik İran" perspektifiyle Kürt ulusunun statü hakkını savunan bu ittifak, tutarsızlıklarına ve sınırlılıklarına rağmen mücadele hattını netleştirme iddiasındadır.

İttifak güçlerinin sınır ötesi operasyonlara başladığına dair manipülatif haberler bir yana, lojistik hazırlık ve hava sahası güvenliği gibi askerî ihtiyaçlar, ittifakın stratejik bir ihtiyatla hareket ettiğini göstermektedir. İran faşist devleti, sarsılan otoritesini Koya, Erbil ve Süleymaniye hattındaki Kürt karargâhlarını vuran 30'u aşkın İHA ve füze saldırısıyla tahkim etmeye çalışmıştır. PAK ve Komala saflarındaki kayıplar, İran devletinin ulusal mücadele dinamiklerine yönelik tarihsel düşmanlığını tazelediğini ortaya koymuştur.

Buna karşın Urmiye, Mahabad ve Senendec gibi kentlerde halkın "yerel savunma komiteleri" kurmaya çağırıldığına dair iddialar gündemdedir. İttifak, henüz karadan topyekûn bir taarruz başlatmamış olsa da, tarihin en kapsamlı "Kürt-Kürt birliği" olarak namlunun ucunda beklemektedir. İran devleti ise bu ulusal zemini sınır hattında boğarak, içteki krizini dışarıya ihraç etmeye çalışmaktadır.

ABD'NİN DESTEĞİNE DAİR TARTIŞMALAR

ABD ve İsrail'in, İran'a yönelik başlattığı saldırılarla birlikte, ABD'nin ittifakta bulunan Kürt güçlerini silahlandığı ve olası bir işgal için hazırladığı iddiaları basında yer aldı. Mart ayının başından itibaren birçok uluslararası kaynak ABD'nin Kürt örgütlerini bir "kara gücü"

olarak silahlandığını öne sürdü. CNN ve The Times of Israel gibi kaynaklar CIA'in gizli bir prosedürle İranlı Kürt örgütlerine hafif silah ve mühimmat sağladığını iddia etmiştir. Bu desteğin amacının hava saldırılarıyla önemli kayıplar veren rejimin iç ayaklanmalarla çökertilmesi olduğu belirtilmiştir. Bazı kaynaklar ise ABD özel kuvvetleri tarafından Erbil hattında bulunan Kürt örgütlerine modern savaş taktikleri ve koordinasyon eğitimi verildiğini iddia etmektedir. Yine İsrail basınında çıkan haberlerde ABD ve İsrail'in, İran'ın batısına silah sevkiyatı yapmak için ortak kanallar kullandığı öne sürülmektedir.

Beyaz Saray Sözcüsü Karoline Leavitt, 4 Mart'ta yaptığı açıklamada bu iddiaları yalanlasa da Trump'ın, Kürtlerin İran devletine yönelik olası bir hamlesi hakkındaki "Bunu yapmak istemeleri harika, ben buna tamamen varım" çıkışı iddiaları güçlendirmiştir. Ancak Trump'ın bu çıkışı, çok geçmeden "Kürtlerin İran'a girmesini istemiyorum, savaş zaten yeterince karmaşık" sözleriyle çakışmıştır. Trump'ın "U dönüşü", İran devletinin ABD-İsrail saldırganlığına karşı koyma potansiyelinin tam olarak kestirilememesi, Kürt güçlerinin Rojava'da yüzüstü bırakılmasından sonra ABD'ye kuşkuyla yaklaşması, İran'ın toprak bütünlüğünün bozulmasının işgal ve sömürü olanaklarını daha zor ve çetrefilli bir hale getirmesi, Türkiye'nin sınır güvenliği ve istikrar kaygısı gibi saiklere dayanmaktadır. Trump, Kürt kartını başlangıçta İran üzerinde psikolojik harp unsuru olarak kullanmıştır ancak belirttiğimiz nedenlere bağlı olarak geri adım atmıştır.

İttifak güçleri ise ABD ile temas halinde olduklarını gizlememekle birlikte "dış güçlere bağımlı kalmadan" strateji yürüttüklerini savunmaktadırlar. Bu konuda Kürt güçlerinin genel tutumu ABD öncülüğünde kapsamlı bir kara harekâtı başlamadan İran topraklarına girilmemesi yönünde biçimlenmiştir. İttifak, mevcut çatışmanın halk ile rejim arasında olduğunu ve dış müdahalelerin halkın özgürlük mücadelesine destek olduğu ölçüde anlamlı olacağını ifade etmektedir. PAK Sözcüsü Halil Nadiri, ABD öncülüğünde bir kara harekâtı başlarsa buna ittifakın bir parçası olarak katılacaklarını ancak Kürtlerin rejimi alt

etmede "koçbaşı" olarak kullanılmasını kabul etmediklerini belirtmiştir. PJAK Eş Başkanı Emîr Kerîmî ise ABD faktörüne karşı temkinli bir dil kullanmıştır. Kerîmî, ABD'nin Kürtlere dair bir politikalarının olup olmadığını sorguladıklarını, bununla birlikte temel önceliklerinin "halkın öz savunmasını örgütlemek" olduğunu belirtmiştir. Mustafa Hicri liderliğindeki PDK-İ ise Trump'la telefon görüşmesi yapıldığı iddialarına sessiz kalırken "İran'ın demokratikleşmesi ve federalizm" taleplerinden ödün vermeyeceklerini açıklamıştır. Yine ittifak sözcüleri ABD ve İsrail'den silah desteği almadıklarını belirtmiştir. Özetle, ABD'nin Kürt güçlerine askerî ve siyasî destek sağladığına dair iddiaların somut dayanaklardan yoksun olduğunu ancak bunun olanaksız olmadığını söyleyebiliriz.

"KENDİNİ YÖNETME" KOŞULLARI

İran Kürdistanı'ndaki hareketler, 2026 yılının başından bu yana yoğun bir mesai harcamaktadır. Bu yoğun mesainin bir sonucu olarak 22 Şubat'ta kurulan İran Kürdistanı Siyasî Güçler İttifakı, "kendini yönetme" hedefinin dışavurumu olarak ortaya çıkmıştır.

Farklı anlayışlardan oluşan bu ittifakın nesnel zemini oldukça kırılgandır. İdeolojik ve siyasî nedenlerle ilkin ittifaka dahil olmayan Komala'nın ana omurgasını oluşturan Abdullah Mohtadi liderliğindeki grup 4 Mart'ta eleştiri haklarını saklı tutarak ittifaka katıldıklarını açıklamıştır.

İttifakın yayımladığı deklarasyonda, "kendini yönetme olanaklarına hazırlanma politikası" çerçevesinde, "geçiş süreci ve idari yapılanma", "silahlı güçlerin koordinasyonu" ve "uluslararası meşruiyet" olmak üzere üç ana koşul ve hazırlık aşaması belirlemiştir. Buna göre İran genelinde seküler ve federal bir yapı savunulurken İ. Kürdistanı özelinde "ulusal demokratik bir statü" talep edilmektedir. Yerel meclislerin kurulması, idari hizmetlerin sürekliliği ve kamu kurumlarının korunması hazırlık sürecinin "geçiş dönemi kılavuzu"nun içeriğini belirlemektedir. İttifakın silahlı güçler arasında sağlamaya çalıştığı koordinasyon ise bir "operasyonel merkez" in kurulmasını ve böylece olası bir

çatışmada bölgenin güvenliğini rejim güçlerinden bağımsız olarak sağlamayı öngörmektedir. Öte yandan Kürt güçleri, Trump yönetimi ve bölgesel aktörlerle temaslarda bulunarak "terör" yaftasından kurtulup meşru muhatap olarak tanınma koşulunu sağlamaya çalışmaktadır. Irak Kürdistanı'ndaki ve Rojava'daki deneyimlerin, İ. Kürdistanı'ndaki hareketlere ilham kaynağı olduğu barizdir.

Kürt hareketleri İ. Kürdistanı'nda sadece askerî değil, sosyopolitik bir tabana da sahiptir. Özellikle 2026'daki protestolarda ve geçmişteki "Jin, Jiyan, Azadî" eylemleri sürecinde örgütlerin çağrısıyla kepenk kapatılması ve çalışma hayatının durması kitlelerin hatırı sayılır bir kesiminin bu hareketlerin etkisi altında olduğunun göstergesidir. Hal böyle olsa da İran halkının patlamaya hazır devrimci öfkesini doğru bir stratejiyle örgütleyemeyen ve sürece nitelikli bir şekilde öncülük edemeyen bu hareketler, genellikle kendiliğinden gelişen halk ayaklanmalarının gerisinde kalmış, faşist devleti parçalayacak devrimci bir odak yaratma fırsatını defalarca heba etmiştir.

Mevcut durumda ortaya çıkan ittifak arayışları da devletin sınıfsal karakterini hedef alan devrimci bir kopuşu değil, sistem içi bir restorasyonu hedefleyen "rejim karşıtı" bir oluşum olarak öne çıkmaktadır. İttifakın programı kamuyunu "ya İrancisın ya da Amerikancisın" şeklindeki sahte bir ikileme hapsetmiş, kitleleri iki gerici kutup arasında seçim yapmaya zorlamıştır. Öte yandan sınıf hareketlerinin bir kesimi, somut koşulları es geçerek İran için bir "üçüncü yol" diyerek "sosyalizmden" söz etmektedir. Elbette Kürt Ulusal Mücadelesinin veya emekçi kitlelerin şu ya da bu gerici odağa yedeklenmesi halkın kurtuluş davası açısından kabul edilemez bir durumdur. Ancak İran gibi yarı feodal, yarı sömürge bir ülke gerçekliğinde, devrimin demokratik aşamasını atlayan "sosyalizm" propagandasının nesnel koşullara tekabül etmesi mümkün değildir. Bu propagandada sosyalizmden çok uzlaşmacılıkla malul "rejim karşıtlığı" vardır.

Geleceği Kurmak için

Kitle çizgisinin belirleyiciliği konusu devrimimizin temel konularından biri, hatta en önemlisidir. Bu, devrimin tüm ilkeleriyle, güzergâhıyla ve tamamlanmasıyla ilgili meseleleri belirler. Şiddet anlayışından tutalım da cephe ve eylem birlikleri konusu da kitle çizgisinin doğru uygulanması sorunudur. Doğru bir kitle çizgisi nasıl bir devrimden söz ettiğimizi doğrudan içerir. Yanlış bir devrim perspektifine sahip olmanın kitlelerin üretim araçları karşısındaki konumlarını ve üretim ilişkilerini bilmemekten kaynaklandığını söylersek eğer ne dediğimiz de anlaşılır.

“Devrimi kitleler yapar” derken ya da “işçi sınıfının kurtuluşu kendisinin eseri olacaktır” dediğimizde de kitle çizgisinin belirleyiciliğinden söz ederiz. Bu da devrimi yapacak olan kitlelerle ilişkimizin önemine işaret eder ve bu da bize devrim için çoğunluğu kazanmak zorunda olduğumuzu açıklar. Hemen her sorun ve tartışmayı bu konuya bağlamak veya bu konuyla açıklamak bizim temel yaklaşımlarımızdan biridir. “Nasıl bir devrim olmalı” sorusuna “Kitle çizgisiyle belirlenebilir” diye yanıt veririz. Yani kitleleri tanımaktan ve kavramaktan söz açmalıyız. “Nasıl bir şiddet mi uygulanmalıdır?” Kitle çizgimiz bize bunu gösterir ve açıklamamızı sağlar, deriz. Yenilgilerden ne mi anlamalıyız? Bunu doğru bir kitle çizgisi izlediğimizde anlayabiliriz...

ÇOĞUNLUK VE KİTLE ÇİZGİSİ

Maoizm’in öğrettiği bir ilke de çoğunluğa dayanarak hareket etmektir. Çoğunluk geniş kitleleri, özellikle de halk kitlelerini ifade eder. Çoğunluğa dayanarak hareket etmek çoğunluğun birleşmesi yönünde çalışmalar yapmak, onların gücünü açığa çıkarmak eylemlerinin bütünüdür. Bu da, çok açık ki bundan çıkarı olmayanların, varlıklarını çoğunluk üzerindeki tahakküme borçlu olanların ve ayrıca, bu içerikte bir tahakkümden beslenmeseler de çoğunluğunu gücüne inanmayanların teşhirine ve süreçten dışlanmalarına bağlıdır. Çoğunluğun tahakkümüne, çoğunluğun çıkarlarının gerçekleşmesine tahammül edemeyenlerin, dahası çoğunluğa şu veya bu şekilde düşman olanların egemen olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Bu, çevremizdeki tüm gericiliğin, zorbalığın, tutarsızlıkların da nedenidir.

Neden onca bilimsel gelişmeye, teknolojik ilerlemeye, muazzam derecede ilerlemiş üretim kapasitesine rağmen insanlık büyük acılara, savaşımlara, açlığa,

yoksulluğa katlanmak zorundadır? Neden cehalet ve yoksunluk büyük çoğunluğun kaderi olmak zorundadır? Çevresel kirliliğin ve kontrolsüz büyümenin sorumlusu sistemler kimlerin çıkarları içindir ve bu sistemler neden büyük çoğunluğa rağmen değişmemektedir? Halk kitlelerini oluşturan çoğunluğun çıkarlarını baskı altında tutan, iradesini engelleyen bu sistemleri koruyan ve işleten azınlık hakları neden çoğunluğun haklarının üzerindedir?

Bu soruların yanıtı bize çoğunluğun ve dolayısıyla özgür bir gelecek yaratma çabasının “düşmanının” kim olduğunu gösterir.

Bu soruları sorarak ilerlemek hem durduğumuz yeri anlamak bakımından öğreticidir hem de çoğunluğa erişmek bakımından.

Her ülkede çoğunluğu oluşturan halk azınlığı oluşturan ezenlerin egemenliği altındadır. Çoğunluğu kazanmak halkı örgütlemekle mümkündür. Komünistler için halkı kazanmak tamamen onun çıkarlarını gerçekleştirmekle ilgilidir. Burjuvazi —her türden burjuvazi için geçerlidir bu— halkı kazanmanın yolu olarak halkı manipüle etmeyi benimser. Çünkü o halkın değil kendi çıkarlarını gerçekleştirmekle ilgilidir. Bunu başarmak için de halkı manipüle etmekten başka bir yolu yoktur. Örneğin patron sömürüsüne maruz kalan işçilerin burjuvazinin egemenlik aracı olan devleti kendi devleti olarak benimsemesi onun manipüle edilmesinin gerektirir. Buna göre devlet burjuvazinin ya da belli bir sınıfın değil “tüm milletin” devleti olarak bilinmelidir.

ÇOĞUNLUĞA DOKUNMAK

Çoğunluğu kazanmak kitle çizgisini doğru uygulamakla ilgili bir süreçtir. Proleter devrimler tarihi komünist partinin kitlelerin devrimci hareketine önderlik edebildiğinde başarılı olduğunu, bunun gerçekleşmediği durumda ise durağanlık ve de gerileme yaşandığını gösterir.

Kitle çizgisi dediğimizde bunun baştan belirlenmiş bir kalıpla hareket etmek olduğu sanılmaktadır. Oysa kendini devrimci, önder güç ya da parti vb. olarak tanımladıktan sonra kitleyi de kendine göre tanımlamakla sınırlı bir kitle çizgisi anlayışı zaafıdır. Somut koşulların, kitle analizinin, sınıf çıkarılarının ve çelişkilerinin açığa çıkarılmasının üzerine inşa edilmemiş yaklaşımların doğru bir kitle çizgisi oluşturması olanaksızdır. Hangi

kitleye onun hangi ihtiyaçları ve eğilimlerine dokunarak sesleneceğimizi bilmeden nasıl doğru bir çizgi izlememiz mümkün olabilir ki?

Marksizm-Leninizm-Maoizm’in bilimsel ve kendine özgü kitle çizgisi, önderlik görevlerinin kitlelerin genel çıkarlarına dayanarak; sınıf ilişkileri ve çelişkilerinin somut biçimleriyle açığa çıkarılması temelinde belirlenmesini savunur. Marks, bu nedenle Avrupa’da koşulların oluştuğunu saptadığı anda proleter devrimi komünistlerin gündemi olarak kavramış ve bu doğrultuda hareket etmiştir. Lenin de Rusya’da devrimin olgunlaştığını, yine koşulların somut analizine dayanarak belirlemiştir.

Her bir komünist için olduğu gibi, her bir komünist çalışmanın özünde de bu yaklaşım yer alır. Basit bir iddia gibi görünse de bunun önemi şuradadır: Bu yaklaşım, kitlelere devrimci önderlik görevini üstlenebilmek için onların yaşam koşullarının incelenmesini zorunlu kılar.

Günümüzde sıkça rastlanan ve esas olarak kaba nitelikte olan bazı devrimci anlayışların “eleştirisi” olarak güçlü görünen kitle kuyrukçusu yaklaşımlar da, koşulların somut analizini ihmal eden bir tutumla hareket etmektedir.

KİMİ ÖRNEKLERLE ELEŞTİREL KUYRUKÇULUK

HKP (Maoist)’in dışarıdan aldığı ağır darbeler ve özellikle içeriden yaşanan büyük ihanet sonucunda ciddi bir gerileme yaşaması; Halk Savaşında önemli mevzilerin kaybedilmesi ve kitlelerin iktidar alanlarının bu süreçte yitilmesi karşısında yapılan kimi yorumlar, yukarıda değinilen anlayıştan mustarıptır.

İhanet çizgisini ve bunun yarattığı büyük zararı görmekten aciz olan yaklaşımlar, komünist partinin doğru siyasî çizgisine saldırarak kalıpcı anlayışlarına taraftar toplamaya kalkışmıştır. Böylece ihanet çizgisinin karşısında değil, onun yanı başında konumlanmışlardır. Neyin hatalı olduğu, nasıl bir yenilgi alındığı, düşmanın nereye saldırdığı ve neyi imkânsız göstermeye çalıştığı üzerinde durmayan bu yaklaşımlar, devrimin düz bir çizgide ilerleyeceği varsayımıyla mevcut durum üzerinden ahkâm kesmektedir. Bu yaklaşımlar, sonuç olarak kalıpcı bir tutumu benimsemektedir.

Bunun bir başka örneği de önderlik görevini devrimcilerin “dayanışması”, “birleşik mücadele yürütmesi” olarak

kavrayan yaklaşımdır. Bu da kitlelerle devrim arasında doğrudan bir ilişki olduğunu görmeyen, daha doğrusu kavramayan bir yaklaşımdır. Burjuva dünyasından tanıdığımız “çoğulculuk” anlayışının “devrimciler dünyasındaki” karşılığında söz ediyoruz aslında. Kitlelerin somut koşullarından, çelişkilerinden ve çıkarlarından doğan bir devrim çizgisi yerine, bu yaklaşım —özellikle yenilgi koşullarında— “kendi devrimci görüşlerinin ve varlıklarının” birleşmesini esas alır. Bu anlayış, kitlelere dayanmayan, kitlelerden beslenmeyen ve yüzünü kitlelere dönmeyen her hareketin doğasını belirler.

Son yıllarda ülkemizde daha fazla yer edinen ve sosyalizmle—özellikle de devrimci şiddetle—arasına kalın bir çizgi çekmeye çalışan “üçüncü yolcular” da bu anlayışın etkisi altındadır. Bu yola dair temel eleştirimizi çeşitli vesilelerle önceki yazılarımızda ortaya koymuştuk. Kitle inisiyatifini, kitlelerin çıkarlarını göz ardı ederek tanımlamak ve bu inisiyatife kökten karşı olanlarla sonuna kadar amansız bir mücadeleyi göze alamamak, üçüncü yolcuların temel özelliklerinden biridir. Dolayısıyla doğru bir kitle çizgisine sahip olmamaları, onlar için bir tercih meselesi değildir. Çünkü bu yolun yolcuları, doğaları gereği, gelecek, özgürlük ve demokrasi gibi kavramları kitlelerin somut çıkarlarıyla değil, “insanlığın ideası” olarak sahiplenir; böylece kitlelerin çıkarlarını fiilen çiğnerler. Bu yoldaki hareketler, sonuç olarak kitlelerden sabır talep eder; biat koşullarında, olasılıkların değerlendirilmesi adına kitlelerin sabırlı davranmasını bekler. Kitlelerin sabrı üzerine uzun uzadıya yorum yapmak gereksizdir. Ne var ki sabrın gerçek değeri, ne uğruna biriktiğinde yatar. Doğru bir kitle çizgisini izleyenler için bu neden, kitlelerin eylemidir; dolayısıyla kitlelerin çıkarlarına dayanan bir inisiyatiftir.

Kitle çizgisi konusunda komünist hareketten ayrı düşenleri, günümüz koşullarında kabaca bu biçimde tanımlayabiliriz. Elbette amacımız bu yaklaşımları yargılamak değildir. Asıl amacımız, kendi bakış açımızı kendi bünyemizde tanımlamak, yerleştirmek ve geliştirmektir.

HATALARIN SORUMLUSU OLMAK VE HATAYI DÜZELTMEK

Kitleleri örgütlemek sorunu tüm devrimci hareketlerin ortak sorunu gibidir. Fakat biz şu ayrımı yapmayı öğrenmiş

Çoğunluğu Kazanmak

olmalıyız. Komünistler bakımından kitle çizgisi diyalektik materyalist anlayışın kitleleri kavramakta uygulanmasıdır ve bu diyalektik materyalist bakış açısına sahip olmayı gerektirir. Diyalektik materyalizm, eğer Başkan Mao'nun katkılarıyla birlikte kavranmamışsa veya onun uyguladığı yöntemle uygulanmıyorsa kavranmamış demektir. Bu da günümüzde ya da Emperyalizm ve Proleter Devrimler Çağında Maoist olunmadan Marksist ve Leninist olunamayacağına dair tezimizin kendisidir. Dolayısıyla kitle çizgisi sorunu bizim için belirleyicidir ve kendi pratiğimizde çözüm yoluna sokulmuş bir sorun da değildir. Bu nedenle kendi içimizde bu soruna odaklanmaktansa diğer devrimci veya demokrat örgütlerle “birlikte yapılacaklara” yoğunlaşmak girişmek bizim bakış açımıza uygun değildir.

Elbette “birlikte yapılacakları” ihmal etmemek, bunun da bir kitle çizgisi sorunu olduğunu unutmamak gerekir. Birlikte yapılacakların da nihayet doğru kitle çizgisinden doğacağı ya da doğması gerektiği açıktır. Aynı sorunun bir başka biçimini veya düzeyi olmakla birlikte halk tanımına özel bir ilgi göstermek, düşmanı doğru tanımlamak her şeyden önce gelmelidir. Halkı doğru tanımlamak kadar onu doğru analiz etmek, sınıf ayrımlarını netleştirmek, hangi sınıflarla doğrudan hangi sınıflarla dolaylı ilişkileneceğini, hangi sınıfların çıkarlarının diğerlerini kapsar olduğunu, bu kapsayıcılıktan hareketle öncelikleri belirlemek gerekir.

Sınıf analizlerinin yapılabileceği bir soyutlamadan sonra her çalışma alanında ve hatta her çalışma döneminde halkı tanımlamak sorumluluğu ön plana çıkar. Bizim neredeyse hiç yapmadığımız belirleyici bir sorumluluktan söz ediyoruz. Kendimizi tartışmaktan halkı tartışmaya zaman ayırmadığımız bir olgudan söz ediyoruz. Yaşadığımız mahallede “kim, ne derecede yoksul”, “nasıl bir yaşam sürüyor”, “üretim ilişkileri içindeki konumu ne” gibi soruların sorulmadığı ve yanıtlanmadığı bir çalışma tarzı kitleye yüzünü dönmeyen bir tarzdır. Oysa komünistlerin çalışma tarzında militanların yüzü kitleye dönüktür. Her şey kitlelerin devrimle ilişkilendirilmesi içindir. Devrimin nasıl bir ihtiyaç olduğu, neleri karşılayacağı, hangi çelişkileri ne düzeyde çözeceği de kitlelerin yaşam koşullarından çıkartılabilir. “Devrimimizin niteliğini” bu nedenle her zaman tartışma konusu yaparız. Birilerine karşı “haklı” olduğumuzu kanıtlamak

için değil, kesinlikle kitleleri devrimle ilişkilendirmek için tartışırız ya da bunun için tartışmalıyız...

Yine çokça rastladığımız “ülkenin sosyo-ekonomik yapısı nedir” sorusunun yanıtı “yarı feodal ve yarı sömürgeci” olmakla sınırlı olamaz. Hatta sorunun bu yanıtı olabildiğince soyuttur ve soyut olduğu kadar da değersizdir. Pratik bakımından onu değerli kılacak olan bu yanıtın kitlelerle nasıl bir ilişki kurmamıza yol açtığıdır. Bu soruya yanıtımız kitlelerle nasıl bir ilişki kurmamız gerektiğini açıklar. Sosyalist devrim için kuracağımız ilişkiler başkadır, demokratik devrim için başkadır. Örneğin sosyalist devrim için işçi sınıfının bağımsızlıktan çıkarı olan ulusal burjuvalar ile kurması gereken bir ittifak yoktur, aksine amaç onun egemenliğini kendi egemenliğin lehine devirmektir. Demokratik devrimde ise amaç dışarıdan gelen sermayeyi kovmak ve bu sermaye ile iş birliği halindeki güçlerin egemenliğini ortadan kaldırmaktır. Dışarıdan gelen sermaye kovulduğunda ülkenin toplumsal gelişimini sürdürmek, sosyalist yönde ilerlemesini sağlamak için yeterli bir birikimin olmadığı koşullarda ülke burjuvazisine ihtiyaç vardır. Sosyalist devrim güçlenmiş ve yeterli bir işçi sınıfı gerektirir; bu da görece gelişmiş, kendi ayakları üzerinde durabilen bir kapitalist ekonominin varlığını şart koşar. Demokratik devrim bunun koşulların olmamasından ileri gelir. Proleter Devrimler Çağında demokratik devrimin proletaryanın omuzlarındaki bir görev olmasının nedeni bu tür bir devrime henüz ihtiyaç olup burjuvazinin buna önderlik edecek özellikte olmamasından ileri gelir. Proletarya ülke burjuvazisine bu olanağı sunmak üzere devrime önderlik eder. O halde sorun ülkenin ne derece veya ne türden bir kapitalist ekonomiye sahip olduğudur veya ekonomik yapının ürettiği sermayenin niteliği sorunudur. Halk kitlelerinin niteliğini, sınıfsal yapısını, devrime katılma biçimini bu ekonomi ve sermaye belirler.

KİTLELERİ FELSEFEYLE KAVRAMAK

Maoizm, tüm süreçlerde çok sayıda çelişkinin olduğunu ve sürecin yapısını ve gelişimini açıklamak için bu çelişkilerin açığa çıkarılmasını, incelenmesini öğretir. Çelişki kavramının Marksist felsefedeki belirleyici konumunu açıklarken Mao bu anlayışın başka bir temel kavramını öne çıkarır: “Baş çelişki.” Yukarıda sözünü ettiğimiz “çoğunluk ile düşman” konusu da baş çelişki hakkındadır. Marksist yaklaşım, bir toplumsal süreçte

çoğunluğu oluşturan “halk” ile azınlığı oluşturan “düşman” arasındaki ayrımı yapabilen ve sürece, çoğunluk lehine sonuçlanması için müdahale etmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Sınıf analizi, yani koşulların somut analizi dediğimiz inceleme, baş çelişkiyi saptamak içindir. Baş çelişki saptandıktan sonra, tüm sorunlar, olaylar ve durumlar bu çelişki merkez alınarak değerlendirilir.

Herhangi bir çelişkinin kendi başına ele alındığında, süreç içindeki yerini belirlemek ve onu çözmek esasen olanaksızdır. Çünkü bu çelişkiyi üreten koşullar, baş çelişkiyle bağlantılı olduğu sürece varlığını sürdürür. Bu nedenle, teorik düzlemde açıklanabilir ve aşılabilir görünen bir çelişki, pratikte ayak bağı olmaya devam eder.

Baş çelişkiyi merkeze koymayan, tüm meselelerin, gelişmelerin ve durumların bu çelişki tarafından belirlendiği gerçeğini göz ardı eden yaklaşımlar, sözünü ettiğimiz “herhangi bir çelişki” hakkında teorik olarak “doğru” bir tutum alsalar dahi, pratik düzlemde onunla başa çıkamazlar. Bu açmazı aşmanın yolu, her şeyi baş çelişkiyi merkeze alarak düşünmektir.

Baş çelişki, devrimci bir hareketin halkı doğru tanımlaması ve onunla doğru bir ilişki kurabilmesi açısından belirleyicidir. Çünkü halk ile düşman arasındaki ayrımın temelinde, baş çelişkinin doğru saptanması yatar. Mao Zedong’un açık ve net biçimde tanımladığı, yöntemlerini ortaya koyduğu baş çelişki meselesini incelemelerimizin ve düşünme tarzımızın merkezine yerleştirmek, ilerlemenin birincil koşuludur.

Bu ayrımı yapabilmek için süreci açıklayan kapsamlı bir incelemeye ihtiyaç vardır. Çok sayıda çelişki arasından hangisinin baş çelişki olduğunu belirlemek zahmetli bir süreçtir; bu, hem sistemli bir incelemeyi hem de süreçle yoğun bir teması gerektirir. Dolayısıyla bu, esasen bir çalışma tarzı sorunudur. Geniş bir kesim bu çalışma tarzına alışık değildir; hatta çoğu zaman bu zahmetli uğraştan kaçınır. Bu durum ise sekterizmin ve liberalizmin, dolayısıyla burjuvalaşmanın zeminini oluşturur.

Başkan Mao Zedong’un da vurguladığı gibi, öncelikle buna ihtiyaç duyan bir pratik içinde yer almak gerekir. Halktan insanlar “baş çelişki” gibi felsefi bir meseleyle neden ilgilensin? Normal koşullarda ilgilenmezler. Bunun değiş-

mesi için, baş çelişkinin kendi yaşamla-rını dönüştürecek, hatta kurtaracak bir araç olduğunu kavramaları gerekir. Bu nedenle incelemeyi, sıradan, dağınık ve amaçsız bir uğraş olmaktan çıkarıp sistemli, sürekli ve yapılabilir bir görev olarak ele almak zorunludur.

Başkan Mao’nun katkısı, felsefede çelişkinin konumunu yalnızca teorik düzeyde tartışmakla sınırlı kalmayıp onu inceleme ve pratikte uygulanacak yol ve yöntemlerle birlikte sistematik biçimde ortaya koymasında yatar. Çin Devrimi ile birlikte dünya halkları için bir önder olarak kabul gören Mao, Marksist felsefeyi devrim süreci içinde geliştirerek somutladı. Bu durum, diyalektik materyalizmin pratik süreçle kurması gereken ilişkiye dair tezle doğrudan bağlantılıdır. Diyalektik materyalizmden öğrendiğimiz şey özetle şudur: Süreçler somut olarak kavranmadıkça; süreçteki çelişkiler açığa çıkarılıp birbirleriyle olan somut ilişkileri saptanıp “baş çelişki”, “temel çelişki”, “belli başlı çelişkiler” üzerinden analizler yapılmadıkça devrimci müdahale gerçekleşemez ya da eksik gerçekleşir.

Sonuç olarak, halkın doğru tanımlanması ve düşmana karşı birleştirilmesi temel amacımız olduğuna göre tüm çalışmalarımızın buna hizmet etmesi gerekir. Son gelişmeler bize halk ve düşman ayrımında yeterince başarılı olmadığımızı gösteriyor. Bu, sadece sonuçtan hareketle saptanabilir bir doğru değil daha başlangıçta da görülebilir, saptanabilir bir doğrudur. Çünkü mesele yukarıda konu ettiğimiz felsefeyle ilgilidir. Daha başlangıçta, incelemeye dayanmayan; bilindik, ezbere, takvimsel çalışmalarla hareket edildiğinde sonuç belirlenmiş olur: Zafere ulaşması mümkün olmayan yolda yürümek...

Çalışmalar, her zaman bir amaçla başlar. Bununla birlikte bir yol, doğru bir yöntem de gereklidir. Kitle çizgisi bu yöntemi öğreten temel anlayıştır. Amaca uygun hazırlıklar kitle çizgisinin özüdür. İlerleme bu yolla sağlanır. Amacımızın halk kitlelerinde yankılanmasının olanakları ve yolları baş çelişkiye göre düşünmekle mümkündür. Halk kitleleri ne kadar karmaşık ne kadar farklı sınıflardan ve düşüncelerden oluşuyorsa o kadar fazla olanak ve yol üzerinde durmak gerekecektir. Temel sorun amaçla kitlelerin çıkarlarının birleştirilmesi, kitleleri aynı amaçta ortak olduğuna ikna edilmesidir.

KİTLELERLE SANAL DEĞİL SOMUT VE POLİTİK İLİŞKİLENELİM!

Devrimci teori olmadan, devrimci pratik olmaz!
(V.I. Lenin)

teknolojik alet ve yöntemleri nasıl kullanmak ya da değerlendirmek gerektiğidir. Gezi İsyanı ile gündeme giren, sanal medya ile örgütlenen “Z kuşağı” tartışmalarının da temel konusu buydu.

ABD emperyalizminin ve İsrail Siyonizm’inin İran’a dönük saldırıları devam ederken, saldırı bir ülkeyle sınırlı kalmayarak bölgeyi içine alma tehlikesiyle ilerlerken dünya halkları bu “yeni” dönemi yoksulluk ve barbarların zorbalığı altında karşılıyor. Tıkanan sisteme nefes aldırma arayışlarının sonucu olan bu saldırılarla gerileme, söz konusu saldırıların yoğunluğuna rağmen durmuş değil; aksine petrol krizinin önünü açan gelişmeler sadece tıkanmanın büyüklüğüne işaret ediyor. Kapitalist-emperyalist dünyanın liderliğini, dolayısıyla avantajlarını elinden bırakmak istemeyen ABD başta olmak üzere tüm emperyalist haydutlar, sistemlerinin çözülmesine nokta koyacak düğümü henüz bulabilmiş değiller. Saldırı ve savaş denklemiyle kurulmak istenen dengelerin sadece dengesizliğin giderilemeyeceği bilgisini vermesi devrimciler için, bilinenin gerçekleşmesinden ibarettir.

Ezilenler cephesindeki durum ise yoksulluğun yarattığı ağır tabloya savaş koşullarının eklediği yoğun baskı ve sindirme saldırıdır. Tüm dünyada halklar dünden daha fazla yoksullukla, faşizmle, zorbaların kibriyle ve dibi görünmeyen yozlukla karşı karşıyadır. Teknolojik gelişmelerin yarattığı olanaklarla halklar daha özgür bir dünyaya değil, daha karanlık bir dünyaya mahkûm ediliyor. Buna rağmen hak arayışları sürüyor, sokaklar terk edilmiyor, isyanın sesi kimi zaman yüksek kimi zaman zayıf olsa da çıkmaya devam ediyor. Halkın emperyalizme ve onların her türden yerli iş birlikçilerine karşı geliştirdiği tepkinin niteliği onun ne derecede örgütlü olduğu ile ilgilidir. Hareketin niteliğini belirleyen bu esas noktadır. Ve bu esas noktada henüz değişimi yaratacak nitelikte olunamadığı açıktır.

KİTLELERİ ÖRGÜTLEMENİN YÖNTEMLERİ

Sıkça denk geldiğimiz tartışmalardan biri kitlelerin örgütlenmesinde gelişen

Hatırlanacaktır, o dönem de milyonların sokağa çıkışını nesnel gerçeklikten kopararak sanal medyanın gücü, iletişim araçlarının yaygın kullanımı ile açıklayan yorumlar yapılmış ve bunlar üzerine ciddi tartışmalar yürütülmüştü. Uzun bir zaman yoksulluk ve baskı altında mayalanan halkın bu öfkesini anlamakta zorlananlar nesnel koşulları doğru okumaya yönelmek ve eksik kaldıkları noktaları tartışarak doğru değerlendirmelerle çözümlmek, doğru bir politika belirlemek yerine kaynağını bu tartışmalardan alan başka tartışmaları gündemlerine almış, neredeyse özü olmayan bir harekete katılımı konu etmişlerdi. Yazınsal materyalin artık gereksiz olduğu, kitlenin gündemi sanal medya üzerinden takip ettiği, birebir kitle ilişkisi geliştirmek yerine sanal medyayı aktif kullanmak gerektiği gibi “gelenekten kopartan” tartışmalar bizi de kapsayarak yürütülmeye başlandı.

Aslında hiç bitmeyen bu tartışmaların bugün bir kez daha alevlendiğini görüyoruz. Yakın geçmişte yaşanan “kitleseleylemlerin” yorumunda bunlara sıklıkla rastlıyoruz. İBB’ye dönük operasyonun ardından gelişen kitle eylemleri bir kez daha nesnel gerçekliği, kitlelerin genel durumunu ve eğilimlerini öğrenmek yerine onlara “nasıl önderlik edileceğini” göstermek için farklı yöntemlere ağırlık vermek gerektiğini tartışmaya kaymış durumda. Gençliğin sokağa çıkmasının nedeni ve nasıl gerçekliği sorularını soranlar bir kez daha sanal medyanın belirleyici etkisinden söz eder oldular. Bu tespitler ve değerlendirmeler beraberinde örgütlenme, kitlelerin nasıl örgütleneceği sorusunu gündeme getirmiştir.

Teknolojinin gelişimi, sanal medyanın kullanımının yaygınlığı ve dolayısıyla bu mecrada yürütülen ajitasyon ve propagandanın etkisi yadsınamaz. Bu araçların etkin ve yerinde kullanımı ile küçümsenemeyecek bir kitleye ulaşıldığı da doğrudur. Ancak gerek bu mecra gerekse de bu mecrada yürütülen propa-

ganda faaliyetinin kitleleri örgütlemeye yetmediği, yetmeyeceği de bilmemiz, bilince çıkarmamız başka bir gerçektir. Kitlelerin bu alanlarda bizi görüp, ilgi göstermeleri mümkündür ancak bunun yüzeysel bir ilgi, ilgili kitlelerde algısal bilgi olacağı da bilinmelidir. Yoksa sanal medya üzerinden ulaşılan yüzlerce insanın pratikte somutlaşan bir örgütlü güce dönüşmemesini açıklayamayız. Devrim mücadelesine hizmet edecek hemen hiçbir araç asla değersiz, gereksiz değildir; bununla birlikte kullanılan her araç için doğru kullanma biçimleri ve somut örgütlenmeye katkısı belirleyici önemdedir.

A/P FAALİYETİNİN DEVRİMİMİZDEKİ ROLÜ

1902’de **Politik Ajitasyon ve Sınıfsal Bakış Açısı** makalesinde Lenin şunları yazmıştı: *“Tümüyle her şeyi kapsayan politik bir ajitasyon, odak noktasını oluşturur, tüm toplumsal gelişmenin ve tüm halkın en yaşamsal çıkarlarıyla proletaryanın politik eğitiminin gerektirdiği çıkarları, onun tüm demokratik unsurları anlamında, birbirleriyle bağlıdır. (...) Bolşevik ajitasyon, halkın ideolojik ve politik eğitiminde, parti ile kitle arasındaki bağın sağlamlaştırılmasında, parti politikasının geniş kitlelere açıklanmasında ve onların Sovyet rejiminin ve partinin karar ve direktiflerinin yerine getirilmesi için seferber edilmesinde en önemli araçtır.”*

Devrimin örgütlenmesinde bu denli belirleyici bir rolü olan politik ajitasyon görevinin yerine getirilmesi ancak kitlelerle kurulacak sıkı bağlarla, bu anlamda olmak üzere birebir ilişkilerle mümkündür. Ajitasyon/Propaganda (A/P) faaliyeti, kitleye genel söylemlerle ulaşmaktan ibaret değildir. Aksine kitlelerin örgütlenmesine hizmet etmesi gibi bir amaçla hareket edeceksek, politik her somut gelişmeyi devrim lehine kullanmak, kitleleri aydınlatmak, kendi çıkarları doğrultusunda örgütlemek ve harekete geçirmek gibi bir bilinçle bu faaliyeti ele almalıyız. Faaliyeti bu bilinçle ele aldığımızda bugün tartışıldığı biçimi ile bu görevi sanal medya üzerinden gerçekleştiremeyeceğimizi de kavramış oluruz. Sınırlı olanaklara ve yüzeysel bilgilerle yapılacak faaliyetin kitlelerde en fazla algısal bir etki yaratacağını ancak daha ötesinin mümkün

olamayacağını da görmüş oluruz.

Görevlerimizi ve bu görevlerin yerine getirilmesini devrim bilinciyle ele almadığımızda, “değişen koşulların gölgesinde” kalırız ve görevlerimizi gerçeğin gölgesinde yerine getirmeye başlarız. Buradan değişimi yadsımak, görmemek, değerlendirmemek gibi bir yaklaşıma sahip çıktığımız sonucuna varılmamalı. Değişen koşulları mutlaka görmek ve kavramak gerekir. Bunun için kafa yorulmalı; ancak bu kafa yoruşun bizi hangi sonuçlara vardığı önemlidir. Kitlelerle birebir ilişkilerimizi zayıflaması örneğin değişime göre hareket etme biçimimizin yanlış olduğunu gösterir. Birebir örgütlediğimiz çalışmalarımızı ve katıldığımız eylemleri değerlendirdiğimizde aslında ne demek istediğimiz çok rahat anlaşılacaktır. Bu eylem ve etkinliklere katılımın esasını direkt temasta olduğumuz kitle oluşturmaktadır. Sanal medyadan oluşan ilginin algısal düzeyi, oradan gelen kitlenin sınırını belirlemektedir. Yine oluşan sınırlı ilgiyi geliştirmek ve ileri taşımak ancak doğrudan örgütlenme çalışmaları ile mümkündür veya mümkün olmuştur.

Dünyada; ama elbette özel olarak ülkemizde yaşanan her gelişmeyi, kitleleri örgütlemenin bir aracı haline getirmek istiyorsak okumalı, araştırmalı, tartışmalı ve anlamalıyız. Değişim dediğimiz her şey tüm toplumda olduğu gibi bizde de bir dizi bilgiyi yüzeysel kavramaya, gördüğü ile yetinmeye sürüklemektedir. Ajitasyonun en kaba hali bu nedenle yaşanmaktadır. Kitlelerin, içinde bulunduğumuz kesimlerin sorunlarını kapsamayan, onlar için bir karşılığı olmayan A/P yöntemlerini aşmak ancak politikleşmekle mümkündür. Her gelişmeye proletaryanın penceresinden bakma özelliğini geliştirebilmek için önce onun çıkarlarını kavramak zorundayız. Bunu bilmediğimiz, bilince çıkarmadığımız durumda kalıplaşmış cümleler kurmaktan öteye geçemeyiz. Sanal medyanın sunduğu sınırlı sözcüklere sıkışan propaganda faaliyeti kadar oluşturacağımız bilinç bizi daha ileri değil olanla yetinmeye götürecektir. Bunu aşmak için, görevlerimizi kitlelerle birebir ilişki için kavramayı başarmalı ve bu görevleri layıkıyla ve özellikle de kitlelerle yerine getirmenin yollarını aramalıyız.

ONLARIN "UCUZ ELEKTRİĞİ" HALKA AĞIR FATURALAR ÇIKARIYOR!

Son yıllarda enerji santrallerinin inşası hızlı bir şekilde artıyor. Bunların varlığını ise ancak direniş hareketleriyle öğreniyoruz. Kervanpınar ve Varto köylülerinin direnişiyle gündeme gelen santralleri inceleyelim. Uzun bir inceleme metodu kullanmayacağız. Temel sorumuz şu olacak: Bu santraller kimin çıkarı için kuruluyor? Bu soruyu cevaplarken iki konuya değineceğiz. Bunlardan ilki inşa süreci ve şirketler olacak.

KÂR KAPISI SANTRALLER

Enerji santrallerinden söz ettiğimizde, “yenilenebilir enerji kaynaklarını” da göz önünde bulundurmak gerekir. Bunlar; Jeotermal Enerji Santrali (JES), Güneş Enerjisi Santrali (GES), Hidroelektrik Santrali (HES) ve Rüzgâr Enerjisi Santrali (RES) olarak sıralanabilir. Su, rüzgâr ve güneş gibi doğal enerji kaynaklarından yararlanılarak kurulan bu santrallerde elektrik üretimi sağlanır. Ülkemizde en çok santralin kurulduğu ve elektrik üretiminin sağlandığı alanlar su, rüzgâr ve güneştir.

Bizim için temel bir soruyla devam edelim. *Neden enerji santrallerinin inşasında bu kadar artış var?*

Birçok sektörde uygulanan teşvikler, faizsiz krediler ve kâr garantili sözleşmeler, enerji santrallerinin kuruluşunda da karşımıza çıkıyor. “Türkiye Yüzyılı Kalkınma Hamlesi” adı altında birçok sektöre sunulan teşvikler, santral inşasına niyetlenen şirketlerin iştahını kabartıyor. Bu teşvikler, halkın ekonomik krizle boğuştuğu ve yoksulluğun arttığı bir ortamda, şirketler için adeta “mükemmel” bir kâr kapısı aralıyor.

İnşalar için gerekli koşullar şirketler için eksiksiz hazırlanıyor: Anlaşmalı bankalardan faiz veya kâr payı desteği sağlanıyor, vergi indirimleri yüzde 40–60'lara kadar çıkıyor. Yurt dışından temin edilecek makine ve teçhizatlar gümrük vergisinden muaf tutuluyor. 1. ve 5. bölgelerde çalışan işçilerin sigorta primlerinin yüzde 50'si, 6. bölgede ise tamamı devlet tarafından karşılanıyor.

Şirketlere sağlanan kolaylıkların en kârlı yanını ise (yatırımlar için “acele kamulaştırma kararları” ve “üretilecek elektriğe garanti alım” desteği) sona bırakalım. Bu noktaya kadar şunu iyi

anlamak gerekiyor: Yatırım teşviklerinin tümünün amacı, yüklü para girişini ve döviz akışını sağlamak. “Yeşil Enerji” başlığı altında yapılan projelere Avrupa'dan ciddi fonlar aktarılıyor. Bu santral inşalarına düşük faizli milyarlarca avro kredi sağlanıyor. Öne çıkan bankalar arasında EBRD (Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası), EIB (Avrupa Yatırım Bankası), KfW (Alman Kalkınma Bankası) ve AFD (Fransız Kalkınma Bankası) yer alıyor.

Tüm bu destekler, şirketler için egemen sınıfların lehine hızlı kazanç sağlarken, halkın cebine zam ve zarar olarak dönüyor. İşte enerji santrallerinin kuruluş sürecinde şirketlere sağlanan bu “yardımlar”, inşaların artışını doğrudan açıklıyor. Sonuç, oldukça basit bir denklem: Yağmaya açık ol, yatırımı teşvik et, kârını hesapla.

DİRENİŞİN ORTAK SÖZÜ: “DEFOL”

Enerji santrallerinin inşa sürecinde birçok köylü direnişine tanık olduk, oluyoruz. En son Diyarbakır'ın Sur ilçesine bağlı Kervanpınar köyüne yapılmak istenen ZENKAR-1 GES projesine bir bakalım. Bu proje aslında birçok bölgedeki insanın özeti niteliğinde.

ZENKAR-1 GES projesi, köyün mera alanına inşa edilmek isteniyor. Proje sahibini incelemeye kalktığımızda ise pek bir bilgiye ulaşamıyoruz: İnternet sitesi yok, kamuya açık detay bulunmuyor. Fakat “ÇED Olumlu” raporunu görebiliyoruz. Bu tür “ÇED Olumlu” raporları neredeyse tüm projelerde karşımıza çıkıyor. Bu onay raporları halkın katılımını içermiyor, yaşam alanlarını incelemiyor ve çok rahat bir şekilde şirket için inşa izni sağlıyor. Zenkar Enerji de bundan faydalanmış; mera alanındaki yaşam ve tarihî değerler gündeme bile gelmemiş.

Proje alanı, köylülerin hayvancılıkla geçimini sağladığı merayı kapsıyor. Üstelik alanda, 1. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenmiş “Antik Girap Şehri” de bulunuyor. Ancak mesele kâr olduğunda, arkeolojik değerlerin önemi pek kalmıyor. Köylüler on yıllardır burada tarım ve hayvancılıkla geçimini sağlıyor; antik şehir ve köylüler yüz yıllardır iç içe yaşıyor. Bu proje, köylülerin doğrudan yaşamına ve kültürüne yönelik bir saldırıdır: Önce ekonomik geçim kaynağını, ardından da antik şehirle iç içe olan kültürü yok edecek.

Kervanpınar köylüleri, yaşam alanlarının talana açılmasına, geçim kaynaklarının yok edilmesine ve kültürlerinin imhasına karşı direnişini sürdürüyor. 25 Şubat'ta proje alanında eylem yapmak isteyen köylülere jandarma saldırdı ve 13 köylü gözaltına alındı. Bilindik bir sahne: Haksızlığa uğrayan halk karşı çıkar, jandarma-polis halka saldırır. Kâr şirketlere, sopalar halka yönelir—tıpkı ülkemizdeki diğer direnişlerde olduğu gibi.

Kervanpınar'da GES projesi, Varto'nun Çallıdere köyünde başlatılan ve 16 köyü doğrudan etkileyen JES projesi, Aydın Atça'daki JES projesi, Muğla'daki RES projesi, Erzurum Aşkale'deki GES projesi, Antalya Çaltı köyüne HES projesi, Samsun Havza'daki RES ve GES projeleri ile Antep, Mardin, Şırnak ve Urfa'daki diğer santral projeleri... Bunlar, son iki yılda gündeme gelen projelerden birkaçı.

Tüm bu projelerde ortak bir talan politikası göze çarpıyor. Acele kamulaştırmalarla alanlar şirketlere kiralanıyor ya da satılıyor; bu alanlar genellikle köylülerin geçim kaynaklarını oluşturuyor. Üstelik tüm projelere “ÇED Olumlu” kararı veriliyor. Bu kararlar çok hızlı ve sessizce alınmakta ve inşa süreci başladığında halk tarafından öğreniliyor. Yani halkın söz hakkı baştan yok sayılıyor!

Santrallerin doğaya vereceği zararları konuşabiliriz; hatta konuşmak zorundayız. Ancak asıl cevaplanması gereken soru şudur: “Kimin yararına?” Bu soruya yanıt ise oldukça açık: Tabii ki şirketlerin. İnşa edilen santrallerden elde edilen elektriğin halkın yararına kullanılmadığı açıktır. Bunu elektrik faturalarındaki zamlar ve vergilerden görebiliyoruz. Bu santraller ne tarımsal üretime katkı sağlıyor ne de haneleri aydınlatıyor. Santrallerin kuruluşunda devlet, şirketlere kWh başına alım garantisi sağlıyor. Buradaki temel amaç, yatırımları artırmak ve inşayı cazip kılmaktır. Basit bir örnekle açıklayalım: Diyelim ki 1 kWh elektrik için garanti edilen fiyat 3 lira. Piyasadaki elektrik fiyatı ise 2 liraya düşüyor. İşte burada alım garantisi devreye giriyor: Devlet, şirkete söz verdiği 3 lirayı ödemek zorunda. Aradaki 1 liralık fark ise faturalara (YEKDEM bedeli) yansıtılıyor.

İşte basit bir sömürü örneği: Ucuza elektrik yok, üstüne bir de fazladan ödeme var!

“YERLİ” YALANI, “İSTİHDAM” VAADI

“Türkiye Yüzyılı” propagandalarına konu edilen projelerde “yerlilik” öne çıkarılıyor. Yerli araba, yerli sanayi, yerli uçak, yerli baş şeyler... Herhangi bir şirketin Türkiye'de kurulması ya da şirketin sahibinin Türkiyeli olması onu yerli mi yapıyor? Bunu şirketlerin sadece tabelalarına bakarak anlayamayız. Emperyalizmle olan ilişkisine, iş birlikçi yapıya ve hangi bölgelerde yoğunlaştığına bakmalıyız. Sadece enerji santralleri üzerinden bu yapıyı ortaya kurmak mümkün. Hadi sadece tabelaya bakalım:

Enerjisa. Bugün enerji santrali yatırımlarında öne çıkan isimlerden sadece biri. Sabancı ve E.ON (Almanya) ortaklığıyla faaliyet gösteren şirket, en büyük yatırımların aktörüdür. Devletin Sabancı'ya sağladığı bürokratik kolaylıkları yukarıdaki örneklerden görebiliyoruz: Acele kamulaştırmalar, “ÇED Olumlu” raporları ve yerel toprak sahipleriyle iş birliği... Sabancı, sadece 2023 yılında EBRD'den 110 milyon dolar kredi aldı. Strateji açık: Önce inşa et, kârını al, sonra emperyalizme devret ve “küçük” pay ortağı olarak kal. İşte bağımlılığın özeti. Daha geniş bir tablo çizersek: 2025 yılında enerji alanındaki birleşme ve satın alma işlemlerinin yüzde 42'si yabancı yatırımlar tarafından gerçekleştirildi. Garanti sözleşmeli ve uzun vadeli santrallerin kârı emperyalistlere, kârdan payları ise iş birlikçilere gidiyor.

Bir de “yerliliğin” istihdam alanına bakalım. Santral vb. projeler ucuz iş gücün ve göçmen işçiliğin merkezidir. Bu projelerdeki işçiler çoğunlukla bölge halkından gelmiyor. Gelse dahi kısa vadeli bir iş sürecine dahil oluyor. Geri kalan süreçte zaten geçim kaynağı yok olan alanda ucuz iş gücüyle yok pahasına çalışıyor. Buralarda da hak gaspları, enflasyon ve ekonomik kriz derken halkın kazancı yok oluyor. Türkiye'de enerji santrallerindeki yüksek kârlılık emperyalistlere ve onların yerli iş birlikçilerine akıyor. Halk ucuz elektriğe kavuşamıyor, kavuşamadığı gibi yaşam alanları talan ediliyor. Talana direnirse de polis jopuyla, biber gazıyla karşılanıyor. Devlet tarafından sunulan projelerdeki tüm kâr kapılarını ve iş birliği görmemiz gerekiyor. Neye karşı çıkılacağı ise açık: Emperyalist yağmaya, iş birlikçi şirketlere ve yaşam alanlarını talan eden bu sisteme!

8 MART'IN İSYANINI BÜYÜTELİM!

Bu yıl 8 Mart'ı savaş tamtamlarının çalındığı bir süreçte karşıladık. Emperyalistler, derinleşen ekonomik buhrandan çıkmak için kendilerini bir kez daha “demokrasi ve özgürlük” havarisi ilan ederken, dünyanın dört bir yanında halklara ölüm, yıkım ve soykırım götüren savaş politikalarını pervasızca büyütüyorlar. Bu savaşların en ağır bedelini ise halklar ve özellikle kadınlar ödüyor. Kadınlar bir yandan işgallere, haksız savaşlara, yoksulluğa ve faşizme karşı direnişin ön saflarında yer alırken; diğer yandan savaş ganimeti haline getiriliyor. Bedenleri, emekleri, kimlikleri ve yaşamları hedef alınıyor.

Emperyalist savaşların yarattığı yoksulluk da önce kadınları vuruyor. 169 yıl önce New York'ta emeğine sahip çıkan dokuma işçisi kadınlar, kapılar kilitlenerek yakıldı. Bugün aynı sömürü düzeni, farklı coğrafyalarda aynı ölüm biçimini yeniden üretiyor. Bu sene Dilovası'ndaki bir parfüm dolum fabrikasında, ikisi çocuk yaşta olmak üzere altı kadın işçi yanarak can verdi. Yunanistan'ın Trikala kentinde bir bisküvi fabrikasında beş kadın işçi aynı kaderi paylaştı. Dün kapılarımızı kilitleyip bizi yakanlar, bugün almadıkları önlemlerle, yapmadıkları denetimlerle; emeğimizden elde ettikleri kâr uğruna bize ölümü reva görüyor.

İzmir ve Samandağ'da yürüttüğümüz çalışmalarla kadınları emperyalist savaşlara karşı; sınıfsız, sınırsız, sömürsüz bir dünya için; emeğimiz, bedenimiz, kimliğimiz ve haklarımız için mücadeleye çağırdık. Eşit işe eşit ücret, sendikali ve güvenceli çalışma hakkımız için alanlara çağrılar yaptık. İşçi-emekçi semtlerde ve üniversitelerde yürüttüğümüz ajitasyon-propaganda çalışmalarıyla genç kadın ve LGBTİ+larla buluştuk. Demokratik kitle örgütlerinde kadınlarla bir araya gelerek yerelde ve güncelde yaşanan sorunları; yoksulluğu, kadın cinayetlerini, emperyalist savaşların kadınlar üzerindeki etkilerini tartıştık. Kadınların yaşadığı ortak sorunların kaynağının bu sömürü düzeni olduğunu ve gerçek kurtuluşun örgütlü mücade-

dair sloganlar yükseltti. Zılgıtlarıyla “Biz buradayız, kazanılmış haklarımızı gasbettirmeyeceğiz!” iradesini ortaya koydu. Kadınlar 8 Mart alanlarında “Yaşasın 8 Mart, Yaşasın Mücadelemiz!” sloganını yükseltirken, “Katledilen Kadınlar İsyanıdır!” diyerek öfkesini büyüttü. Yüzyıllardır emeği, kimliği ve bedeni yok sayılan biz kadınlar; direnmeyi, mücadele etmeyi ve 8 Mart'ın kızıllığını haykırmayı asla bırakmayacağımızı bir kez daha ilan ettik.

Kadınların bir ağızdan söylediği Avusturya İşçi Marşı ise 8 Mart'ın tarihsel içeriğini boşaltmaya çalışanlara ve işçi sınıfının emeğini gasbedenlere karşı güçlü bir yanıt oldu. Yeni Demokrat Kadın olarak bir kez daha kadının kur-

emperyalizme karşı direnen kadınlara selam gönderdik. “Yaşasın enternasyonal kadın mücadelesi!” sloganını hep birlikte yükselttik.

Dünyada da kadınlar “Yeter, artık biz konuşacağız!” diyerek sokakları doldurdu. Dünyanın dört bir yanında kadınların gündeminde emperyalist savaş ve saldırganlık, yoksulluk ve kadın cinayetleri vardı. Kadınlar Meksika'da sokakları, gerici kurumları ve polis barikatlarını ateşe verdi; Filipinler'de barikatları aşarak ABD Büyükelçiliği'ne yürüdü. Pakistan'da ekmek ve özgürlük için; Brezilya'da kadın cinayetlerine karşı alanlara çıktı. Afganistan'da eve kapatılan, sömürülen, yok sayılan kadınlar cüreti kuşanarak “Biz de varız, buradayız!” dedi. Dünyanın dört bir yanında kadınlar öfkelerini büyüttü, mücadeleyi yükseltti.

8 Mart'ta dünyada milyonlarca kadın kol kola, omuz omuza yürüdü. Ancak biliyoruz ki mücadele bir güne sığmaz. Biz sokakları kuşatacak güce sahibiz. Evlere kapatılan, katledilen, sesi bastırılan tüm kadınlar için; eşit ve özgür bir geleceği birlikte kurma iradesini büyütmek için sokakta, mücadelede ısrarla yürümeye devam edeceğiz.

Yaşamları çalınan, emekleri sömürülen, kimlikleri yok sayılan, savaşlarda katledilen

tüm kadınların yaşadıklarını bilincimizde ve yüreğimizde taşıyoruz. Barbarlığa karşı yeniye kuracak gücün ellerimizde olduğunu biliyoruz. Bu bilinçle ve bu öfkeyle mücadelemizi büyüteceğiz.

Önümüze çıkan tüm engelleri omuz omuza aşmak, teorik ve politik tartışmalarla mücadelemizi güçlendirmek için Antiemperyalizm ve Kadın Özgürlük Mücadelesi Çalıştay'ına tüm kadın ve LGBTİ+ları çağırıyoruz.

29 Mart Pazar günü saat 11.00'de Divriği Kültür Derneği'nde buluşalım.

Adres: Asmalı Mescit Mah. İstiklal Cad. Suriye Pasajı Kat:2 D:37 Beyoğlu / İstanbul

8 Mart'a günler kala kayıtlara yine şüpheli olarak geçen Fatma Nur Çelik ve kızı Hifa İkra Şengüler'in ölüm haberini aldık. Ayhan Şengüler tarafından istismar edilen anne ve kız adalet bekledikleri bir kuyuya itildiler resmen. Devlet, faşili tutuklamadı. Vahşice katledilen iki Özbek kadın, bir gün içinde altı kadının katledilmesi, şüpheli kadın ölümleri haberleriyle 8 Mart öncesi de oldukça öfkeli bir kadın kitlesi vardı. Eylemler, cenazeler, tepkiler... Sokaklarda sürekli kadın cinayetlerinin konuşulduğu bir atmosferde karşıladık 8 Mart'ı.

Yeni Demokrat Kadın olarak “Yakıldık, Katledildik, Sömürüldük; Özgürlüğümüzü Kazanacağız!” şiarıyla 8 Mart çalışmalarımızı yürüttük.

8 Mart'a giderken İstanbul, Ankara,

leden geçtiğini birlikte ortaya koyduk.

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nün İstanbul'da da her yıl olduğu gibi, YDK'nın bileşeni olduğu 8 Mart Kadın Platformu'nun çağrısıyla kadınlar bir araya geldi.

Geçtiğimiz yıllarda farklı noktalarda toplanan kadınlar, bu yıl buluşma adresi olarak Boğa'yı belirledi. Tüm kadın örgütlerinin aynı noktaya çağrı yapması ve birlikte yürümesiyle buluşma büyük bir coşkuyla başladı.

“Büyük Kadın Buluşması” olarak örgütlenen 8 Mart'ta kadınlar renkler, türküler, marşlar ve erbanelerle alanı doldurdu. Erbaneler eşliğinde halaya duran kadınlar; eşit işe eşit ücret, çalışma hakkı ve görünmeyen emeğe

tuluşunun, işçi sınıfının kurtuluşuyla birlikte mümkün olduğunu vurguladık. Binlerce kadın Kadıköy'den bir kez daha kadın dayanışmasının ve örgütlü mücadelenin kazandıracağını ilan etti.

Egemenlerin biz kadınlara reva gördüğü yaşam; ölüm, hak gaspları, eşitsizlik, eve hapsedilme ve savaşlarda bedenlerimizin pazarlık konusu haline getirilmesidir. 8 Mart alanlarında bunu bir kez daha dile getirdik. Kadınları katledenlerden, gerici tarikatların gücüyle kadınlara ve çocuklara yönelik saldırıları sürdürenlerden, patronların ihmalleri nedeniyle yanarak yaşamını yitiren işçi kadınların sorumlularından hesap sormanın yolunun örgütlü mücadeleden geçtiğini vurguladık. Filistin'den Suriye'ye, İran'dan Afganistan'a, Hindistan'dan dünyanın dört bir yanına; gerici devletlere ve

YDK ÇALIŞTAYINDA BULUŞALIM GELİŞELİM, GELİŞTİRELİM!

Yeni Demokrat Kadın'ın iki yılı aşkın süredir sürdürdüğü tartışmalar, yoğunlaşarak devam ediyor. Önümüze bakıyoruz; çünkü geride bıraktıklarımız, kendini tekrar eden ve doğruluğu ya da yanlışlığı sınılanmış tartışmalardır. Yeniyi yalnızca yeni olduğu için kabul etmiyoruz; en ileriye bulmayı hedefleyen, diri bir bilince sahip olmak istiyoruz. Bu nedenle bilime sarılıyoruz.

Kadınlara “yalnızca kadın sorunları üzerine konuşabilirsin” diyen bir zihniyet var. Üstelik burada kastedilen “kadın sorunlarının” bile sorunlarımızın ne kadarını kapsadığı belirsizdir. Her düşünce ya ufuk açıcı olabilir ya da sığlaştırılabilir; bizden istenen ise sığ olanda kalmamızdır. Bir düzen partisinin kadın kollarında yer almak, bir örgüt ya da kuruluştaki yalnızca kadın ve çocuklara yönelik çalışmak, sadece 8 Mart ve 25 Kasım etkinlikleriyle sınırlı kalmak; yalnızca pratikte değil, düşünsel olarak da “kadın işleriyle” uğraşmak... İşte bize çizilen sınırlar bunlardır.

Oysa ülkemizde kadınların ezici çoğunluğu, bunları dahi yapabilecek özgürlükten yoksundur. Bilincimizi bulanıklaştıran, bizi düşünmekten alıkoyan ve anlamlandırmakta zorlandığımız sorunlarla kuşatılmış durumdayız: ev işleri, bakım yükü, yoksulluk, şiddet, aşağılanma... Tüm bunlar, doğruyu ve gerçek kurtuluş yolunu görmemizi engelleyen unsurlardır. Bunlar erkek egemen düzenin yarattığı engellerdir; bu düzen yıkılmadıkça, bu engeller de ortadan kalkmayacaktır.

Biz, toplumsal olan tüm sorunları kendi sorunumuz olarak görüyoruz. Bu sorunlar üzerine düşünmek, konuşmak ve harekete geçmek bizim görevimizdir. Savaş, siyaset ve üretim “erkek işi” olarak sunuluyor. Onlar yapıyor, biz ise yalnızca etkileniyoruz! Oysa gerçek bundan ibaret değil. Evet, biz savaşta, siyasette ve üretimde erkeklerden katbekat fazla eziliyoruz; fakat onların görünmez kılmak istediği gerçek, bizim bu alanların öznesi olduğumuzdur. Biz yalnızca şiddet mağduru, hizmetkâr ya da oy deposu değiliz. Devrimin tüm sorunları bizimdir; bizim tüm so-

runlarımız da devrim sorunudur. Bu sorunlar iç içedir, karmaşıktır. Ancak bu karmaşa bizi daha az düşünmeye ya da daha dar hedeflere sıkışmaya mahkûm etmemelidir.

Örneğin “kadına yönelik şiddet”: Şiddet hayatımızın her anında ve her alanında vardır. Bu nedenle özel olarak belirtilmese bile çalıştayımızın tüm başlıklarının içinde yer alır. Savaşta kadına yönelen özgül şiddet biçimleri; işçi ve emekçi kadınların işyerlerinde maruz kaldığı mobbing, aşağılama ve diğer şiddet türleri; ev içinde eşten, çocuktan ya da akrabalarından görülen şiddet; genç kadınlara ve LGBTİ+’lara yönelen sürekli baskı ve şiddet; köylü kadınlara yönelik devlet şiddeti...

Kadına yönelik şiddet, kadına yöneldiği için özellikle kadınların gündemindedir. Şiddet tablolarına bakılırsa kadın hep maruz kalırken, maruz bırakanın niteliği (devlet, çete, patron, akraba ya da herhangi bir erkek) değişir. Kadına yönelen şiddetin özel olan yanı budur. Kadının tarihsel ezilmişliği somut olarak görünür hale gelir. Özel bir biçimde kadına yönelen şiddet farklı biçimlerde “zayıf” olan herkese de yönelir. Öyleyse bu sorunun yalnızca bizim sorunumuz olduğu nasıl söylenebilir? Ya da biz sadece bize yönelenle ilgilenerek bu sorunu ortadan kaldırmakla mı yetiyoruz? Biz “Şiddetin iyisi kötüsü olmaz” diye düşünmüyoruz. Şiddetin kötüsü (haksız) ezilenlere yönelendir, ezilenlerden egemenlere yönelen şiddetse iyi ve meşrudur. Meşrudur çünkü zor aygıtlarını elinde tutanlar ezilen ulus, halk ve cinslere karşı bunları kullanmaktan çekinmiyorlar.

Bölgemizde mazlum halklara yönelik emperyalist ve Siyonist saldırganlık hız kesmeden devam ediyor. On binlerce kişi bu saldırılarda katledildi. Her haksız savaşta olduğu gibi kadınlar, bu saldırılarda da ataerkil zihniyetin en alçak yüzüyle karşılaştılar. Suriye’de Alevi ve Kürt kadınlara yönelik saldırılar, Filistin’de insanlık onuruna aykırı yaşam koşullarında hayatta kalmaya çalışan kadınlar, Hindistan’da toprağından, suyundan, ormanından kopartılmak istenen Adivasi kadınları, İran’da hem

rejime hem emperyalizme karşı direnen kadınlar, Afganistan’da tüm hakları gasbedilen kadınlar, Türkiye’de ise yaşam hakları ellerinden alınan kadınlar, LGBTİ+’lar ve nicesi...

Ateş çemberinden geçerken bizim çocuklarımızı hangi okula yollayacağımızı, akşam ne yemek yapacağımızı, nerede indirim olduğunu konuşmamızı istiyorlar. Geleceğimizi şekillendirmekle yetinmeyip bizi o geleceğe uygun hale getirmeye çalışıyorlar. “Güvenli alan” denilen bu kadın düşmanı sistemin sınırlarında bir yaşam istemiyoruz; çünkü başımıza ne geldiyse o sınırlar içinde geldi. Sınırlı tartışmaları aşmanın, gerçek sorunları konuşmanın yollarını arıyoruz ve bulacağız.

Bu bağlamda, Antiemperyalizm ve Kadın Özgürlük Mücadelesi Çalıştayı’nı dört ana başlık altında gerçekleştireceğiz. YDK’lı kadınlar ve LGBTİ+’lar ile mücadelemize destek veren dostlarımız, ön çalışma gruplarında tartışmalara başlamış durumdadır. Çalışma gruplarımız, aşağıdaki başlıklar etrafında tartışmalarını sürdürmektedir:

“Ücretli–ücretsiz emek ve kadın yoksulluğu” başlığı altında yürütülecek çalışmada; ev içi emeğin ücretlendirilmesi, emeğin değeri, işçileşme süreci, kadının üretime katılımı, kadın işçilerin talepleri ve sorunları ile sendikal mücadele gibi pek çok konu ele alınacaktır. Bu başlıkta özellikle ücretsiz emek ve kadın yoksulluğu meseleleri bizim için ayrı bir önem taşımaktadır. Çünkü ülkemizde kadınların toplumsal üretime katılımı oldukça sınırlıdır: Her 10 kadından 6’sı çalışmamaktadır.

“Haklı–haksız savaşlar ve kadının savaştaki konumu” başlığında ise Türkiye’nin niteliği, emperyalizmin ülkemizdeki varlığı, haklı ve haksız savaş kavramları, savaş politikalarının kadınlara etkisi ve kadının savaştaki konumu tartışılacaktır. Temmuz ayında Ankara’da gerçekleştirilecek NATO Zirvesi de bu tartışmaların önemli gündemlerinden biri olacaktır.

“Genç kadın ve LGBTİ+ların özgürlük mücadelesi” başlığında; genç kadınlara ve LGBTİ+lara yönelik devlet politikaları

ile barınma, eğitim ve sağlık gibi alanlarda yaşanan sorunlar ele alınacaktır. Bu masa, YDK etrafında hareket eden genç kadın ve LGBTİ+ları, hareketimizin mücadele deneyimleriyle buluşturmayı; onların bilinç ve yeteneklerini kadın özgürlük mücadelesinde en güçlü biçimde ifade edebilecekleri bir zemin yaratmayı hedeflemektedir.

“Ekoloji mücadelesi ve kadın özneliği” başlıklı çalışma grubu ise Türkiye’nin dört bir yanında toprağını, suyunu ve doğasını savunan köylülerin ve aktivistlerin mücadelesini inceleme olanağı sunacaktır. Direnişlere katılan ve destek veren kadınların deneyimlerinden hareketle, kadının bu mücadelelerdeki özneliğinin nedenleri tartışılacaktır.

Kadınların bu çalışma grupları içinde fikirlerini ifade edebileceklerini, kurtuluş için mücadele etmeyi tartışarak öğrenebileceklerini umuyoruz.

Yolumuzu açacak teorik ve politik gelişme de tarihsel deneyimlerimiz kadar bugünkü direnişlerden öğrenerek sağlanacaktır. YDK sağlam adımlarla bu yoldan yürüyecektir. Tüm kadınları ve LGBTİ+ları bu yolda yürümek üzere YDK’nın teorik ve politik gelişimine güç vermeye, politikalarını taşımaya ve yaymaya çağırıyoruz.

29 Mart’ta Beyoğlu’nda bulunan Divriği Kültür Derneği’nde **buluşalım, tartışalım, güçlenelim**.

TESLİMİYET POLİTİKASI – Ajith

HKP (Maoist) eski Politbüro üyesi Devuji tarafından verilen birkaç röportaj şu an internette mevcut. Bunlar Telugu ve Hint dillerinde yayımlandı. Indian Express'in (Mumbai) 14 Mart sayısında bu röportajlar yayımlandı.

Devuji teslim olmadığını iddia ediyor. Mücadele alanında yer değiştirmeye çalışırken yakalandığını söylüyor. Bu nedenle bunun bir teslimiyet değil, tutuklanma olduğunu savunuyor. Bu akıl yürütme oldukça tartışmalıdır. Peki, Telangana hükûmeti tarafından teslim olanlara verilen parayı kabul etmelerine ne demeli? Üstelik bu miktarın artırılmasını talep etmeleri gibi utanç verici bir durum da yaşandı! Her ne kadar şimdi bunun bir hata olduğunu kabul etse de bu tür düşüncelerin akıldan geçirilmiş olması bile tek başına açıklayıcıdır.

Devuji, tutuklanmasını/teslimiyetini devrimci hareketin çıkarları doğrultusunda yapılmış bir şey olarak meşrulaştırmaya çalıştı. Argümanı şöyle: Eğer devletin sunduğu teslimiyet teklifini reddetseydi hapse atılacaktı. Bu da onun kitlelerle bağını koparacaktı. Hareketin yeniden canlandırılması ve örgütlenmesi için aktif varlığına ihtiyaç duyulduğundan, bu durum zararlı olurdu. Devuji, hapse girmenin etik olarak doğru olduğunu ancak hareketin karşı karşıya olduğu kriz göz önüne alındığında kendi seçiminin uygun olduğunu söylüyor. Gerçekten öyle mi?

Hapisteki komünist liderlerin, hapis hane-deki tecrit koşullarını aşarak partiye katkı sunmanın yaratıcı yollarını bulduklarına dair sayısız örnek vardır. Teslimiyetin kadrolar ve kitleler üzerindeki moral bozucu etkisi ve düşman propagandasına sağladığı güçle kıyaslandığında, hapsedilmenin getirdiği sınırlamalar

oldukça önemsiz kalır. Dahası, teslim olmayı reddetmek her şeyden önce bir komünist devrimci olarak politik duruş meselesidir. İşkence, ölüm tehdidi veya hapis karşısında direnme etiği bu politikadan gelir. Devuji, düşman esareti altındaki bir Maoisti yönlendirmesi gereken ahlaki zorunluluklar ile hareketin çıkarları arasında sahte bir karşıtlık kurmaktadır. Eğer hâlâ bir devrimci hareketten bahsediyorsak, her ikisi de birbirini tamamlar.

Devuji, halk arasında çalışacağını, onları acil ve temel sorunları etrafında birleştireceğini beyan etti. Bu durum, onun teslim olmadığını bir kanıt olarak sunuluyor. Ona göre teslim olanlar bunu özel hayatlarına dönmek için yaparlar. Ancak kendisi ve arkadaşları aktivist olmaya devam edecekleri için eylemleri teslimiyet olarak kabul edilemezmiş. Gerçekten öyle mi?

HKP (M-L) kurucu üyelerinden Satyanarayan Singh'in kötü şöhretli örneğini hatırlayalım. 1977'de Olağanüstü Hal'in kaldırılmasından sonra, hapisten çıkmak için şiddetten vazgeçtiklerine dair taahhüt vermeleri yönünde yoldaşlarını teşvik etmişti. Kendisi de bu çağrıya uyarak serbest kalanların çoğu da politik faaliyeti bırakmadı. Buna rağmen, devrimci çizgide kararlı duranlar tarafından bu tutum ihanet olarak mahkûm edildi. Çünkü bu Naksalbari yolunu terk edilmesi anlamına geliyordu. Önemli olan kişinin aktivist olup olmadığı değil, savunduğu politik görüşlerdir.

Peki Devuji ve arkadaşlarının savunduğu politik görüşler nedir? Telangana Eyalet Başbakanı'na sundukları yazılı öneride, HKP (Maoist) üzerindeki yasak kaldırılırsa tamamen yasal çerçevede faaliyet göstereceklerini beyan ettiler. Ayrıca, partinin yasal bir statü

tanınması halinde Halk Kurtuluş Gerilla Ordusu'nun (PLGA) derhal dağıtılacağı-nı açıkça ifade ettiler. Kendi ifadesiyle, "silahlı mücadele son erecektir."

Bunun Sonu ve ekibinin yürüttüğü teslimiyetçi politikadan herhangi bir farkı var mı? Devuji bir ayırım yapmaya çalıştı. Onlar silahlarını teslim ederken, kendisinin ve beraberindekilerin etmediğini belirtti. Silahların ormanda bırakıldığını ifade ediyor. Ancak silahlı mücadelenin sona erdiği ilan edildiğinde, PLGA dağıtıldığında, o silahların zaten bir faydası olmayacaktır. Bu nedenle, sözlerini doğru kabul etsek bile, bu tutum geçici bir önlemden başka bir şey değildir. Görülen tek fark, parlamento seçimlerine katılım konusundaki tutumudur. Halkın karşı karşıya olduğu temel sorunların parlamenter seçim yoluyla çözülemeyeceğine inanmaya devam ediyor. Ancak bunu, "şimdiye kadarki tutumumuz buydu" diyerek nitelemektedir. Bu, gelecekte bunun da değişebileceğine mi işaret ediyor? Bu, önerilen "yeniden canlandırma projesinde" neyin esas görüldüğüne bağlı olacaktır. Eğer yasal statü kazanmak ve bunu korumak birincil önemde görülürse, parlamenter yola yönelme büyük olasılıkla kaçınılmaz olacaktır.

Bugünkü koşullarda, Brahmanik Hindutva faşizmi bir "Hindu Rashtra" (Hindu Ulusu) kurma hedefi için agresif bir şekilde ilerlemektedir. RSS liderliğindeki Merkezî Hükümet, HKP (Maoist)'e yasal statü vermeyi kolayca kabul eder mi? Barış görüşmesi çağrılarına Basavaraj ve diğer birçok yoldaşın katledilmesiyle yanıt vermesi ve Sonu'nun bir RSS mensubundan Anayasa kopyası olarak silahını teslim ettiği o sefil manzara göstergedir. Faşist Modi rejimi tam teslimiyetten daha azına razı olmayacaktır. Maoist hareketi ortadan kaldırmaya yönelik savaş, yalnızca Adani ya da Tata gibi şirketlerin madencilik faaliyetlerini güvence altına alma meselesi değildir; esasen politik bir meseledir. Önceki rejimlerin yürüttüğü karşıdevrimci savaşımlardan çok daha yoğun bir ideolojik motivasyona sahiptir. Marksizm-Leninizm-Maoizm'in temsil ettiği devrimci komünizm, bu ideolojinin baş düşmanıdır ve tamamen yok edilmek istenmektedir.

Öte yandan, "tamamen yasal çerçeve içindeki aktivizm" alanı, parlamenter partiler için bile zaten oldukça kısıtlanmıştır. Kongre Partisi, Telangana'da sergilenen teslimiyet tiyatrolarında kuşkusuz kendi çıkarlarını gütmektedir.

BJP'nin "kanlı" imajına karşılık "insancıl" bir görüntü yansıtmaya çalışmaktadır. Bu durum, devrimci bir partinin mevcut koşullarda yasallık kazanabileceğine dair boş umutlar doğurmaktadır. Ancak bu alan sınırlı ve geçicidir. Bunu mevcut gerilemeyi aşma çabalarının temel taşı haline getirmek, ters etki yaratacaktır. Nihayetinde önemli olan, RSS ve emperyalist akıl hocaları tarafından yönetilen Merkezî Hükûmettir.

Bu "tutuklanma/teslimiyet" tiyatrosunu bir başka açıdan, düşmanın karşı-devrim için uyguladığı Düşük Yoğunluklu Savaş stratejisi açısından da değerlendirmek gerekir. Modi hükûmeti, Devuji gibi çok aranan kişiler söz konusu olduğunda bile Telangana'daki Kongre Partisi bakanlığının bu süreci yürütmesine neden izin verdi? Bu, Sonu-Satish hamlesinin karışık sonuçlarıyla mı ilgili? Doğrudur, Dandakaranya'daki harekete ağır bir darbe vurdular. Ancak ülkenin geri kalanında feci şekilde başarısız oldular. Sadece bu da değil; bu durum, ülke genelindeki sempatizan ve aktivist safhaların topyekûn yeniden canlanmasına yol açtı. Sonu-Satish kliği hain olarak ilan edilip mahkûm edildi. Şimdi ise, o itibarsız grubun yerine elimizde bir dizi "dürüst" lider var. Teslim olmadıklarını, silahı teslim etmediklerini ve hâlâ Marksizm-Leninizm-Maoizm'e (MLM) bağlı olduklarını iddia ediyorlar. Ve ortalıkta dolaşarak "yasalcı" projeleri için destek arıyorlar. Silahlı mücadelenin terk edilmesi, gerilemeyi aşmak için gerekli bir taktik olarak sunuluyor. Düşman, bu tavrın ideolojik kafa karışıklığı yaymak ve Maoist hareketin destek tabanını zayıflatmak açısından değerini kesinlikle görecektir. Hareketi "canlandırma" konusundaki yanlış fikirler nedeniyle bilinçsizce düşmanın bir aracı haline gelinmiş olsun ya da bilinçli olarak düşmanın tarafına geçilmiş olsun, Devuji ve arkadaşlarının tutuklanması/teslim olmasının sonuçları, Sonu-Sathish kliğinin sonuçlarından çok daha zararlı olacaktır. Bilinçli olarak düşmanın tarafına geçme olasılığına işaret etmek, salt bir spekülasyon değildir. TV9 kanalına verdiği röportaj sırasında Devuji'nin yanıtlarını yönlendiren bir dış ajanın varlığı zaten endişe verici bir konuydu. Şimdi ise polis memurları eşliğinde hapishanelerde yatan yoldaşlarını ziyaret ettiği ve onların silahlı mücadeleyi bırakmaları için yoğun çaba sarf ettiği yönünde haberler var.

Son olarak şu soruyu da sormalıyız: Partiyi legal hale getirmek ve PLGA'yı dağıtmak gibi kararları almaya hakları

var mı? Komünist partilerde bilinen bir ilke vardır: Üyeler, düşman tarafından tutuklandıkları veya esir alındıkları anda üyeliklerini kaybederler. Serbest kaldıktan sonra, gözetim altındaki tutumlarına bağlı olarak üyelikleri iade edilebilir. Devuji ve arkadaşları da bu konuda istisna değildir. Ayrıca ve en önemlisi, Bihar-Jharkhand bölgesinde hâlâ aktif olan Politbüro ve Merkez Komite üyeleri vardır. Dandakaranya'da silahlı mücadele hâlâ sürmektedir. Sonu ve diğerlerini demokratik merkezîyetçiliği ihlal ettikleri için bu kadar eleştirirken, kendisinin "partiyi yasal bir oluşum haline getirme", "PLGA'yı dağıtma", "silahlı mücadeleyi bitirme" vb. konularda tek taraflı beyanlarından önce bu gerçekleri göz önünde bulundurması gerekmez miydi? Kendisinin de itiraf ettiği gibi, bu konu komite toplantılarında hiçbir zaman gündeme gelmemiştir. Eski sekreter, şehit yoldaş Basavaraj, Sonu tarafından yapılan benzer bir öneriyi reddetmişti. Dandakaranya'daki koşulların o zamandan beri daha da kötüleştiği doğrudur; ancak bu, partinin devrimci yönelimini, siyasî iktidarın ele geçirilmesini amaçlayan silahlı mücadeleyi, Naksalbari yolunu terk etmek için bir gerekçe değildir.

Bu yolu benimsemenin arkasındaki mantığı kendimize hatırlatalım. Silahlı faaliyet gerekliliği, toplumumuzun doğasından kaynaklanmaktadır. Özellikle kırsal bölgelerde her an her yerde mevcut olan ham şiddetten kaynaklanmaktadır. Bu, ülkemizdeki yarı feodalizmin somut tezahürlerinden biridir. Burjuva demokrasisinin normları (hukukun üstünlüğü, sivil haklar, sorumlu hükûmet vb.) kast-feodal ilişkilerin ve değerlerin iğrenç varlığını zar zor örten bir maskedir. Kitlel bir mücadele sömürücülerin herhangi bir hayati çıkarıyla karşı karşıya geldiği an; yerel toprak ağalarının silahlı fedailer, o bölgede hâkim olan iktidar partisinin silahlı çeteleri veya devletin silahlı gücü tüm gaddarlığıyla harekete geçer. Kırsal alanlarda kural budur. Şehir merkezlerinde bile "hukukun üstünlüğü", orta sınıfın varlıklı kesimleri ve sömürücü sınıfların üyeleri için ayrılmış bir şeydir. Kitleler bunu gayet farkındadır. Egemen sınıf şiddeti hayatlarında her daim mevcuttur. Brahmanik Hindutva faşist güçleri giderek saldırganlaştıkça bu tehditkâr varlık daha da şiddetlenmektedir. Şiddet gündemi egemen sınıflar tarafından önceden belirlenmiştir. Devrimci yoldan ayrılmamayı seçenlerin, bunu hesaba katmaktan başka çareleri yoktur.

Naksalbari ile başlatılan devrimci hareketin öncüleri, durumumuzun bu temel özelliğinin gayet farkındaydı. Uzun Süreli Halk Savaşı yolunu seçmeleri de yönü hesaba katıyordu. Telangana silahlı mücadelesinin liderleri bu yola o mücadelenin seyri içinde ulaşmışlardı. Ranadive'nin Troçkist sabotajına rağmen bu yolu dayatmayı başarmışlardı. Ancak, tabanın ezici desteğine ve pratiğin tanıklığına rağmen bu yolda kararlı durmayı ve ısrar etmeyi başaramadılar. Bu olumsuz örnek, 1960'lardaki yeni, Maoist devrimci hareketin öncüleri için hem bir uyarı hem de bir ders oldu. Bu nedenle, sınıf analizine sıkı sıkıya bağlı olarak bilinçli bir şekilde uzun süreli halk savaşı yolunu seçtiler: Hindistan yarı sömürge ve yarı feodal bir ülkedir. Devrimi, Yeni Demokratik Devrim'dir. Öncü sınıf olarak işçi sınıfı ve temel güç olarak köylülük. İşte bunlar, seçimlerini belirleyen temel unsurlardır.

Sonuç olarak: "Yeni devrimci hareketin öncülerinin MLM'ye yönelmesi kitabi bilgilerden kaynaklanmıyordu. Bu yönelim, komünist olarak varlıklarının tek nedeninin devrim yapmak, sömürü ve baskıya son vermek olduğu yönündeki sarsılmaz inançla yönlendiriliyordu. Kitlelerle bütünleşmiş olarak uzun süredir bu görevi üstlenmek için can atıyorlardı. Bu yüzden Hindistan Komünist Partisi'nin (HKP) revizyonizmine karşı çıkan liderlerin arkasında coşkuyla toplandılar. Partinin tabanı, liderliğin devrimci yola girmek için kararlı adımlar atmasını büyük bir heyecanla bekliyordu. Ancak yeni partinin, HKP(M)'nin liderleri, tabanı bu yoldan her ne pahasına olursa olsun saptırmak için umutsuz hamleler içindeydi. İşte buradaki ideolojik netlik, MLM'nin sunduğu belirleyicilikle kanıtlandı. Bu netlik, devrimcilerin yeni revizyonistlerin merkezci maskelerinin ardını görmelerine yardımcı oldu. Hiçbir şeyin tam bir kopuştan daha aزیyla yetinemeyeceğini anlamalarını sağladı. Böylece Naksalbari'nin yolu açıldı."

"Burada bizim için önemli bir ders var. Her şeyden önce, komünist olarak halka hizmet etmeli, devrimin meşalesini taşıma görevine sıkı sıkıya sarılmalıyız. Maoist devrimci hareketin bugün karşı karşıya olduğu gerileme kuşkusuz ciddi bir analizi ve gerekli düzeltmeleri gerektirmektedir. Ancak en önemli ve öncelikli olan, devrimci yolda kararlı durmaktır."

Bu yazı Maoist yazar K. Murali (Ajith) tarafında kaleme alınmıştır.

NE BİÇİMDE, HANGİ HEDEFLERLE, KİM İÇİN TEKNOLOJİ?

Dünya üzerinde birçok teknoloji fuarları ve şenlikler düzenlenmektedir. Ayrıca geleneksel kutlamalar dahi, teknolojik inovasyonun bir parçası haline gelmektedir. Bu sergilere yansıyan ürünler, genellikle o ülkelerin teknolojik yönelimini ve bu alandaki politikalarını yansıtmaları açısından önemlidir.

Teknoloji esasen, bir teknik gelişim sürecidir. Uygulamalı bilimler, temel bilimlerin ortaya çıkardığı bilgileri teknik gelişim süreci ile buluşturur ve ortaya teknoloji çıkar. Teknik gelişim ve teknoloji, bugün için, tüm araç ve gereçlerde yaşanan değişim sürecini kapsar ayrıca sürekli olarak güncel olmak zorundadır. Bu zorunluluğu ise, emperyalist-kapitalist sistemden alır. Sürekli rekabet, üretim anarşisi ve kâr hırısı, üretim alanlarında ve bunun bir yansıması olarak toplumsal yaşamdaki

teknik gelişimi sürekli taze tutar.

Ancak bu teknik gelişimin amacı, yalnızca daha fazla üretim değildir. Üretimde maliyeti kısmak bir diğer etken olurken, aynı zamanda tümünden ürün verimliliği artırılmaya çalışılır. Temel faktör her zaman daha fazla emek sömürsü, bir yandan iş bölümünü profesyonelleştirirken, örgütlenmeyi ise engelleyen ve bireyselleştiren, yalnızca kendi yaşamını sürdürebilecek veya çoğu zaman bunun da altında bir ücretten fazlasını elde edemeyen, büyük işsizler ordusu ile sürekli tehdit altında tutulan bir işçi sınıfını elde tutmaktır. Teknoloji ise işçilerin “işini” kolaylaştırmak için değil, işçi maliyetini azaltmak, kâr artırmak ve ücretleri daha da kısmak için kullanılır.

Üretimde teknolojik gelişim ve maaş kınışmasının yanı sıra, askerî alanda

teknolojik gelişim de yine öncelik kazanan bir başka olgudur. Uygulamalı bilimlerin bu iki temel alana yönelmesi, elbette beraberinde iletişim gibi yan alanlarda da gelişimi getirmektedir. Ancak ihtiyaç önceliği, emperyalist-kapitalist sistemin o an için neye ihtiyaç duyduğuna göre değişmektedir.

EKONOMİ VE TEKNOLOJİK GELİŞİM İLİŞKİSİ

Teknoloji ve uygulamalı bilimler, tek başına temel bilimlerde alınan yolu takip ederek gelişim sağlayamaz. Bir alanda duyulan ihtiyacın, ya da bir politikanın ürünü olarak uygulamalı bilimler kendisine varlık sahası bulur. Bu ihtiyacı karşılamak için ise, temel bilimlere yönelmesi gerekir.

Tüm bunlardan daha da önemlisi, teknolojinin hangi alanda yaşam bu-

lacağıdır. Burada ise, ekonomi ve pazar devreye girmektedir. Bir sanayi alanında kullanılacak makinenin üretilmesi, eğer işçiden daha maliyetli ve işçinin verimliliğinden daha geride ise, ne kadar kompleks ve teknoloji harikası olursa olsun, bir prototipin ötesine geçemeyecektir. Yine o inovasyonu gerçekleştirmek de, maddi kaynak gerektirmektedir. Bu maddi kaynak, eğer inovasyon aşamasında ürün verimliliği kanıtlanamazsa, elbette kazanılamayacaktır. Gerici sistem, kaynak ayırması talep edilen herhangi bir öğeye, kendi çıkarlarına nasıl bir dönüş yapacağına göre bir değerlendirme yapmaktadır.

Eğer düşünülen teknolojinin alternatifleri daha önce başka tekellerce üretilmişse rekabet koşulları da ağırlaşmış demektir. Aynı teknolojiyi, halihazırda pazarda hâkimiyeti bulunan bir tekele karşı üretip pazara girmeye çalışmak,

bir çatışma meselesidir. Fiyat, ürün kalitesi, talep yaratacak artı özelliklerin oluşturulması, rekabet gücü ve tanıtım faaliyetleri gibi ayaklar oluşturulmadan, aynı teknolojiyi üretip pazara giriş sağlanması mümkün değildir. Ayrıca kredilenme ve fon olanaklarının ortaya çıkarılması da, yine kredi ve likidite kuruluşlarının ilgisinin ne ölçüde çekilebildiği yani ürünün henüz oluşturulma aşamasında avantajlarının ne oranda anlatılabildiğine bağlıdır. Elbette tüm bunlar tamamlansa dahi, kredilenme veya öz kaynaklar ile pazara girmenin bir garantisi yoktur. Eğer rekabet gücü düşükse veya güçlü tekellerin çıkarlarına hizmet etmiyorsa, mücadele baştan kaybedilmiştir. Teknoloji ve uygulamalı bilimler, emperyalistlerin tekelindedir.

Teknoloji gibi alanlar, yani kısa vadede yüksek gelir potansiyeli taşıyan ancak öngörülebilir garantisi olmayan alanlar piyasada riskli yatırım alanları olarak adlandırılır. Kripto para alanları ve halka arzlar gibi bu alanda da fon sağlamak, projenin kendi risk eğrisinin aşağı yönlü olduğu ve dünya çapında finansal risklerin en düşük olduğu dönemlerde kolaylaşır. Teknolojinin kendisinin risk taşımasının sebebi, ekonomik karşılığının hiçbir zaman garantisi olmaması, bu alanda özellikle emperyalist tekeller arasında güçlü bir çekişmenin var olması, her zaman geliştirilebilir veya daha az maliyetle alternatifinin üretilebilir olması gibi gerekçeler bulunur. Aynı zamanda projenin kendisinin riskinin az olması yetmez, dünya çapında da ekonomik gidişatın bu alanlara para aktarımına uygun olması gereklidir. Mesela, dünya çapında ekonomik ve politik kriz risklerinin biriktiği, emperyalistler arası çekişmenin şiddetini artırdığı dönemlerde piyasalarda belirsizlik hâkim olur, dolayısı ile yatırımcılar güvenli limanlara kaçış başlatır. Bu durum, riskli yatırım alanlarına yani finans, teknoloji, kripto para gibi alanlara yatırım cazibesinin azalmasına sebep olur. Bu durum ise, teknolojik gelişim veya inovasyon olanaklarının azalmasına sebep olur.

Dolayısı ile, sürekli olarak teknolojik görünürlüğün ve güvenin tesis edilmesi gerekir. Bunun da en büyük aracı dış görünürlüğün artırılmasıdır. Medya ürünleri, tanıtımlar, marketing, propaganda sergileri çokça tanık olduğumuz görünürlük faaliyetleridir. Bu konuda son dönemde sosyal emperyalist Çin tarafından yürütülen teknoloji faaliyetleri, ilgi çekicidir.

“REFORM VE DIŞA AÇIKLIĞIN” KARŞILIĞI, AĞIR SÖMÜRÜ KOŞULLARI!

Çin sosyal emperyalizmi, bilindiği gibi dünya çapında en büyük istihdam ve üretim kapasitesine sahip, emek sömürsünün en ağır biçimde işletildiği merkezlerden biridir. Üretimde yüz milyonlarca işçi yer alırken hem sanayi hem de hizmet sektöründe bir bu kadar kayıtsız ve güvencesiz istihdamın da var olduğu bilinmektedir.

Mao’nun ölümünün ardından hızlı biçimde hayata geçirilmeye başlanan kapitalist restorasyon, önemli bir öğeye dayanıyordu. Revizyonist ÇKP liderliğindeki Çin’in en önemli rezervi, devasa iş gücüydü. Dolayısı ile geri dönüşün, kapitalist restorasyonun ilk ayağı, bu emek gücünün olabilecek en vahşi biçimde sömürülmesiydi. İlk etapta işçi örgütlenmelerine yönelik yasaklar hayata geçti, işçi hakları bir emeğin karşılığı ise günden güne eridi. Dönemin devlet destekli girişimlerine rağmen, hâlâ büyük bir iş gücü fazlası mevcuttu, bu ise yabancı yatırımcıların ülkeye girişi için büyük bir teşvik unsuru olurken, özel işletmelerin sayısı günden güne arttı. İş gücü piyasasının oluşması ve güvencesiz çalışma koşulları, Çin sosyal emperyalizminin parmakla gösterilen “sürekli ve ivmelenerek büyüyen” ekonomi reçetesinin temelini oluşturmuştu. Her ne kadar bu dönüşüm Mao’nun ölümünün hemen ertesinde başlasa da, yeterli girişimlerin oluşturulması ve birikimin önünün açılması için 1984 yılında başlayan düzenlemeler meyvesini bir süre sonra vermeye başlamış, 1993 yılında grev hakkı anayasadan çıkarılmış, 1994 yılında ise inşa edilen yeni iş yasası ile birlikte Çin işgücü piyasası işçi sınıfını tamamen sömürü çarkları arasında parçalanma evresine taşımıştır.

İş gücü rezervini kullanarak elde edilen birikim ve sömürü koşullarının dış yatırımcıları cezbederek Çin’e kazandırdığı sermaye, aynı zamanda üretim olanaklarının tümüyle gelişimi için bir basamak olmuştur. Hammadde ediniminin hızlanması ve ucuz iş gücü ile birlikte düşük emtia maliyeti, Çin sosyal emperyalizmini tarihsel ölçekte oldukça kısa denilebilecek bir sürede üretim devi haline getirmiştir. Üretim gücü, üretim maliyeti, lojistik yatırımları ve olanakları, bu yol ile elde ettiği büyük birikim, Çin’in emperyalist çekişmede yumuşak güce dayanan an-

cak etkili bir faktör haline gelmesine olanak sunmuştur. Kısa süre içerisinde diğer emperyalist ekonomilerle iç içe geçmiş bir ekonomi oluşturulmuş, dünya çapında tedarik zincirinin ilk halkalarında biri haline gelerek, uluslararası piyasanın vazgeçilmez bir unsuru olmuştur. Üretimin artırılması, kalitesinin ve kapasitenin yükseltilmesi için teknolojik gelişim de vazgeçilmez bir unsur olmuştur. Ancak teknolojik gelişimin gerekli olduğu başka alanlar da mevcuttur.

Bu yumuşak ve düşük tonda ilerleyen ekonomik mücadele her zaman sürdürülebilir değildir, emperyalistler arası çelişkiler kısa süreli yumuşama dönemleri yaşasa da nihayetinde pazar çekişmesinin seyrine göre gergin ve çatışmanın arttığı evrelere ulaşmak durumundadır. Bu sebeple, aynı zamanda gergin çatışmalara da hazırlanmanın yolları oluşturulmaya çalışılır. Askerî gelişime paralel olarak bu alanda da teknolojik gelişim, zorunlu hale gelmektedir. Yani teknolojik gelişim bir alanla sınırlanmamakta, peşi sıra tüm yaşamsal alanlarda sürekli biçimde geliştirilmek bir zorunluluk haline gelmektedir. Çünkü çekişme ve pazar mücadelesi, yaşamın tüm alanlarına sirayet etmektedir.

Çin sosyal emperyalizmi, ucuz maliyet ve geniş üretim olanaklarına rağmen, teknolojik gelişimde en azından son yıllara kadar özellikle ABD emperyalizmi başta olmak üzere diğer emperyalistleri yarışta bir adım geriden takip etmesine rağmen, hızlı biçimde rakip tekellerin pazar alanlarına girerek önemli pay elde edebilme becerisini taşımaktadır. Bu kabiliyetini sürdürebilmek için ise, son yıllarda özellikle pazarlama ve propaganda çalışmalarına önem vermektedir.

TEKNOLOJİK GELİŞİM, HALKA NE VADETMEKTEDİR?

Sermaye akışının bir alana yönlendirilmesi, piyasa güveninin temin edilerek o alana yatırımların sağlanması, kredi olanaklarının açığa çıkarılması, teknolojik gelişimin de ön koşuludur ve buna yönelik çalışmaların yansıdığı fuarlara sıkça denk gelmek mümkündür. Örneğin Türkiye’de de düzenlenen ve özellikle öğrenim gören gençleri hedef alan kimi sözde teknoloji festivallerinde, teşvik ödüllü yarışmaların düzenlendiği başlıklar direkt olarak sitelerinden görüneceği şekilde şunlardır: İHA yarışması, roket yarışması,

havacılıkta yapay zekâ yarışması, SİHA yarışması gibi... Yani öne çıkarılmaya çalışılan ya da propagandası yapılmaya çalışılan teknolojik faaliyet alanları, gerici sistemin politik yönelimine göre belirlenmektedir.

Çin sosyal emperyalizmi için de durum aynıdır. Çin örneğini özel kılan ise, kapitalist restorasyonun politik anlayışa ne biçimde yansıdığının bariz biçimde görünmesidir. Mao önderliğindeki ÇKP’nin, Çin’e karşı emperyalist saldırı ve nükleer silah tehditlerinin yükseldiği dönemlerde, teknik gelişimin ve nükleer silahların belirleyici olmadığı, belirleyici olanın halkın kendisi olduğu anlayışına karşın, bugün karşımıza teknik ve askerî gelişimi önceleyen ve bunu pespaye biçimde propaganda eden bir revizyonist ÇKP çıkmaktadır. Mevcut ÇKP, halkın çıkarlarını temsil etmeyen, halk ile çelişik ve ayrılmış durumda olan dolayısı ile varlığını teknik ve teknolojik gelişim ile devam ettirmeye çalışan halk düşmanı bir yapıdır. Bu durum, revizyonist ÇKP’nin zorunlu olarak diğer emperyalistler gibi yok olmaya mahkûm olduğunu göstermektedir.

Son olarak ay takvimine göre yeni yılın kutlandığı Bahar bayramı galasında insansı robotların Kung Fu yaptığı ve takla attığı gösteri, sosyal emperyalist Çin’in teknolojik yöneliminin ne olduğunu net biçimde göstermektedir. Bir biçimde özellikle üretim araçları, yapay zekâ, askerî teknoloji, iletişim, otomobil gibi emperyalist çekişmenin ve pazar yarışının şiddetli biçimde yürüdüğü alanlarda, teknolojik olarak “boy gösterme” mahiyetindeki bu gösteriler, halkın günlük yaşamında ne bir iyileşmeye ne de “teknolojinin yaşamı kolaylaştırıcı” yönlerine işaret etmektedir. Aksine, bir yandan hem politik güveni hem de piyasa güvenliğini tesis etmeye, bir yandan diğer emperyalistlere teknolojik gelişimin sürdüğü mesajını iletmeye dayanır.

Emperyalist- kapitalist sistemin gelişiminde öncelik, her zaman olduğu gibi kendi çıkarlarını geliştirmek, emperyalist çekişmede kendisini avantajlı kılmak, sömürü ve talanı derinleştirmeye yöneliktir. Bu yönde atılan her adım ise zaman içerisinde dünya halklarının aleyhine işlemektedir.

Adana F Tipi Kapalı Hapishanesinde verem vakaları

sakların kaçında verem hastalığı olduğu, kaçının tedaviye başladığı ya da tedavisinin tamamlandığı bilinmiyor. Hak ihlalleriyle gündemden düşmeyen hapishane, ayrıca hasta tutsaklara hastaneye götürülürken ağız içi arama dayatmaya devam ediyor.

oruç tutan tutsaklar gerekçe gösterilerek iâşede kesintiler yapılmaya başlandığını ve verilen yemek miktarında azalma olduğunu gözlemlediklerini dile getirdi. Böylece, hasta olan tutsaklara özel bir diyet uygulanmadığı öğrenildi.

Yiğit, 2025 yılının temmuz ayında Adana'ya sürgün edilmişti. Hâlâ "tehlikeli" denilerek tek başına bir hücrede tutulan Yiğit'in spor hakkı da ocak ayı itibarıyla "yoğunluk" olduğu gerekçesiyle ayda bire düşürüldü.

Ünal Yiğit'in 2 yıl önce Marmara Kapalı Hapishanesinde (Eski adıyla Silivri) yapılan verem testlerinin temiz çıktığı biliniyor.

Hasta tutsaklar arasında 33 yıllık tutsak Zeki Kayar da bulunuyor. Müebbet hapis cezası alan Kayar'ın tahliyesi 31 yıllık tutsaklığın ardından 2024 yılında Özgür Gündem'de yazdığı bir yazı nedeniyle

engellenmişti.

YERİNDE İNCELEME YAPILMASI İSTENDİ

Hapishanedeki verem vakalarıyla ilgili bilgilerin eksik olması üzerine Partizan Şehit ve Tutsak Aileleri, ÖHD ve DEM Partili vekiller harekete geçti.

DEM Parti Urfa Milletvekili Ömer Öcalan TBMM İnsan Hakları İnceleme Komisyonu Başkanlığı'na Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesindeki verem vakalarının araştırılması için dilekçe sundu. Öcalan yerinde inceleme yapılması, iddiaların araştırılması ve tutsakların sağlık ile diğer temel haklarına ilişkin uygulamaların insan hakları standartları bakımından değerlendirilmesi hususunda gereğinin yapılmasını istedi.

Adana F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Hapishanesinde (Eski adıyla Kürkçüler) en az dört tutsağın verem hastası olduğu veya hastalık şüphesi taşıdığı ortaya çıktı.

Tutsak Partizan Ünal Yiğit ile yurtsever tutsaklardan Hasan Ateşçi, Zeki Kayar ve Hasan Abdo verem şüphesi veya hastalığı nedeniyle hastaneye sevk edildi. Bu tutsaklardan ikisinin zaten verem hastası olduğu ve tedavilerinin devam ettiği öğrenildi. Adana F Tipi'ndeki tut-

2025 yılının Aralık ayında Verem Savaş tarafından hapishanede gönüllü olarak muayene olan Ünal Yiğit'in sonuçlarında akciğerlerinde lezyon tespit edildi. Hapishane revir doktorunun Yiğit'e aktardığına göre hastalığın aşaması ileri tetkiklerle anlaşılabilecek. Yiğit'in iki aydır göğsünde ve sırtında ağrı yaşadığı biliniyor. Ünal Yiğit ayrıca Özgürlük İçin Hukukçular Derneği (ÖHD) ile yapılan avukat görüşünde Ramazan nedeniyle

Ağır hasta tutsak Mehmt Edip Taşar yaşamını yitirdi

Tahliye edilmeyen ağır hasta tutsak Mehmet Edip Taşar yaşamını yitirdi.

27 Aralık 2022 tarihinden bu yana Marmara 5 Nolu L Tipi Kapalı Hapishanesinde tutulan ağır hasta tutsak Mehmet Edip Taşar tedavi gördüğü hastanede yaşamını yitirdi.

Taşar, hastalığından dolayı uzun bir süredir Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesinde tedavi görüyordu. Taşar'ın cenazesinin memleketi Batman'a götürüleceği öğrenildi.

1 ay önce Özgürlük için Hukukçular Derneği tarafından Taşar'ın sağlık durumuna dikkat çekilmiş ve infazının ertelenmesi istenmişti. 40 kiloya kadar düşen Taşar, Adli Tıp Kurumuna sevki sırasında kendisini muayene eden doktorlar tarafından sözlü ve fiziksel saldırıya maruz kalmıştı. Yürüyecek durumda olmadığını ifade eden Taşar, doktorların "yalan söylüyorsun, yürüyebiliyorsun" şeklindeki sözleriyle yere yatırılarak sürüklenmiş ve zorla dışarı çıkarılmıştı.

"Binlerce, on binlerce şehit bizden önce halkın çıkarları için canlarını kahramanca verdiler. Onların bayrağını yukarılara kaldıralım, kanları ile çizilen yolda ilerleyelim"
Mao Zedung

KAVGADA ÖLÜMSÜZLEŞENLER

Ahmet Muharrem Çiçek (Parti Üyesi): Elâzığ Karakoçan'da gerici bir ailenin çocuğu olarak doğan Ahmet Muharrem Çiçek, üniversite öğrenimine kadar bu gerici kültürün etkisi altındaydı. Liseyi bitirdikten sonra İstanbul Tıp Fakültesi'ne kaydını yaptırdı. Bu dönemden sonra öğrencilerin akademik-demokratik talepleri doğrultusundaki mücadelesinden, antifaşist, antiemperyalist mücadeleden etkilendi.

Yüksek öğrenim gençliğinin pratik faaliyetleri içinde giderek militanlaşan Ahmet Muharrem Çiçek, Marksizm-Leninizm-Maoizm'i bir silah gibi kullanarak yıllar yılı kendisini çevreleyen gericiliğin etkisini üzerinden hızla attı. Ahmet Muharrem Çiçek, Proletarya Partisi saflarında gelişti ve yetkinleşti. Parti Üyesi ve Halk Ordusu İstanbul Bölgesi Gerilla Komutanı olan Ahmet Muharrem Çiçek, 19 Mart 1973 tari-

hinde İstanbul Şehremini'de polislerle girdiği silahlı çatışmada ölümsüzleşti. Ahmet Muharrem Çiçek son mermisi ne kadar düşmanla dişe diş çatışarak, mermisi bittikten sonra hiçbir değerini düşmanın eline geçmemesi için silahını parçaladı. Bu tavır yoldaşlarına Parti değerlerinin korunması ve düşmana teslim edilmemesi konusunda önemli bir gelenek bıraktı.

Mustafa Akdal (Parti Militanı): 19 Mart 1982'de Almanya'da geçirdiği bir trafik kazası sonucunda yaşamını yitirdi.

Veysel Yıldız (Parti Militanı): 28 Mart 1982 yılında gözaltına alındı. Veysel Yıldız yoğun işkencelere rağmen ser verip sır vermedi. Veysel Yıldız 31 Mart 1982'de işkencede katledildi.

Şerif Ahmet Aslan (Parti İleri Militanı): 1984 yılının Nisan ayında İzmir Buca Hapishanesinde yakalandığı bir hastalık sonucu yaşamını yitirdi.

Dilek Polat (Parti İleri Militanı): 1972 yılında Dersim'in Merkez ilçesi Xaçeli'de (Dikenli) doğan Dilek Polat 9 Eylül Üniversitesi Eğitim Fakültesi 4. sınıftayken Komsomolda örgütlendi. Proletarya Partisinin çağrılarına yanıt olarak 1999 Eylül'ünde Karadeniz'deki gerilla birliklerine dahil oldu. Dilek Polat Dersim-Karadeniz Bölge Komitesi'ne bağlı Karadeniz Komitesi üyesi ve Özel Birim Komutanı olarak faaliyet sürdürüyordu. 7 Nisan 2006 tarihinde Ordu'da eylem hazırlığındayken bomba düzeneğinin kazayla patlaması sonucu ölümsüzleşti.

FAŞİZMİN KUŞATMASI ALTINDAKİ BİR İSMİN HALKIN DİLİNDE SLOGANLAŞMASI

İbrahim Kaypakkaya'nın doğduğu ve büyüdüğü köy olan Çorum'un Sungurlu ilçesine bağlı Karakaya köyü; köydeki yaşamı tehdit eden, içme suyu kaynaklarını ve tarım arazilerini yok edecek taş ocağına karşı direnişlerini sürdürüyor. 17 Mart Salı günü de ÇED olumlu raporunun iptali davası için Karakaya köylüleri ile birlikte ekoloji savunucuları ve çeşitli siyasî kurum temsilcileri Çorum İdari Mahkemesi önünde basın açıklaması gerçekleştirdi. ÇED olumlu raporunun Valilik tarafınca verilmesinin siyasî boyutunu ve rapordaki yanıltıcı bilgileri teşhir eden köylüler, mücadeleyi sürdüreceklerini güçlü bir şekilde vurguladılar. Köylüler, direnişlerindeki kararlılıklarını göstermek için sık sık İbrahim Kaypakkaya'yı andılar. İbrahim'in bu topraklarda direngenliğin en güçlü ifadelerinden biri olduğunu biliyorlar. Onunla yalnızca köylüler olduğu için değil; o köyden çıkan birinin komünist bir öndere dönüşmesiyle ve zulme karşı taviz vermeyen duruşuyla gurur duyuyorlar. Gurur duymakta da haklılar. Kaypakkaya adının yarım asırdan fazladır faşizmin kuşatması altında olmasına rağmen bugün hâlâ köylülerin toprak mücadelesinde direnişin ve kararlılığın simgesi olarak yaşamayı ve yol göstermeyi sürdürüyor. Bu yüzden "direnmek bizim kanımızda var" diyorlar.

KÖYLÜLERİN DAYANAĞI

İbrahim Kaypakkaya adının, bugün köylülerin direnişlerindeki kararlılıklarını kanıtlamak için vurgulamalarını anlamak için, onun yaşamını, toprak ve toprağı işleyenler ile kurduğu ilişkiyi anlamak önemli bir yerde durmaktadır. Birçok devrimcinin portresinde; çocukluğunda çok soru soran, öğrendikleriyle yetinmeyen, ezilenin yanında duran, otorite figürleriyle sürekli tartışan ve çok zeki olduğuna dair anlatılara rastlarız. "Başkaydı" denir, "başkaydı, bambaşkaydı." Tüm bu çocukluk edimleri, İbrahim Kaypakkaya'nın da sahip olduğu tanımlamalardı. Ancak onu ayrı kılan, mücadelesinin gerçekliğini somutlayan şey yaşamının ta kendisidir. Kaypakkaya, hayvancılık

ve tarımla geçinen yoksul bir ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Henüz çocuk yaşta toprakla ve hayvanlarla kurduğu ilişki daha sonra bölgedeki üretim ilişkilerini anlamasına da olanak sağladı. Toprak ve toprağı işleyenler üzerine düşünürken dışarıdan bir göz olarak değil, gerçeği yaşayan olarak var oldu. Sınıf çelişkisinin derinliğini yaşamıyla karşılayan İbrahim'in sınıf savaşımının zorunluluğunu kavramasındaki tohumlar da bu zamanlarda, bu köyde atıldı. O, yalnızca Karakaya'da yoksul bir ailede doğmasıyla değil; yaşama ve sınıfsal eşitsizliğe Marksist, Leninist ve Maoist teoriyi doğru kavrayarak açıklık getirdiği, tahlillerini bu perspektifte temellendirdiği için direnişin simgesi olmuştur. Böylece onun yolu, mücadelesi, bugün köylülerin direnişteki kararlılıklarını ispat etmek için güvenle attıkları sloganlarının dayanağı olmuştur.

53 yıl sonra, toprağı için direnen köylüler için hâlâ dayanak olabilmesinin sırrını öğrenmek, onun bilincini anlamak ve o bilincin maddi süreçlerini doğru kavramak ile mümkün olacaktır. İbrahim, savunularıyla maddi sürecin bilincini, gerçeğin tarihsel süreçteki haklılığını ve meşruluğunu, koşullara uygunluğunu bilince çıkarmasını bilmiştir. Bu materyalist diyalektik ilişki kavrandığında, bugün İbrahim'in köylülere hâlâ dayanak olabilmesindeki şey sır olmaktan çıkarak apaçık ortada duran bir gerçekliğe bürünecektir. Karakaya köylülerinin de örneğini gösterdiği, emperyalistlerin ve yerli iş birlikçilerinin talanı meşrulaştırma saldırıları karşısındaki toprak direnişleri de tarihsel gerçekliğin bir parçasıdır. Toprak bölüşülmemiştir, egemenlerin saldırısına açtık. Meşruluğunu ve haklılığını bu gerçeklikten alır. Her direniş öznellik barındırır da özünü üretim ilişkileri belirlemektedir; dolayısıyla köylülerin mücadelesi doğru bir perspektifle egemen sınıfların sömürsüne ve tahakkümüne karşı durmayı, onu alt etmeyi barındırabilir. Bu anlamda İbrahim, "Türkiye'nin geleceği çelikten yoğruluyor; belki biz olmayacağız ama bu çelik aldığı suyu unutmayacak" sözünü, bu gerçekliği kavramış bir bilinç ile ifade etmişti. Ve bugün o çelik aldığı suyu Karakaya köylülerinin direnişinde de unutmadı, hatta o çelik su almaya devam ediyor.

"ONUN YOLUNDANIZ"

Egemen sınıflar tüm aygıtlarını ezilen sınıfların gösterdiği veya göstereceği direnişi bastırmak ve kontrol etmek için kullanmaktadır. Bu sınıf savaşımının kaçınılmaz gerçekliğidir. Bugün Karakaya'da da egemen sınıflar valinin ÇED olumlu raporundaki müdahalesiyle, hukuku ve yasalarıyla saldırılarını meşrulaştırarak ve gücünü tahakküm kurmak için kullanarak kendi görevini yerine getirmektedir. Onun tüm gayreti bir isyanı çıkmadan bastırmak, daha fazla sesin duyulur olmamasıdır. Ancak Karakaya'da taş ocağına karşı mücadele eden bir köylü, taş ocağı yapılması planlanan yerin önündeki

kitleye şöyle seslendi; "Bugünkü düzen işçi ve köylüyü yok etmek istiyor. Sermayenin yanında yer alıyor. Çelikler'in parası olabilir, siyasî ayağı olabilir bizim de irademiz var. Biz İbrahim'in yolundan, o dirençle mücadele edeceğiz!" Onun yolundan yürüyenlerin zor yoluyla yok edilmeye çalışması, köylülerine yönelik saldırılar, adının anılmasına dahi tahammül edilmemesi düşünülünce onun yolunda olduğunu haykırma isteğiyle dolup taşıyorsun. İşte onun yolunda olmak işkencede yediğin tokada, köyünü yok edecek dinamitlere, elindeki flamanın zorla alınmasına, mahkemede "İbrahim Kaypakkaya terörist midir?" sorusuna direnişle cevap olmaktadır.

Satı Ana, Çorum Adliyesi önünde sesleniyordu: "Yeter, çektiğimiz acılar yeter!" Nitekim köylüler basın açıklamasına giderken ve dönüşünde birçok defa jandarma kontrolünden geçiriliyor, aylardır tehdit ve gözetim altında tutuluyorlar. Karakaya köyünün bir diğer özgünlüğü ise İbrahim Kaypakkaya'nın mezarının orada olmasıdır. Ayrı bir parantez açarak, İbrahim Kaypakkaya'nın mezarını gözetlemek için kurulan kamera sistemleri, her yıl ailesinin ve köylülerin tehdit edilerek anmaları engelleme gayretleri faşizmin İbrahim Kaypakkaya adına dair duyduğu büyük korkutu gösteriyor. Çünkü o, ölümünün üstünden geçen 53 yıla rağmen teorisi ve pratiği ile örgütlemeye, direnişlerdeki dayanak olmayı sürdürmektedir.

Devletin İbrahim Kaypakkaya korkusuna yıllardır tanıklık ediyoruz. Flamlardaki fotoğrafı gözaltı ve tutuklama için gerekçe gösterildiğinde, annesi Şükran Kaypakkaya dahi mezarına gidenlere açılan soruşturmalarda, mezarının karşısına dikilen gözetleme kameralarında, yasaklanan kitaplarda ve gazete sayılarında gibi daha birçok olayda İbrahim'in adı, faşizmin topyekûn bir kuşatmasını yaşamaktadır. Yasaklasalar ne olacak? Karakaya'da ve Türkiye'nin dört bir yanında yeni İbrahimler doğuyor, büyüyor ve geliyor. Şimdi ondan öğrendiğimiz gibi direnmenin ve mücadele etmenin zamanıdır.

AEL'DEN İRAN AÇIKLAMASI

Antiempyalist Lig Koordinasyon Komitesi, ABD emperyalizminin ve İsrail Siyonizm'inin İran'a yönelik gerçekleştirdiği saldırılara karşı bir açıklama yayımladı.

"Küresel Haydut ABD Emperyalizminin ve İsrail Siyonizm'inin Saldırganlığına Karşı Durun, İran Halkının Özgür ve Demokratik Bir Gelecek İnşa Etme Mücadelesini Destekleyin!" şiarlı açıklamada öne çıkanlar şu şekilde:

"ABD emperyalizmi ve İsrail'in gerici Siyonizm'i, bölgeyi kan ve kaosa sürüklemek için yeni bir savaş dalgası başlattı. Bölge halkları bir kez daha yeni bir katliam ve vahşet dönemine sürükleniyor.

"ABD emperyalizmi ve İsrail Siyonizm'i için, İran'a yönelik saldırıyla (tıpkı Lübnan'da olduğu gibi) hedeflerine kolayca ulaşamayacakları zaten aşikârdır. Bu saldırıların başlamasının ardından yaşanan gelişmeler ve İran'ın yanıtı bunu açıkça göstermektedir. İran'ın dinî liderinin ve önde gelen askerî, siyasî ve istihbarat yetkililerinin suikastına rağmen, İran savaşı genişleterek sürdürmeye devam etmiştir. Bu bile bu gerçeğin somut bir kanıtıdır.

"(...) İran'a yönelik saldırganlığın bir diğer boyutu da emperyalistler arasındaki güç ilişkilerinin yeniden şekillenmesidir. ABD'nin bölgedeki askerî ve ekonomik müdahaleleri, Orta Doğu'daki güç ilişkilerini yeniden şekillendirme ve kendi çıkarlarını koruma stratejisinin bir parçasıdır. Rusya ve Çin gibi yükselen güçlerin bölgeye olan artan ilgisi küresel rekabeti yoğunlaştırmakta ve İran, kısmen onların etkisini sınırlamak amacıyla hedef alınmaktadır. Son yıllarda Rusya ve Çin, bölgede önemli

stratejik hamleler yapmıştır. Rusya, İran ile enerji iş birliği yoluyla etkisini genişletirken, Çin de 'Kuşak ve Yol' Girişimi kapsamında Orta Doğu genelinde limanlara ve altyapı projelerine büyük yatırımlar yaptı. Çin'in Körfez ülkeleriyle imzaladığı enerji anlaşmaları hem kendi enerji güvenliğini hem de bölgedeki ülkelerle ekonomik ilişkilerini güçlendiriyor. Çin'in Suudi Arabistan ve İran ile artan ilişkileri de bölgede uzun süredir devam eden ABD egemenliğine meydan okuyan yeni bir güç dengesinin ortaya çıkmasına katkıda bulunuyor. Rusya ise askerî üsler, silah satışları, bölgesel ittifaklar ve küresel enerji piyasalarındaki rolüyle etkisini derinleştiriyor. Bu nedenle, bölgedeki savaşlar ve çatışmalar, yerel dinamiklerin çok ötesine uzanan ve küresel ekonomik ve siyasî güç ilişkilerinin yeniden şekillenmesini doğrudan etkileyen sonuçlar doğuruyor. Bu sürecin sonucu ne olursa olsun, emperyalist sistemin çelişkilerini daha da derinleştirecek ve kaçınılmaz olarak tarihin çöplüğüne doğru ilerleyişini hızlandıracaktır.

"(...)ABD emperyalizmi İran'daki muhalif güçleri araçsallaştırmayı amaçlıyor. Halkın kendi geleceğini kendi gücüne dayanarak şekillendirmesi, emperyalistlerin uşağı haline gelerek kendi geleceğini şekillendirmeye çalışmaktan bütünü farklıdır. ABD emperyalizmi, İran'a karşı yürüttüğü savaşta Şah döneminin kalıntılarını, Halk Mücahitlerini ve özellikle Kürt güçlerini "kara gücü" olarak kullanmak istiyor. Emperyalistler halklar arasında çatışma ve düşmanlık yaratır, mevcut çatışma ve düşmanlıkları kışkırtarak hamleler yapar. Bilinen bu strateji, halklara her zaman felaket getirmiştir. Kendini emperyalizm tarafından

kullandırmaya izin veren güçler, kaçınılmaz olarak onun aracı haline gelir. Ancak emperyalistler, yeni ve daha iyilerini bulduklarında eski kuklalarını kolayca feda edebilirler. Bu nedenle kendini emperyalizm için elverişli bir araca dönüştürenler şunu anlamalıdır: Kazanacakları şey bağımsızlık değildir. Onları bekleyen şey, dünyanın ezilen halklarının lanetlenmesi ve diğer uluslar arasında kalıcı bir düşmanlığın yaratılmasıdır.

"Başta ABD emperyalizmi olmak üzere tüm emperyalist güçler, ezilen halk ve ulusların başlıca düşmanlarıdır. Bu nedenle emperyalist saldırganlık, antiempyalistlerin öncelikli hedefi olmalı ve herhangi bir ülkeye yönelik saldırılar açıkça kınanmalıdır.

"Tüm tepkilerin kaynağı sistemin kendisindedir ve sistem tarafından çeşitli koşullar ve biçimler altında yeniden üretilir. İran örneğinde, faşist-feodal mollalar rejimi ve İran'ın yönetici sınıfları halkın acımasız düşmanlarıdır. İktidarı ele geçirdikleri andan itibaren devrimci ve ilerici güçleri vahşice katlettiler, ilerici örgütleri yok ettiler ve İran halkını karanlığa gömdüler. Bugüne kadar işçi sınıfını, kadınları, yoksulları, gençleri ve ezilen milletleri ve dini grupları ezmeye devam ediyorlar. Bu, gerici bir rejim ve halk düşmanıdır. Şartlar veya sebep ne olursa olsun, bu iki tepki biçiminden herhangi birini desteklemek zorunda değiliz.

"Bu noktada, teorik ve politik ayırım büyük önem taşımaktadır. Antiempyalist çizgi, bağımsız sınıf politikalarını, halkların kendi örgütlenmesini ve uluslararası dayanışmayı merkezine yerleştirmelidir. Bir yanda emperyalist saldırganlık, diğer yanda ise iç gerici; her iki

güç de toplumsal muhalefeti kendi taraflarına çekmeye çalışmaktadır. Sebep ne olursa olsun, gericiğin bayrağını taşımak ve onun arkasında saf tutmak, o gericiğin bir parçası olmak anlamına gelir. Ezilenlerin yapması gereken, kendi bayrakları altında birleşmek ve hem emperyalist saldırganlığa hem de iç gericiğe karşı mücadele etmektir.

"İnsanlar bu ikilemi ancak kendi bağımsız mücadeleleriyle aşabilirler. Dış müdahaleye dayanan 'özgürleşme' programları yeni bağımlılık zincirleri yaratırken, ülke içindeki gerici güçlere dayanan 'direniş' söylemi halkın özgürlük ve eşitlik taleplerini bastırıyor. Bu nedenle, ne emperyalist saldırganların ne de gerici devletlerin yanında değil, ezilen halkların yanında olmalıyız.

"Hem İran'a yönelik emperyalist-Siyonist saldırganlığa hem de İran halkını baskı altında tutan rejime karşı çıkmak gereklidir. Bizim çizgimiz bu iki kutbun dışında ve karşısında yer almaktadır: emperyalizme ve gericiğe karşı halkın devrimci ve bağımsız çizgisidir. Bu çizgi, çeşitli milletlerden, ezilen uluslardan ve inançlardan İran halkını ve uzun zamandır İran gericiğine karşı mücadele eden devrimci ve ilerici güçleri kapsamaktadır.

"(...)Hiçbir halk, emperyalistlerin ve yerli gerici sınıfların satranç tahtasında bir piyon değildir. Halkların bağımsızlık ve demokrasi mücadelelerini ve ezilen Ulusların Kendi Kaderini Tayin Hakkı mücadelelerini desteklemek ve bunlara katılmak temel prensibimizdir. Her sınıf kendi bayrağı altında birleşmeli ve kendi sınıfının çıkarları için mücadele etmelidir."

YENİ DEMOKRASİ
MÜCADELESİNİN GÜR SESİ!
OKU. OKUT!

Özgür Gelecek için Yeni Demokrasi Gazetesi

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: Tuba Apaydın Yayın Türü: Yaygın Süreli

Yönetim Yeri: Kamer Hatun Mah. Al Hatun Sok. No: 6 Daire: 3 Beyoğlu/İstanbul İletişim: 0212 534 54 76- yenedemkrasigazetesi@gmail.com

Baskı: Alesta Ajans Basım Medya ve Bilgi Teknolojileri San. Tic. Ltd. Şti Davutpaşa Cad. Güven İş Merkezi BBlok, 1. Kat, No:349 Zeytinburnu/İst.- 0212 501 21 20

yenedemkrasi1

yeni_demokrasi4

yenedemkrasigazetesi

yenedemkrasi36.net

yeni_demokrasi

YeniDemokrasiGazetesi

yenedemkrasigazetesi@gmail.com